سُورَةُ الرُّومِ

ស្វូរ៉ោះត្ម៌ ៣០

អារ-រូម

سُورَةُ الرُّومِ

ស្វ៊ីរ៉ោះតុ៌ ៣០ អារ-រូម

មាន ៦០ អាយ៉ាស្ប ។

ស្វ៊ីរ៉ោះតុ៌ទី ៨៤ យោលតាមលេខរៀងដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីដ្ធ ដាក់ចុះមក ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីដ្ធ បានដាក់ស្វ៊ីរ៉ោះតុ៌នេះចុះមកនៅឯម៉ាក់កាស្ប ។

ប្រសិទ្ធិភាព

1. ابْنُ بَابَوَيْهِ: بِإِسْنَادِهِ عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْعَنْكَبُوتِ وَ الرُّومِ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ لَيْلَةَ ثَلاَثٍ وَ عِشْرِينَ فَهُوَ – وَ اللَّهِ يَا أَبَا مُحَمَّدٍ – مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ، لاَ أَسْتَثْنِي فِيهِ أَبَداً، وَ لاَ أَخَافُ أَنْ يُكْتَبَ عَلَيَّ فِي يَمِينِي إِثْمٌ، وَ إِنَّ لِهَاتَيْنِ السُّورَتَيْنِ عِنْدَ اللَّهِ مَكَاناً».** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٣٠١ ؛ ثواب الأعمال: ١٠٩ ، مجمع البيان ٨:٤٢٥)

1. [...] អាប៊ូ បាស្ស្ទ្ធៀរបានធ្វើសេចក្ដីរាយការណ៍ថា អាប៊ូ អ្ហ្ម ប់ឌ្ឍុលឡោះហ្ស៊ីសាឡាមមានវចនៈថា៖ "អ្នកណាសូត្រស្ស៊ីរ៉ោះតុ៌ អាល់-អ្ហ្ន ន់កាប៊ូត និង ស្ស៊ីរ៉ោះតុ៌ អារ-រូម ក្នុងយប់ទីម្ភៃបីខែរ៉ម៉ាដ្ឋន សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្ស៊ីដ្ធ អាប៊ូ មូហ្ហ ំម ម ដ ់អ ីយ អ្នកនោះនឹងបាននៅក្នុងចំណោមអ្នកឋានសួគ៌ មិនចាកចេញពីឋានសួគ៌នោះឡើយ ហើយអ្នកនោះនឹងមិនខ្លាចគេចារបាបណាមួយនៅលើដៃស្ដាំខ្លួនឡើយ ។ សម្រាប់ស្ស៊ីរ៉ោះតុ៌ទាំងពីរនេះមានកន្លែងមួយនៅក្បែរអល់ឡោះហ្ស៊ីដ្ធ ។" (ثواب الْعمال: 109, مجمع البيان 8: 425)

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះហ្ស៊ី ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

الٓمٓ ١

១. អាលិហ្ម ឡ ំ មីម ។

غُلِبَتِ ٱلرُّومُ ٢

២. ពួករ៉ូមបានទទួលបរាជ័យ

فِيٓ أَدۡنَى ٱلۡأَرۡضِ وَهُم مِّنۢ بَعۡدِ غَلَبِهِمۡ سَيَغۡلِبُونَ ٣

៣. នៅឯដែនដីជិតបង្កើយ ។ បន្ទាប់ពីពួកគេ (គឺពួកប៉ែរ្ស៍) មានជ័យជំនះ ពួកគេនឹងចាញ់ (គឺពួកប៉ែរ្ស៍នឹងចាញ់ពួកមុស្លីម)

فِي بِضْعِ سِنِينَ ۗ لِلَّهِ ٱلْأَمْرُ مِن قَبْلُ وَمِنۢ بَعْدُ ۚ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿٤﴾

៤. ក្នុងរយៈពេលមិនច្រើនឆ្នាំ ។ ព្រះរាជបញ្ញាជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្ទ៍ា គ្រាមុននិងគ្រាក្រោយ ។ ថ្ងៃនោះអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លានឹងសប្បាយរីករាយ

بِنَصْرِ ٱللَّهِ ۚ يَنصُرُ مَن يَشَآءُ ۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٥﴾

៥. ដោយមានជំនួយពីអល់ឡោះហ្ទ៍ា ។ ព្រះអង្គជួយសង្គ្រោះអ្នកណាស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គគឺព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះអង្គគឺព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

وَعْدَ ٱللَّهِ ۖ لَا يُخْلِفُ ٱللَّهُ وَعْدَهُۥ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾

៦. [នេះគឺ]ព្រះសន្យារបស់អល់ឡោះហ្ទ៍ា ។ អល់ឡោះហ្ទ៍ាមិនភ្លេចសន្យាព្រះអង្គទេ តែមនុស្សភាគច្រើនមិនដឹងទេ [ដោយសារតែពួកគេសាងបាបកម្ម ។ ល ។] ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១-៦

1. ابْنُ مَحْبُوبٍ عَنْ جَمِيلِ بْنِ صَالِحٍ عَنْ أَبِي عُبَيْدَةَ قَالَ سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عليه السلام) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ "الم غُلِبَتِ الرُّومُ فِي أَدْنَى الْأَرْضِ" قَالَ فَقَالَ يَا أَبَا عُبَيْدَةَ إِنَّ لِهَذَا تَأْوِيلًا لَا يَعْلَمُهُ إِلَّا اللَّهُ وَ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله) لَمَّا هَاجَرَ إِلَى الْمَدِينَةِ وَ أَظْهَرَ الْإِسْلَامَ كَتَبَ إِلَى مَلِكِ الرُّومِ كِتَاباً وَ بَعَثَ بِهِ مَعَ رَسُولٍ يَدْعُوهُ إِلَى الْإِسْلَامِ وَ كَتَبَ إِلَى مَلِكِ فَارِسَ كِتَاباً يَدْعُوهُ إِلَى الْإِسْلَامِ وَ بَعَثَهُ إِلَيْهِ مَعَ رَسُولِهِ. (الكافي , الجزء ٨ , الصفحة ٢٦٩)

1. ទទួលបានពី អាប៊ូ អ៊ូបៃដ្ទាស់ ដែលបានថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ទ៍ា عزّ وجلّ *[៣០:១] អាលិហ្វ ឡាំ មីម ។ [៣០:២] ពួករ៉ូមបានទទួលបរាជ័យ* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "អាប៊ូ អ៊ូបៃដ្ទាស់ អឺយ មិនមានអ្នកណាស្គាល់សេចក្ដីពន្យល់របស់អាយ៉ាស់នេះទេ វៀរលែងតែអល់ឡោះហ្ទ៍ា عزّ وجلّ និងបុគ្គល عليهم السلام ដែលស្ទាត់ជំនាញខាងព្រះអភិញ្ញា ដែលជាបណ្ដាកូនចៅ عليهم السلام របស់មូហាំម៉ាដ្ទ صلى الله عليه وآله وسلم ។" កាលព្រះសាសនៈទូត صلى الله عليه وآله وسلم ភៀសខ្លួនទៅឯម៉ាឌីណាស់ បានប្រកាសអ៊ីស្លាម ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم បានសរសេរសំបុត្រទៅស្ដេចរ៉ូម ជាមួយអ្នកនាំព្រះរាជសារម្នាក់អំពាវនាវហៅស្ដេចនោះមកចូលជ្រកក្រោមព្រះសាសនាអ៊ីស្លាម ។ ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم បានសរសេរសំបុត្រមួយច្បាប់ទៅស្ដេចប៉ែរ្ស៍ដែរ (Persia) អំពាវនាវហៅស្ដេចនេះមកកាន់ព្រះសាសនាអ៊ីស្លាម ជាមួយអ្នកនាំព្រះរាជសារម្នាក់ ។

فَأَمَّا مَلِكُ الرُّومِ فَعَظَّمَ كِتَابَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ أَكْرَمَ رَسُولَهُ وَ أَمَّا مَلِكُ فَارِسَ فَإِنَّهُ اِسْتَخَفَّ بِكِتَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ مَزَّقَهُ وَ اِسْتَخَفَّ بِرَسُولِهِ

ស្ដេចរ៉ូមគោរពព្រះរាជសារ ផ្ដល់កិត្តិយសឲ្យអ្នកនាំព្រះរាជសារព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ។ ចំណែកឯស្ដេចប៉ែរ្ស៍មិន

ទទួលស្គាល់ព្រះរាជសាររបស់ព្រះសាសនៈទូត ﷺ ទេ បានហៅកព្រះរាជសារចោល មើលថោកអ្នកនាំព្រះរាជសារព្រះអង្គ ﷺ ។

وَ كَانَ مَلِكُ فَارِسَ يَوْمَئِذٍ يُقَاتِلُ مَلِكَ اَلرُّومِ وَ كَانَ اَلْمُسْلِمُونَ يَهْوَوْنَ أَنْ يَغْلِبَ مَلِكُ اَلرُّومِ مَلِكَ فَارِسَ وَ كَانُوا لِنَاحِيَتِهِ أَرْجَى مِنْهُمْ لِمَلِكِ فَارِسَ فَلَمَّا غَلَبَ مَلِكُ فَارِسَ مَلِكَ اَلرُّومِ كَرِهَ ذَلِكَ اَلْمُسْلِمُونَ وَ اِغْتَمُّوا بِهِ

សម័យនោះស្តេចប៉ែរ្ស៍កំពុងតែធ្វើសង្គ្រាមទល់នឹងស្តេចរូម ។ ពួកមុស្លីមចង់ឲ្យស្តេចរូមឈ្នះស្តេចប៉ែរ្ស៍ ពួកគេនៅខាងស្តេចរូមដោយប៉ងប្រាថ្នាឈ្នះស្តេចប៉ែរ្ស៍ ។ ពេលស្តេចប៉ែរ្ស៍ឈ្នះស្តេចរូម ពួកមុស្លីមមិនសប្បាយចិត្តទេ ពួកគេព្រួយបារម្ភ ។

فَأَنْزَلَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ بِذَلِكَ كِتَاباً قُرْآناً «الم * غُلِبَتِ اَلرُّومُ * فِي أَدْنَى اَلْأَرْضِ» يَعْنِي غَلَبَتْهَا فَارِسُ «فِي أَدْنَى اَلْأَرْضِ» وَ هِيَ اَلشَّامَاتُ وَ مَا حَوْلَهَا: «وَ هُمْ» يَعْنِي وَ فَارِسُ «مِنْ بَعْدِ غَلَبِهِمْ» اَلرُّومَ «سَيَغْلِبُونَ» يَعْنِي يَغْلِبُهُمُ اَلْمُسْلِمُونَ «فِي بِضْعِ سِنِينَ لِلّٰهِ اَلْأَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَ مِنْ بَعْدُ وَ يَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ اَلْمُؤْمِنُونَ * بِنَصْرِ اَللّٰهِ يَنْصُرُ مَنْ يَشٰاءُ» عَزَّ وَ جَلَّ

ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៍ ﷻ បានបើកឲ្យដឹងព្រះគម្ពីរគ្ឆ្ងរអាន (អាយ៉ាត្ថ៉ូ) ជាមួយតួអក្សនោះ គឺ៖ *[៣០:១] អាលិហ្ស ឡាំ មីម ។ [៣០:២] ពួករូមបានទទួលបរាជ័យ [៣០:៣] នៅឯដែនដីជិតបង្កើយ* មានន័យថាប្រទេសប៉ែរ្ស៍ (Persia) ឈ្នះសង្គ្រាមនៅឯដែនដីជិតខាង ដែនដីនោះគឺដែនដីស៊ីរី (Syria) និងតំបន់ជុំវិញ ។ *[៣០:៣] បន្ទាប់ពីពួកគេ* មានន័យថាពួកប៉ែរ្ស៍ *មានជ័យជំនះ* លើពួករូម *ពួកគេនឹងចាញ់* ពួកមុស្លីម ។ *[៣០:៤] ក្នុងរយៈពេលមិនច្រើនឆ្នាំ ។ ព្រះរាជបញ្ជាជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្ស៍គ្រាមុននិងគ្រាក្រោយ ។ ថ្ងៃនោះអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លានឹងសប្បាយរីករាយ [៣០:៥] ដោយមានជំនួយពីអល់ឡោះហ្ស៍ ។ ព្រះអង្គ* - ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឬទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង - *ជួយសង្គ្រោះអ្នកណាស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។*

فَلَمَّا غَزَا اَلْمُسْلِمُونَ فَارِسَ وَ اِفْتَتَحُوهَا فَرِحَ اَلْمُسْلِمُونَ بِنَصْرِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ

ដូច្នេះកាលពួកមុស្លីមលើកទ័ពទៅច្បាំងប្រទេសប៉ែរ្ស៍ ហើយបានឈ្នះនោះ ពួកមុស្លីមរីករាយដោយបានទទួលជំនួយពីអល់ឡោះហ្ស៍ ﷻ ។

قَالَ قُلْتُ أَ لَيْسَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ «فِي بِضْعِ سِنِينَ» وَ قَدْ مَضَى لِلْمُؤْمِنِينَ سِنُونَ كَثِيرَةٌ مَعَ رَسُولِ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ فِي إِمَارَةِ أَبِي بَكْرٍ وَ إِنَّمَا غَلَبَ اَلْمُؤْمِنُونَ فَارِسَ فِي إِمَارَةِ عُمَرَ

លោក (គឺអ្នកអធិប្បាយ) មានប្រសាសន៍ថាខ្ញុំបានទូលថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៍ ﷻ មិនមានព្រះបន្ទូលទេថា *[៣០:៤] ក្នុងរយៈពេលមិនច្រើនឆ្នាំ* តែច្រើនឆ្នាំបានកន្លងផុតទៅជាមួយរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៍ ﷺ ក្នុងរជកាល អាប៊ូ បាការ ឯពួកមុស្លីមបានឈ្នះប្រទេសប៉ែរ្ស៍ក្នុងរជកាលអ្ជ្ជ៉ម៉ារ ?

فَقَالَ أَ لَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنَّ لِهَذَا تَأْوِيلاً وَ تَفْسِيراً وَ اَلْقُرْآنُ يَا أَبَا عُبَيْدَةَ نَاسِخٌ وَ مَنْسُوخٌ أَ مَا تَسْمَعُ لِقَوْلِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: «لِلّٰهِ اَلْأَمْرُ مِنْ قَبْلُ

وَ مِنْ بَعْدُ» يَعْنِي إِلَيْهِ اَلْمَشِيئَةُ فِي اَلْقَوْلِ أَنْ يُؤَخِّرَ مَا قَدَّمَ وَ يُقَدِّمَ مَا أَخَّرَ فِي اَلْقَوْلِ إِلَى يَوْمِ يَخْتِمُ اَلْقَضَاءَ بِنُزُولِ اَلنَّصْرِ فِيهِ عَلَى اَلْمُؤْمِنِينَ

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام មិនបានប្រាប់លោកហើយទេថាមានការអធិប្បាយនិងការបកស្រាយសម្រាប់អាយ៉ាស៊ុនេះ ? អាប៊ូ អ៊ីបៃដ្ទាស៊ុអ៊ីយ គ្ងរអាន (គឺអាយ៉ាស៊ុ) ជួសអាយ៉ាស៊ុងទៀតនិងត្រូវជួសដោយអាយ៉ាស៊ុងទៀត ។ លោកមិនបានឮព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ា ទេ *[៣០:៤] ព្រះរាជបញ្ជាជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាគ្រាមុននិងគ្រាក្រោយ?* បានសេចក្ដីថាចំណង់ក្នុងការសម្រេចចុងក្រោយនៅលើព្រះអង្គ ﷻ ព្រះអង្គ ﷻ អាចពន្យារអ្វីដែលលឿនទៅមុខ ព្រះអង្គ ﷻ អាចធ្វើលឿនទៅមុខអ្វីដែលត្រូវពន្យារក្នុងការសម្រេចព្រះរាជបញ្ជា រហូតដល់ទៅថ្ងៃជំនុំជម្រះ ឲ្យដាក់ចុះមកនូវព្រះជំនួយឲ្យមុមីន ។

فَذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: «وَ يَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ اَلْمُؤْمِنُونَ * بِنَصْرِ اَللَّهِ يَنْصُرُ مَنْ يَشاءُ» أَيْ يَوْمَ يَخْتِمُ اَلْقَضَاءَ بِالنَّصْرِ. (الكافي , الجزء ٨ , الصفحة ٢٦٩)

ដូច្នេះ នេះគឺព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង *[៣០:៤] ថ្ងៃនោះអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លានឹងសប្បាយរីករាយ [៣០:៥] ដោយមានជំនួយពីអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ា ។ ព្រះអង្គជួយសង្គ្រោះអ្នកណាស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។* ពោលគឺ ថ្ងៃជំនុំជម្រះព្រះបញ្ជានឹងត្រូវសម្រេច[ឲ្យមានឡើង]ឲ្យមានព្រះជំនួយ ។" (អាល់-កាហ្ស៊ី ហ្ជាឌ្ជីស្ស ១៤៨៤៥ ឬ 397 /269 :8 الكافي)

***

2. مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ: عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ سَعِيدٍ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ الْقَاسِمِ، قِرَاءَةً، عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ بْنِ الْمُعَلَّى، عَنْ الْفُضَيْلِ بْنِ إِسْحَاقَ، عَنْ يَعْقُوبَ بْنِ شُعَيْبٍ، عَنْ عِمْرَانَ بْنِ مِيثَمٍ، عَنْ عَبَايَةَ، عَنْ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ''الم* غُلِبَتِ الرُّومُ'' هِيَ فِينَا، وَ فِي بَنِي أُمَيَّةَ».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٣٣٥ ؛ تأويل الآيات ١:١/٤٣٤)

2. [...] ទទួលបានពីអ្ជាបាយ៉ាស៊ុដែលទទួលបានមកពីអ្ជាលី صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ "ព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង *[៣០:១] អាលិហ្ម ឡ្ម៉ មីម ។ [៣០:២] ពួករ៉ូមបានទទួលបរាជ័យ* ស្ដីអំពីយើង عليهم السلام និងអំពីបានី-អ៊ូម៉ៃយ៉ាស៊ុ ។" (تأويل الآيات 1: 434 /1)

***

3. و عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ جُمْهُورٍ الْقُمِّيُّ، عَنْ أَبِيهِ،عَنْ جَعْفَرِ بْنِ بَشِيرٍ الْوَشَّاءِ، عَنِ ابْنِ مُسْكَانَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ تَفْسِيرِ: ''الم * غُلِبَتِ الرُّومُ''، قَالَ: «هُمْ بَنُو أُمَيَّةَ، وَ إِنَّمَا أَنْزَلَهَا اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ''الم * غُلِبَتِ الرُّومُ بَنُو أُمَيَّةَ فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَ هُمْ مِنْ بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ * فِي بِضْعِ سِنِينَ لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَ مِنْ بَعْدُ وَ يَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ * بِنَصْرِ اللَّهِ عِنْدَ قِيَامِ الْقَائِمِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٣٣٥ ؛ تأويل الآيات ١:٢/٤٣٤)

3. [...] អាប៊ូ បាស្ជ្ជ៊ៃ បានថា ខ្ញុំបានសួរអ៊ីមុាំ យ៉ូ្ជ ក ្ហ្ជ ារ ស ្ស ៊ ្ជ ិ ក ្ជ صلوات الله عليه والسلام (អាប៊ូ អ្ជាប ់ ឌ ុ ្ជ ល ្ជ ោ ះ ្ហ ៊ ្ជ صلوات الله عليه والسلام) អំពីការបកស្រាយអាយ៉ាស៊ុនេះ *[៣០:១] អាលិហ្ម ឡ្ម៉ មីម ។ [៣០:២] ពួករ៉ូមបានទទួលបរាជ័យ ។* អ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام បានតបថា៖ "អាយ៉ាស៊ុនេះសំដៅទៅលើ បានី-អ៊ូម៉ៃយ៉ាស៊ុ ។ ក៏ប៉ុន្ដែអល់ឡោះ ﷻ បានបើកឲ្យដឹងថា៖ *[៣០:១] អាលិហ្ម ឡ្ម៉ មីម ។ [៣០:២] ពួករ៉ូមបានទទួលបរាជ័យ [៣០:៣] នៅងដែនដីជិតបង្គើយ ។ បន្ទាប់ពីពួកគេមានជ័យជំនះ ពួកគេនឹងចាញ់ពួកបានី-អ៊ូម៉ៃយ៉ាស៊ុ [៣០:៤] នៅក្នុងរយៈពេល*

មិនច្រើនឆ្នាំ ។ ព្រះរាជបញ្ជាជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្ន៑ គ្រាមុននិងគ្រាក្រោយ ។ ថ្ងៃនោះអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លានឹងសប្បាយរីករាយ [៣០:៥] ដោយមានជំនួយពីអល់ឡោះហ្ន៑<u>ក្នុងអំឡុងពេលដែលអាល់-ក៏អ៊ីមនឹងដើរ</u>ឡើង ។" (تأويل الآيات 1 :2/434)

***

4. أَبُو جَعْفَرٍ مُحَمَّدُ بْنُ جَرِيرٍ الطَّبَرِيُّ فِي (مُسْنَدِ فَاطِمَةَ) (عَلَيْهَا السَّلاَمُ)، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبُو الْمُفَضَّلِ مُحَمَّدُ ابْنُ عَبْدِ اللَّهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ مَالِكٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا إِسْحَاقُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ سَمِيعٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْوَلِيدِ، عَنْ يُونُسَ بْنِ يَعْقُوبَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الصَّادِقِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ''يَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ * بِنَصْرِ اللَّهِ''، قَالَ: «فِي قُبُورِهِمْ بِقِيَامِ الْقَائِمِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٣٣٥ ؛ دلائل الإمامة: ٢٤٨ ، ينابيع المودّة: ٤٢٦)

4. [...] ទទួលបានពី យូនុស ប៊ិន យ៉ាកុ៊ប ដែលទទួលបានមកពី អាប៊ូ អ្ហាប ឌ្ហុលឡោះហ្ន៑ អាល់-ស្ស៊ីឌ្ធិក្ធ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:អំពីអាយ៉ាសុ៉ូនេះ *[៣០:៤] ថ្ងៃនោះអ្នកមានសទ្ធាទជ្រះថ្លានឹងសប្បាយរីករាយ [៣០:៥] ដោយមានជំនួយពីអល់ឡោះហ្ន៑* ថា: "[បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាដែលបានស្លាប់ទៅហើយ នឹង]សប្បាយរីករាយនៅក្នុងផ្ទូរពួកគេពីព្រោះអាល់-ក៏អ៊ីម صلوات الله عليه والسلام ដើរឡើងវិញ ។" (ដ្ធាឡ្ធាអ៊ីល អាល់-អ៊ីម៉ាម៉ាសុ៉ ទំព័រ ៤៦៤, 426 :ينابيع المودّة ،25 :(دلائل الإمامة

***

5. صَاحِبُ (ثَاقِبِ الْمَنَاقِبِ): أَسْنَدَهُ إِلَى أَبِي هَاشِمٍ الْجَعْفَرِيِّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ صَالِحٍ الْأَرْمَنِيِّ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي مُحَمَّدٍ الْحَسَنِ الْعَسْكَرِيِّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): عَرِّفْنِي عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: ''لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَ مِنْ بَعْدُ''. فَقَالَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْمُرَ، وَ مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْمُرَ بِمَا يَشَاءُ».

5. [...] ទទួលបានពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន ស្ស៊ូលិះហ្ន៑ អាល់-អារម៉ានីដែលបានថាខ្ញុំបានទូលអាប៊ូ មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ អាល់-ហ្ធាសាន់ អាល់-អ្ហាស់ការី صلوات الله عليه والسلام ថា: "សូមព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ពន្យល់ទូលបង្គំព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៑ تعالى *[៣០:៤] ព្រះរាជបញ្ជាជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្ន៑ គ្រាមុននិងគ្រាក្រោយ ។"* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន: ថា: "ព្រះបញ្ជារបស់អល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل មុនព្រះអង្គ عز وجل បញ្ជាវា ហើយក្រោយមក ព្រះអង្គ عز وجل បញ្ជាអ្វីស្រេចតែលើព្រះអង្គ عز وجل ។"

فَقُلْتُ فِي نَفْسِي: هَذَا تَأْوِيلُ قَوْلِ اللَّهِ: ''أَلاَ لَهُ الْخَلْقُ وَ الْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ''. فَأَقْبَلَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)عَلَيَّ، وَ قَالَ: «هُوَ كَمَا أَسْرَرْتَ فِي نَفْسِكَ ''أَلاَ لَهُ الْخَلْقُ وَ الْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ''».

ខ្ញុំបាននឹកក្នុងចិត្ដថា: "នេះជាសេចក្ដីពន្យល់របស់ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل *[៧:៥៤] ការបង្កើតនិងព្រះបញ្ជាជាកម្មសិទ្ធិរបស់ព្រះអង្គ ។ សូមពរជ័យសិរីសួស្ដីមានដល់អល់ឡោះហ្ន៑ ព្រះម្ចាស់នៃពិភពទាំងពួង ។"* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានបែរមករកខ្ញុំ មានវចន:ថា: "លោកលាក់វាទុកក្នុងចិត្ដលោក *[៧:៥៤] ការបង្កើតនិងព្រះបញ្ជាជាកម្មសិទ្ធិរបស់ព្រះអង្គ ។ សូមពរជ័យសិរីសួស្ដីមានដល់អល់ឡោះហ្ន៑ ព្រះម្ចាស់នៃពិភពទាំងពួង ។"*

فَقُلْتُ: أَشْهَدُ أَنَّكَ حُجَّةُ اللَّهِ، وَ ابْنُ حُجَّتِهِ عَلَى عِبَادِهِ.** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٣٣٦ ؛ الثاقب في المناقب: ٥٠٢/٥٦٤)

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "ទូលបង្គំសូមប្តេជ្ញាថាព្រះអង្គ ﷺ ជាព្រះអាជ្ញាធរ ﷺ របស់អល់ឡោះ ﷻ ជាព្រះរាជបុត្រ ﷺ របស់ព្រះអាជ្ញាធរ ﷺ លើបាវទាំងឡាយរបស់អល់ឡោះ ﷻ ។" (الثاقب في المناقب: 564/ 502)

***

6**. وَ رَوَى أَبُو إِسْحَاقَ اَلثَّعْلَبِيُّ فِي تَفْسِيرِهِ مُسْنَداً إِلَى عَلِيِّ بْنِ مُوسَى اَلرِّضَا عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ قَالَ: سُئِلَ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ اَلصَّادِقُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ عَنْ قَوْلِهِ «الم» فَقَالَ فِي اَلْأَلْفِ سِتُّ صِفَاتٍ مِنْ صِفَاتِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ:

6**. គេបានឲ្យដឹងតមកពី អាប៊ូ អ៊ីសហ្ចាក់ អាល់-ស្ហាអ្ចាល់ប៊ី នៅក្នុងសេចក្ដីអធិប្បាយរបស់លោក ដែលថ្លែងតមកពីអ្ចាលី ﷺ ប៊ិន មូសា អាល់-រ៉ីដ្ធ៊ី ﷺ ថា គេបានសួរយ៉ាកូ ﷺ ប៊ិន មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ៊ី អាល់-ស្ស^ដឌ[ិ]ិ^កក ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ﷻ *"អាលិហ្ស ឡ្ហ^មំ មីម"* ។ ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "'អាលិហ្ស' ប្រកបដោយប្រាំមួយគុណបុណ្យបារមីក្នុងចំណោមគុណបុណ្យបារមី (صفات) របស់អល់ឡោះ ﷻ គឺ៖

«اَلِابْتِدَاءُ» فَإِنَّ اَللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ اِبْتَدَأَ جَمِيعَ اَلْخَلْقِ وَ اَلْأَلِفُ اِبْتِدَاءُ اَلْحُرُوفِ

-ព្រះ "ដើមដំបូងបង្អស់" (اَلِابْتِدَاءُ) ។ អល់ឡោះ ﷻ ចាប់ផ្ដើមបង្កើតសព្វសារពើ ហើយ 'អាលិហ្ស' ជាតួអក្សរដំបូងបង្អស់ ។

وَ «اَلِاسْتِوَاءُ» فَهُوَ عَادِلٌ غَيْرَ جَائِرٍ، وَ اَلْأَلِفُ مُسْتَوْفَى ذَاتِهِ،

-ព្រះ "ដែលត្រង់" (اَلِاسْتِوَاءُ) ។ ព្រះអង្គត្រឹមត្រូវ និងមិនអយុត្តិធម៌ទេ ហើយតួអក្សរ 'អាលិហ្ស' ជាតួអក្សរត្រង់ភ្លឹង ។

وَ «اَلِانْفِرَادُ» فَاللَّهُ فَرْدٌ وَ اَلْأَلِفُ فَرْدٌ

-ព្រះ "ឯកោ" (اَلِانْفِرَادُ) ។ អល់ឡោះ ﷻ ជាព្រះតែមួយគត់ ឯ 'អាលិហ្ស' ជាតួអក្សរឯកោ ។

وَ «اِتِّصَالُ اَلْخَلْقِ بِاللَّهِ» وَ اَللَّهُ لاَ يَتَّصِلُ بِالْخَلْقِ وَ كُلُّهُمْ يَحْتَاجُونَ إِلَيْهِ وَ اَللَّهُ غَنِيٌّ عَنْهُمْ، وَ اَلْأَلِفُ كَذَلِكَ لاَ يَتَّصِلُ بِالْحُرُوفِ وَ اَلْحُرُوفُ مُتَّصِلَةٌ بِهِ وَ هُوَ مُنْقَطِعٌ عَنْ غَيْرِهِ،

-"ទំនាក់ទំនងរបស់សព្វសារពើដែលត្រូវបង្ហើឡើងជាមួយអល់ឡោះ ﷻ (اتصال الخلق بالله)" ។ សត្វលោក (សព្វសារពើដែលអល់ឡោះ ﷻ បានបង្កើតមក) មានទំនាក់ទំនងជាប់នឹងអល់ឡោះ ﷻ ឯអល់ឡោះ ﷻ ពុំមានទំនាក់ទំនងជាប់នឹងសត្វលោកនោះទេ ។ សត្វលោកទាំងអស់ត្រូវការព្រះអង្គ ﷻ ឯព្រះអង្គ ﷻ មិនពឹងផ្អែកលើសត្វលោកនោះទេ ។ 'អាលិហ្ស' ក៏មិនទៅជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងអក្សរឯទៀតដែរ ចំណែកឯអក្សរឯទៀតមកទាក់ទងជាមួយអាលិហ្ស ហើយដាច់ឡែកពីអក្សរឯទៀត ។

وَ اَللَّهُ تَعَالَى بَائِنٌ بِجَمِيعِ صِفَاتِهِ مِنْ خَلْقِهِ، وَ مَعْنَاهُ «مِنَ اَلْأُلْفَةِ» فَكَمَا أَنَّ اَللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ سَبَبُ أُلْفَةِ اَلْخَلْقِ فَكَذَلِكَ اَلْأَلِفُ عَلَيْهِ تَأَلَّفَتْ اَلْحُرُوفُ وَ هُوَ سَبَبُ أُلْفَتِهَا. (تفسير نور الثقلين , الجزء ١ , الصفحة ٣٠)

-ព្រះ "ទីកៃ" ។ ព្រះគុណសម្បត្តិរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡាដាច់ឡែកពីសត្វលោកទាំងអស់របស់ព្រះអង្គ ﷻ មានន័យដាច់ឡែក "ពីសម្ពន្ធ" ។ ព្រោះតែអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡាﷻជាដើមហេតុធ្វើឲ្យមានសម្ពន្ធរវាងសត្វលោកទាំងឡាយ "អាលិហ្ស" ក៏ស្រដៀងនេះដែរ វាជាសម្ពន្ធរវាងតួអក្សរនានា ហើយវាជាដើមហេតុនៃការជិតស្និទ្ធ (គឺការតភ្ជាប់គ្នារវាងតួអក្សរទាំងឡាយ)" (តាហ្ស៊ីសៀរ នូរ អាល់-ស្ហ្ស៊ីកុ៌ឡែន៍ វគ្ គ២ ហ្ស៊ីឌ្ធីស្ស ៩) 3:1

3:1; 31:1-5, 29:1

***

7**. اِبْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ مُوسَى بْنِ اَلْمُتَوَكِّلِ (رَضِيَ اَللَّهُ عَنْهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا عَبْدُ اَللَّهِ بْنُ جَعْفَرٍ اَلْحِمْيَرِيُّ، عَنْ يَعْقُوبَ بْنِ يَزِيدَ، قَالَ: حَدَّثَنَا اَلْحَسَنُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ فَضَّالٍ، عَنْ عَبْدِ اَلرَّحْمَنِ بْنِ اَلْحَجَّاجِ، عَنْ سَدِيرٍ اَلصَّيْرَفِيِّ، عَنِ اَلصَّادِقِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ (عَلَيْهِمُ اَلسَّلاَمُ)، قَالَ: «قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): خُلِقَ نُورُ فَاطِمَةَ قَبْلَ أَنْ تُخْلَقَ اَلْأَرْضُ وَ اَلسَّمَاءُ.

7**. អ៊ីបនូ បាបាវ៉ៃហ្ស៊ីមានប្រសាសន៍ថា មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន មូសា ប៊ិន អាល់-មូតាវ៉ាក់គីលបានរាយការណ៍ប្រាប់យើងតមកពី អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៊ី ប៊ិន យ៉ាកុ៊ប្ហារ អាល់-ហ្ស៊ីមយ៉ារី តមកពី យ៉ាកុ៊ប្ហ៊ូប ប៊ិន យ៉ាស៊ីដ្ធ តមកពី អាល់-ហ្ហាសាន់ ប៊ិន អ៊ុលី ប៊ិន ហ្ហាដ្ធល់ តមកពី អ៊ុប់ឌុលរ៉ោះហ្ស៊ីម៉ាន ប៊ិន អាល់-ហ្ហាជ្ជ៊ីយ៉ាជ្ជ៊ី តមកពី សាដ្ធៀ អាល់-ស្ហ្ស យ់រ៉ហ្ស៊ី តមកពី អាល់-ស្ហ្ស ន៍ឌ្ធ៊ីកូ យ៉ាកុ៊ប្ហារ ﷺ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ﷺ តមកពីព្រះបិតាព្រះអង្គ ﷺ តមកពីព្រះអយ្យកោ ﷺ ព្រះអង្គ ﷺ ដែលមានវចន:ថារ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ មានព្រះវចន:ថា: "រស្មីរបស់ហ្វាទ៊ីម៉ាស៊ុ ﷺ ត្រូវបង្កើតឡើងមុនដីនិងមេឃត្រូវបង្កើតឡើង ។

فَقَالَ بَعْضُ اَلنَّاسِ: يَا نَبِيَّ اَللَّهِ، فَلَيْسَتْ هِيَ إِنْسِيَّةً؟ فَقَالَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): فَاطِمَةُ حَوْرَاءُ إِنْسِيَّةٌ. قَالُوا: يَا رَسُولَ اَللَّهِ، وَ كَيْفَ هِيَ حَوْرَاءُ إِنْسِيَّةٌ؟ قَالَ: خَلَقَهَا اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ مِنْ نُورٍ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَ آدَمَ، إِذْ كَانَتِ اَلْأَرْوَاحُ، فَلَمَّا خَلَقَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ آدَمَ عُرِضَتْ عَلَى آدَمَ.

មនុស្សខ្លះថា: "ព្រះសាស្ត្រា ﷺ អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡាﷻអ៊ីយ ព្រះនាង ﷺ មិនមែនជាមនុស្សទេ ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចន:ថា: "ហ្ហាទ៊ីម៉ាស៊ុជាមនុស្សនារីសួគ៌ (គឺនារីសួគ៌ដែលមានរូបរាងជាស្ត្រីមនុស្ស) ។" ពួកគេថា: "ព្រះនាងអាចជាមនុស្សនារីសួគ៌បានដូចម្តេចទៅ ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចន:ថា: "អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡាﷻ បានបង្កើតព្រះនាង ﷺ មកពីព្រះរស្មីព្រះអង្គﷻ មុនព្រះអង្គﷻ បង្កើតអាដ្ធាំ ﷺ ម្ល៉េះ កាលមានវិញ្ញាណនានា ។ ដូច្នេះ ពេលអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡាﷻ បានបង្កើតអាដ្ធាំ ﷺ ព្រះអង្គﷻ បានបង្ហាញអាដ្ធាំ ﷺ នូវរស្មីព្រះនាង ﷺ ។"

قِيلَ: يَا نَبِيَّ اَللَّهِ، وَ أَيْنَ كَانَتْ فَاطِمَةُ ؟ قَالَ: كَانَتْ فِي حُقَّةٍ تَحْتَ سَاقِ اَلْعَرْشِ.

គេបានថា: "ព្រះសាស្ត្រា ﷺ អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡាﷻអ៊ីយ តើហ្ហាទ៊ីម៉ាស៊ុ ﷺ នៅឯណាកាលនោះ ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចន:ថា: "ព្រះនាង ﷺ នៅក្នុងកន្លែងទុក ខាងក្រោមគ្រឹះព្រះរាជបល្ល័ង្ក ។

قَالُوا: يَا نَبِيَّ اَللَّهِ، فَمَا كَانَ طَعَامُهَا؟ قَالَ: اَلتَّسْبِيحُ، وَ اَلتَّهْلِيلُ، وَ اَلتَّحْمِيدُ، فَلَمَّا خَلَقَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ آدَمَ، وَ أَخْرَجَنِي مِنْ صُلْبِهِ أَحَبَّ اَللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ أَنْ يُخْرِجَهَا مِنْ صُلْبِي، جَعَلَهَا تُفَّاحَةً فِي اَلْجَنَّةِ، وَ آتَانِي بِهَا جَبْرَئِيلُ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، فَقَالَ لِي: اَلسَّلاَمُ عَلَيْكَ وَ رَحْمَةُ اَللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ، يَا مُحَمَّدُ.

ពួកគេថា៖ "ព្រះសាស្តាﷺអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻអើយ តើព្រះនាងសូមសន្តិសុខ!បរិភោគអ្វី ?" ព្រះអង្គﷺមានព្រះវចន: ថា៖ "ការស្ងើចសរសើរ (اَلتَّسْبِيحُ) ការលើកតម្កើង (اَلتَّهْلِيلُ) និងការគោរពសក្តារ: (اَلتَّحْمِيدُ) ។ ដូច្នេះ កាលអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻបានបង្កើតអាដ្ទាំﷺ បានយកខ្ញុំﷺចេញមកពីខ្នងព្រះអង្គﷺ អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻសព្វព្រះហឫទ័យយកព្រះនាងសូមសន្តិសុខ!ចេញពីខ្នងខ្ញុំﷺ ។"

وَ آتَانِي بِهَا جَبْرَئِيلُ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، فَقَالَ لِي: اَلسَّلاَمُ عَلَيْكَ وَ رَحْمَةُ اَللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ، يَا مُحَمَّدُ. قُلْتُ: وَ عَلَيْكَ اَلسَّلاَمُ وَ رَحْمَةُ اَللَّهِ، حَبِيبِي جَبْرَئِيلُ. فَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ، إِنَّ رَبَّكَ يُقْرِئُكَ اَلسَّلاَمَ. قُلْتُ: مِنْهُ اَلسَّلاَمُ، وَ إِلَيْهِ يَعُودُ اَلسَّلاَمُ.

ជ្ប៊ីបរ៉អ៊ីលﷺបានមកជួបខ្ញុំﷺ ថា៖ "សូមគោរពព្រះអង្គﷺ សូមព្រះមេត្តាករុណាប្រណីនិងព្រះពរអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻកើតមានដល់ព្រះអង្គﷺ ។" ខ្ញុំﷺបានថា៖ "សូមគោរពព្រះអង្គﷺ សូមព្រះមេត្តាករុណាប្រណីនិងព្រះពរអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻកើតមានដល់ព្រះអង្គﷺ ជ្ប៊ីបរ៉អ៊ីលﷺជាទីស្រឡាញ់អើយ ។" ជ្ប៊ីបរ៉អ៊ីលﷺមានវចន:ថា៖ "មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ់ﷺអើយ ព្រះម្ចាស់ﷻព្រះអង្គﷺផ្ញើសេចក្ដីគួរសមមកព្រះអង្គﷺ ។" ខ្ញុំﷺបានថា៖ "សេចក្ដីគួរសមមកពីព្រះអង្គﷻ សេចក្ដីគោរពសក្តារ:ត្រឡប់ទៅព្រះអង្គﷻវិញ ។"

قَالَ: يَا مُحَمَّدُ، إِنَّ هَذِهِ اَلتُّفَّاحَةَ، أَهْدَاهَا اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَيْكَ مِنَ اَلْجَنَّةِ. فَأَخَذْتُهَا، وَ ضَمَمْتُهَا إِلَى صَدْرِي. قَالَ: يَا مُحَمَّدُ، يَقُولُ اَللَّهُ جَلَّ جَلاَلُهُ: كُلْهَا.

ជ្ប៊ីបរ៉អ៊ីលﷺមានវចន:ថា៖ "មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ់ﷺអើយ នេះគឺផ្លែប៉ោមមកពីឋានសួគ៌ ព្រះអំណោយសម្រាប់ព្រះអង្គﷺ ពីអល់ឡោះហ្ស៊ី ។" ខ្ញុំﷺបានទទួលយកផ្លែប៉ោមនោះមកដាក់លើទ្រូងខ្ញុំﷺ ។ ជ្ប៊ីបរ៉អ៊ីលﷺមានវចន:ថា៖ "មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ់ﷺអើយ អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ "បរិភោគវាទៅ ។"

فَفَلَقْتُهَا، فَرَأَيْتُ نُوراً سَاطِعاً، فَفَزِعْتُ مِنْهُ، فَقَالَ: مَا لَكَ - يَا مُحَمَّدُ - لاَ تَأْكُلْ؟ كُلْهَا وَ لاَ تَخَفْ، فَإِنَّ ذَلِكَ اَلنُّورَ لِلْمَنْصُورَةِ فِي اَلسَّمَاءِ، وَ هِيَ فِي اَلْأَرْضِ فَاطِمَةُ.

ខ្ញុំﷺក៏បានបំបែកផ្លែប៉ោមនោះ ខ្ញុំﷺបានឃើញរស្មីចែងចាំងឡើង ។ ជ្ប៊ីបរ៉អ៊ីលﷺមានវចន:ថា៖ "មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ់ﷺអើយ ព្រះអង្គﷺកើតអ្វី ម្តេចព្រះអង្គﷺមិនសោយផ្លែប៉ោមនោះ ? នោះគឺរស្មីរបស់អាល់-ម៉ាន់ស្ទ្រ៉ោះតុ៌ (បុគ្គលទទួលជំនួយ) នៅលើមេឃ ចំណែកនៅលើផែនដីវិញអាល់-ម៉ាន់ស្ទ្រ៉ោះតុ៌ នោះគឺហ្វាទ្ទីម៉ាស:ﷺ ។"

قُلْتُ: حَبِيبِي جَبْرَئِيلُ، وَ لِمَ سُمِّيَتْ فِي اَلسَّمَاءِ اَلْمَنْصُورَةَ، وَ فِي اَلْأَرْضِ فَاطِمَةَ ؟ قَالَ: سُمِّيَتْ فِي اَلْأَرْضِ فَاطِمَةَ لِأَنَّهَا فَطَمَتْ شِيعَتَهَا مِنَ اَلنَّارِ، وَ فُطِمَ أَعْدَاؤُهَا مِنْ حُبِّهَا،

ខ្ញុំﷺបានថា៖ "យ៉ីបរ៉អ៊ីលﷺជាទីស្រឡាញ់របស់ទូលបង្គំﷺអើយ ហេតុអ្វីគេហៅព្រះនាងថា អាល់-ម៉ាន់ស៊ូរ៉ោះត៍នៅលើមេឃ ហៅព្រះនាងﷺថាហ្វាទីម៉ាស់ﷺនៅលើផែនដី ?" យ៉ីបរ៉អ៊ីលﷺមានវចនៈថា៖ "គេហៅព្រះនាងﷺថាហ្វាទីម៉ាស់ﷺនៅឯផែនដីពីព្រោះព្រះនាងﷺយកចេញ (فَطَم) ពីភ្លើងនរកស៊ីអ៊ាស់របស់ព្រះនាងﷺ ព្រះនាងﷺដកចេញពីសេចក្ដីស្រឡាញ់របស់ព្រះនាងﷺពួកសត្រូវរបស់ព្រះនាងﷺ ។

وَ هِيَ فِي اَلسَّمَاءِ اَلْمَنْصُورَةُ، وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ''وَ يَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ اَلْمُؤْمِنُونَ * بِنَصْرِ اَللَّهِ'' يَعْنِي نَصْرَ اَللَّهِ لِمُحِبِّيهَا».** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٣٣٧ ؛ معاني الآخبار: ٥٣/٣٩٦)

នៅលើមេឃ ព្រះនាងﷺគឺ អាល់-ម៉ាន់ស៊ូរ៉ោះត៍ នេះគឺព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង *[៣០:៤] ថ្ងៃនោះអ្នកមានសទ្ធាទជ្រះថ្លានឹងសប្បាយរីករាយ [៣០:៥] ដោយមានជំនួយពីអល់ឡោះហ្វ៍* មានន័យថា ជំនួយរបស់អល់ឡោះហ្វ៍ﷻមកលើបណ្ដាអ្នកដែលស្រឡាញ់ព្រះនាងﷺ ។" (معاني الآخبار)

يَعۡلَمُونَ ظَٰهِرٗا مِّنَ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَهُمۡ عَنِ ٱلۡأٓخِرَةِ هُمۡ غَٰفِلُونَ ٧

៧. ពួកគេស្គាល់តែអាការៈក្រៅនៃជីវិតលោកិយ តែពួកគេមិនយកចិត្តទុកដាក់នឹងលោកមុខទេ ។

أَوَ لَمۡ يَتَفَكَّرُواْ فِيٓ أَنفُسِهِمۗ مَّا خَلَقَ ٱللَّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَآ إِلَّا بِٱلۡحَقِّ وَأَجَلٖ مُّسَمّٗىۗ وَإِنَّ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلنَّاسِ بِلِقَآيِٕ رَبِّهِمۡ لَكَٰفِرُونَ ٨

៨. ពួកគេមិនពិចារណាក្នុងខ្លួនពួកគេទេឬ ? អល់ឡោះហ្វ៍មិនបានបង្កើតមេឃ ដី និងអ្វីៗដែលមាននៅចន្លោះទាំងពីរនោះមកដោយអ្វីផ្សេងពីដោយព្រះសច្ចធម៌ទេ (ដោយមានគោលដៅ មានហេតុផល) ដោយមានកាលកំណត់ជាស្រេច ។ មនុស្សភាគច្រើនមិនជឿថានឹងបានជួបព្រះម្ចាស់ខ្លួនទេ ។

أَوَ لَمۡ يَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَيَنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ كَانُوٓاْ أَشَدَّ مِنۡهُمۡ قُوَّةٗ وَأَثَارُواْ ٱلۡأَرۡضَ وَعَمَرُوهَآ أَكۡثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَآءَتۡهُمۡ رُسُلُهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِۖ فَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيَظۡلِمَهُمۡ وَلَٰكِن كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ٩

៩. ពួកគេមិនបានចរគ្រាច់លើផែនដីទេឬ ដើម្បីនឹងបានឃើញថាអវសានរបស់ជនសម័យមុនពួកគេនោះយ៉ាងម៉េចខ្លះ ? ពួកគេ (ជនសម័យមុន) មានឥទ្ធិពលជាងពួកគេ ពួកគេបានជីកដី បានសាងសង់លើដីច្រើនជាងពួកគេបានសាងសង់ទៅទៀត ។ ព្រះសាសនៈទូតរបស់ពួកគេបានមករកពួកគេជាមួយភ័ស្ដុតាងជាក់ច្បាស់ ។ ពុំមែនអល់ឡោះហ្វ៍ទេដែលបានប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌លើពួកគេនោះ ពួកគេទេដែលបានប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌លើខ្លួនឯង ។

ثُمَّ كَانَ عَٰقِبَةَ ٱلَّذِينَ أَسَٰٓـُٔواْ ٱلسُّوٓأَىٰٓ أَن كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَكَانُواْ بِهَا يَسۡتَهۡزِءُونَ ١٠

១០. អវសានរបស់ពួកប្រព្រឹត្តិអាក្រក់នោះ[ជាលទ្ធផល]អប្រិយបំផុត ព្រោះតែពួកគេបានបដិសេធព្រះសញ្ញាអល់ឡោះហ្ស៊ ។ បានចំអកឲ្យព្រះសញ្ញាទាំងនោះ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៧-១០

1. فِي كِتَابِ اَلْخِصَالِ: وَ سُئِلَ اَلصَّادِقُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ عَنْ قَوْلِ اَللَّهِ تَعَالَى: ''أَ وَ لَمْ يَسِيرُوا فِي اَلْأَرْضِ'' فَقَالَ: مَعْنَاهُ أَ وَ لَمْ يَنْظُرُوا فِي اَلْقُرْآنِ. (تفسير نور الثقلين , الجزء ٤ , الصفحة ١٧٠)

1. នៅក្នុងសាត្រា អាល់-ឃីស្ស្ស គេបានសួរអាល់-ស្ស៊ីឌ្ទិក្ក صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ تعالى *[៣០:៩] ពួកគេមិនបានចរគ្រាច់លើផែនដីទេឬ ?* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "អត្ថន័យរបស់វាគឺ: "ពួកអ្នកមិនមើលក្នុងគ្ពួរអានទេ ?"" (تفسير نور الثقلين វគ្គ៣០ ហ្ទាឌ្ទីស្ស ៨)

***

2**. فِي مَجْمَعِ اَلْبَيَانِ: وَ سُئِلَ أَبُو عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ عَنْ قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ''يَعْلَمُونَ ظَاهِراً مِنَ اَلْحَيٰاةِ اَلدُّنْيٰا'' فَقَالَ: اَلزَّجْرَ وَ اَلنُّجُومَ. (تفسير نور الثقلين , الجزء ٤ , الصفحة ١٧٠)

2**. នៅក្នុង[សាត្រា]ម៉ាជ្ជ៉ម៉ាក្ក់ អាល់-បាយ៉ាន គេបានសួរ អាប៊ូ អ្ហ៊ាប់ឌ្ទុលឡោះហ្ស៊ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ عز وجل *[៣០:៧] ពួកគេស្គាល់តែអាការ:ក្រៅនៃជីវិតលោកិយ ?* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "ស្ហាយ៉ារ (ប្រផ្ទួលល្អនិងប្រផ្ទួលអាក្រក់តាមរយ:សត្វស្លាប) និងផ្កាយ ។

***

3**. عَنْهُ عَنْ حَمَّادِ بْنِ عَمْرٍو اَلنَّصِيبِيِّ عَنِ اَلسَّرِيِّ بْنِ خَالِدٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ السَّلاَمُ عَنْ آبَائِهِ عَنِ اَلنَّبِيِّ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَالَ: قَالَ لِعَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ يَا عَلِيُّ أَنْتَ مَعَ اَلْحَقِّ وَ اَلْحَقُّ مَعَكَ. (المحاسن , الجزء ١ , الصفحة ١٦)

3**. [...] ទទួលបានមកពី អាល់-សារី ប៊ិន ខ្ញ៉ូលិដ្ឋដែលបានរាយការណ៍តមកពី អាប៊ូ អ្ហ៊ាប់ឌ្ទុលឡោះហ្ស៊ صلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រះបុព្ទការី عليهم السلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រះសាស្ត្រា صلى الله عليه وآله وسلم ដែលបានប្រាប់អ្ហ៊ាលី صلوات الله عليه والسلام ថា: "អ្ហ៊ាលី صلوات الله عليه والسلام អើយ អ្នក صلوات الله عليه والسلام នៅជាប់ជាមួយព្រះសច្ចធម៌ ព្រះសច្ចធម៌នៅជាប់ជាមួយអ្នក صلوات الله عليه والسلام ។" (អាល់-ម៉ាហ្ហាស៊ីន)

***

4**....قَالَ: حَدَّثَنَا أَبِي رَضِيَ اَللَّهُ عَنْهُ قَالَ: حَدَّثَنَا عَبْدُ اَللَّهِ بْنُ اَلْحَسَنِ اَلْمُؤَدِّبُ قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ عَلِيٍّ اَلْأَصْفَهَانِيُّ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ مُحَمَّدٍ اَلثَّقَفِيِّ قَالَ: حَدَّثَنِي جَعْفَرُ بْنُ اَلْحَسَنِ بْنِ عَبْدِ اَللَّهِ بْنِ مُوسَى اَلْعَبْسِيُّ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ عَلِيٍّ اَلسُّلَمِيِّ عَنْ عَبْدِ اَللَّهِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَقِيلٍ

4**. ...លោកបានថាឪពុកខ្ញុំបានតំណាលប្រាប់យើងតមកពី អ្ហ៊ាប់ឌ្ទុលឡោះហ្ស៊ ប៊ិន អាល់-ហ្ហាសាន់ អាល់-មូអ្ហ៊ីឌ្ទីប តមកពី អាស្ស៊ីម៉ាដ្ទ ប៊ិន អ្ហ៊ាលី អាល់-អាស្ស៊ីហ្ហាហ្ហានី តមកពី អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ប៊ិន មូហ្ហ៊ាំម៉ាដ្ទ អាល់-ស្ហ្ហ្ក្ក ហ្ស៊ី តមកពី យ៉ាក្ក ហ្ហារ ប៊ិន អាល់-ហ្ហាសាន់ ប៊ិន អ្ហ៊ាប់ឌ្ទុលឡោះហ្ស៊ ប៊ិន មូសា អាល់-អ្ហ៊ាប់ស៊ី តមកពី មូហ្ហ៊ាំម៉ាដ្ទ ប៊ិន អ្ហ៊ាលី អាល់-ស៊ីឡ្ហាមី តមកពី អ្ហ៊ាប់ឌ្ទុលឡោះហ្ស៊ ប៊ិន មូហ្ហ៊ាំម៉ាដ្ទ ប៊ិន អ្ហ៊ាគ្ទីល

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اَللَّهِ اَلْأَنْصَارِيِّ رَضِيَ اَللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ فِي عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ خِصَالٌ لَوْ كَانَتْ وَاحِدَةٌ مِنْهَا فِي جَمِيعِ اَلنَّاسِ لاَكْتَفَوْا بِهَا فَضْلاً

តមកពី យ៉ាកបៀរ ប៊ិន អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ន៑ អាល់-អាន់ស្ស៊ារីﷺដែលបានរាយការណ៍ថាខ្ញុំបានឮព្រះសាសនៈ ទូតﷺមានព្រះវចនៈអំពីអ៊ីមាំលីរៀងគុណសម្បត្តិទាំងឡាយ ថាបើគុណសម្បត្តិណាមួយ ក្នុងចំណោមគុណសម្បត្តិទាំងនេះ បានទៅមនុស្សទាំងអស់ វាជាគុណសម្បត្តិដែលគ្រប់គ្រាន់ណាស់ សម្រាប់ពួកគេ ។

مِنْهَا قَوْلُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ ... عَلِيٌّ مَعَ اَلْحَقِّ وَ اَلْحَقُّ مَعَ عَلِيٍّ لاَ يَفْتَرِقَانِ حَتَّى يَرِدَا عَلَيَّ اَلْحَوْضَ (بشارة المصطفى لشيعة المرتضى , الجزء ١ , الصفحة ١٩)

នេះគឺព្រះវចនៈព្រះអង្គﷺអំពីគុណសម្បត្តិទាំងនេះ៖ "អ៊ីមាំលីនៅជាប់ជាមួយព្រះសច្ចធម៌ ព្រះសច្ចធម៌នៅជាប់ជាមួយអ៊ីមាំលី ។ ទាំងពីរនឹងមិនបែកពីគ្នាទេ លុះត្រាបានត្រឡប់មករកខ្ញុំﷺវិញ នៅឯកន្ទាលទឹក (ឬអណ្តូងទឹក)..." (بشارة المصطفى لشيعة المرتضى)

***

5**. قَالَ وَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ: كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا فِي بَطْنِ اَلْقُرْآنِ أَنْ كَذَّبُوا بِالْأَوْصِيَاءِ كُلِّهِمْ. (تفسير القمى , الجزء ١ , الصفحة ١٩٩)

5**. លោក (គឺអ្នកអធិប្បាយ) មានប្រសាសន៍ថាខ្ញុំបានឮព្រះអង្គﷺ (គឺ អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្វារ(ﷺ) មានវចនៈថា៖ "ពួកគេប្រកែកសញ្ញាទាំងអស់របស់យើងﷺ នៅក្នុងអត្ថន័យក្នុងរបស់គ្ពីរអាន ។ ពួកគេប្រកែកបណ្តាអ្នកស្នងទាំងអស់ﷺរបស់យើងﷺ ។" (تفسير القمى)

***

6**. و قال عليّ بن إبراهيم: ... الآيات: أمير المؤمنين و الأئمّة (عليهم السلام)، و الدليل على ذلك قَوْلُ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «مَا لِلَّهِ آيَةٌ أَكْبَرُ مِنِّي».** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٣ , الصفحة ١٥ ؛ تفسير القمّيّ ١:٣٠٩)

6**. អ៊ីមាំលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីមមានប្រសាសន៍ថា៖ "សញ្ញាគឺអាមីរុល-មុមីនីនﷺនិងអ៊ីមុាំﷺ ។ ភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់រឿងនេះគឺសម្តីរបស់អាមីរុល-មុមីនីនﷺ គឺ៖ "មិនមានសញ្ញាណាមួយរបស់អល់ឡោះហ្ន៑ﷻធំជាងខ្ញុំﷺទេ !" (تفسير القمّيّ)

***

7. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ:عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، أَوْ غَيْرِهِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْفُضَيْلِ، عَنْ أَبِي حَمْزَةَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: ... كَانَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ) يَقُولُ: مَا لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ آيَةٌ هِيَ أَكْبَرُ مِنِّي، وَ لاَ لِلَّهِ مِنْ نَبَأٍ أَعْظَمُ مِنِّي». (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٢٣٧ ؛ الكافي ١:٣/١٦١.)

7**. ម៉ូហ្ម៉ាម៉ាដ្ធ ប៊ិន យ៉ាកុ៌ពូបមានប្រសាសន៍តមកពីម៉ូហ្ម៉ាម៉ាដ្ធ ប៊ិន យ៉ាស្ម៉ាយ៉ា តមកពី អាស្ម៉ាម៉ាដ្ធ ប៊ិន ម៉ូហ្ម៉ាម៉ាដ្ធ តមកពី ម៉ូហ្ម៉ាម៉ាដ្ធ ប៊ិន អាប៊ូ ហ្ស៊ូម៉ៃ៑រ៑ ឬ ម្នាក់ទៀត តមកពី ម៉ូហ្ម៉ាម៉ាដ្ធ ប៊ិន អាល់-ហ្ហ៊ីដ្ធយ៉ល៑ តមកពី អាប៊ូ ហ្ជាស្ម៉ាស្ធ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្វារﷺដែលមានវចនៈថា អាមីរុល-មុមីនីនﷺមានវចនៈថា៖ "មិនមាន "ព្រះសញ្ញា" របស់អល់ឡោះហ្ន៑ﷻណាមួយធំជាងខ្ញុំﷺទេ ហើយក៏មិនមានព្រះដំណឹង

ណាមួយធំជាងខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ទេដែរ !" (អាល់-ការ៉ាហ្ស៊ី)

ٱللَّهُ يَبۡدَؤُاْ ٱلۡخَلۡقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ ثُمَّ إِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ١١

១១. អល់ឡោះហ្ស៊ាន់ បានចាប់ផ្តើមបង្កើត (សព្វសារពើ) បន្ទាប់មកព្រះអង្គនឹងបង្កើតសាឡើងវិញ ។ បន្ទាប់មកពួកអ្នកនឹងត្រឡប់ទៅឯព្រះអង្គវិញ ។

وَيَوۡمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يُبۡلِسُ ٱلۡمُجۡرِمُونَ ١٢

១២. ថ្ងៃដែលម៉ោង (ថ្ងៃគ្យ៉ាម៉ាស៊ុ) នឹងកើតមានឡើង ជនឧក្រិដ្ឋ [ពួកគោរពបូជារូបបដិមា ។ ល ។ ដោយសារអំពើទុច្ចរិតដោយចេតនារបស់ពួកគេ...] នឹងអស់សង្ឃឹម [សោកសៅ និងស្រឡាំងកាំង]

وَلَمۡ يَكُن لَّهُم مِّن شُرَكَآئِهِمۡ شُفَعَٰٓؤُاْ وَكَانُواْ بِشُرَكَآئِهِمۡ كَٰفِرِينَ ١٣

១៣. ពួកគេនឹងពុំមានអ្នកណាមួយជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យឡើយ ក្នុងចំណោមដៃគូពួកគេ[ដែលពួកគេបានយកមកបូករួមហ៊ុនហាយជាមួយអល់ឡោះហ្ស៊ាន់]នោះ ។ ពួកគេនឹងច្រានចោលបណ្តាដៃគូពួកគេ ។

وَيَوۡمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يَوۡمَئِذٖ يَتَفَرَّقُونَ ١٤

១៤. ថ្ងៃដែលម៉ោង (ថ្ងៃគ្យ៉ាម៉ាស៊ុ) នឹងកើតមានឡើង ថ្ងៃនោះពួកគេនឹងបែកគ្នា ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ១១-១៤

1. فِي كِتَابِ اَلْخِصَالِ عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: تَقُومُ اَلسَّاعَةُ يَوْمَ اَلْجُمُعَةِ بَيْنَ صَلاَةِ اَلظُّهْرِ وَ اَلْعَصْرِ. (تفسير نور الثقلين , الجزء ٤ , الصفحة ١٧١)

1. នៅក្នុងសាត្រា អាល់-ឃីស្ស្ល ទទួលបានមកពីអ៊ីម៉ាម صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថារ៉ាស៊ូលុលឡោះ صلى الله عليه وآله وسلم ហ្ស៊ាន់ មានព្រះវចន:ថា៖ "ម៉ោងនឹងកើតមានឡើងក្នុងថ្ងៃសុក្រ ត្រង់ចន្លោះស្ស៊ីឡាតុ៌ស្ស៊ីហ្ស៊ូរ និង អ៊ីស្ស្ការ ។" (تفسير نور الثقلين វគ្គ៣០ ហ្ការ៉ូ២ស្ស ៩)

***

2. وَ عَنْ أَبِي لُبَابَةَ بْنِ عَبْدِ اَلْمُنْذِرِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: إِنَّ يَوْمَ اَلْجُمُعَةِ سَيِّدُ اَلْأَيَّامِ إِلَى قَوْلِهِ: وَ مَا مِنْ مَلَكٍ مُقَرَّبٍ وَ لاَ سَمَاءٍ وَ لاَ أَرْضٍ وَ لاَ رِيَاحٍ وَ لاَ جِبَالٍ وَ لاَ بَرٍّ وَ لاَ بَحْرٍ إِلاَّ وَ هُنَّ يَشْفَقْنَ مِنْ يَوْمِ اَلْجُمُعَةِ أَنْ تَقُومَ فِيهِ اَلسَّاعَةُ. (تفسير نور الثقلين , الجزء ٤ , الصفحة ١٧١)

2. ទទួលបានពី អាប៊ូ ឡាបាបាស៊ុ ប៊ិន អ៊ាប់ឌ្ទុល-មុនស្ស៊ៀរដែលបានថា រ៉ាស៊ូលុលឡោះ صلى الله عليه وآله وسلم ហ្ស៊ាន់ មានព្រះវចន:ថា៖ "ថ្ងៃសុក្រជាមេរបស់ថ្ងៃទាំងឡាយ" រហូតដល់ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ហ្ស៊ាន់ មានព្រះវចន:ថា៖ "ទេវតាជំនិតមេយ ដី ខ្យល់ ភ្នំ ដីគោក និងសមុទ្រសុទ្ធតែអាណិតថ្ងៃសុក្រ ព្រោះម៉ោងនឹងកើតមានឡើងក្នុងថ្ងៃ

នេះ ។" (تفسير نور الثقلين វគ្គ៣០ ហ្ជាឌ្ជីស្ស១១)

***

3**. وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ مُوسَى النَّوْفَلِيُّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ، عَنْ زَكَرِيَّا الْمَوْصِلِيِّ، عَنْ جَابِرٍ الْجُعْفِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ): «أَنَّ النَّبِيَّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) قَالَ لِعَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): يَا عَلِيُّ، ... وَ الْمُجْرِمُونَ هُمُ الْمُنْكِرُونَ لِوَلاَيَتِكَ...** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٥ صفحة : ٥٣٠ ؛ تأويل الآيات ٢:٩/٧٣٨)

3**. លោកមានប្រសាសន៍ថាអាស់ម៉ាដ្ធ ប៊ិន មូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន មូសា អាល់-ណៅហ្ជាលី បានតំណាលប្រាប់យើងតមកពីមូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្គ៌ តមកពីឌីពុកលោក តមកពីអាល់-ហ្ជាសាន់ ប៊ិន ម៉ាស្ញ៊ីប៊ុប តមកពី ស្ញ៊ាការីយ៉ា អាល់-ម៉ៅស្ស្ញ៊ីលី តមកពី យ៉ាកូបៀរ អាល់-យ្ហ្ស៊ូអ៊ីហ្ជ៊ីដែលមានប្រសាសន៍ថា អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្ជារ ﷺ មានវចន:តមកពីព្រះបិតា ﷺ ព្រះអង្គ ﷺ តមកពីព្រះអយ្យកោ ﷺ ព្រះអង្គ ﷺ ថា: "ព្រះសាស្តា ﷺ មានព្រះវចន:ប្រាប់អ្ហ៊ាលី ﷺ ថា: "អ្ហ៊ាលី ﷺ អ៊ីយ ជនឧក្រិដ្ធគឺជនដែលបដិសេធវ៉ីឡាយ៉ាសុ៌អ្នក ﷺ ។" (អាល់-ប៊ូរហ្ជាន ដុំទី ៥ ហ្ជាឌ្ជីស្ស ៥៣០)

فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَهُمْ فِى رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ﴿١٥﴾

១៥. ជនណាដែលមានសទ្ធានិងធ្វើអំពើល្អ [ផ្តល់គុណប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនឯង ដល់សង្គមមនុស្ស និងប្រព្រឹត្តដើម្បីអល់ឡោះហ្គ៌] គេនឹងឲ្យជននោះនៅក្នុងសួនសួគ៌ សោយសុខ ។

وَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَلِقَآئِ ٱلْـَٔاخِرَةِ فَأُوْلَٰٓئِكَ فِى ٱلْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿١٦﴾

១៦. រីឯជនណាដែលបដិសេធសទ្ធា ដែលបានបដិសេធបណ្តាព្រះសញ្ញាយើងនិងការបានជួបលោកមុខ ជនទាំងនោះនឹងត្រូវនាំខ្លួនទៅរកទណ្ឌកម្ម ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ៌ ១៥-១៦

1. فِي مَجْمَعِ الْبَيَانِ: «فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ» قِيلَ: يُلَذَّذُونَ بِالسَّمَاعِ عَنْ يَحْيَى بْنِ أَبِي كَثِيرٍ الْأَوْزَاعِيِّ أَخْبَرَنَا أَبُو الْحَسَنِ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدَ الْبَيْهَقِيُّ قَالَ: أَخْبَرَنَا جَدِّيَ الْإِمَامُ أَبُو بَكْرٍ أَحْمَدُ بْنُ الْحُسَيْنِ الْبَيْهَقِيُّ قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو سَعِيدٍ عَبْدُ الْمَلِكِ بْنُ أَبِي عُثْمَانَ الزَّاهِدُ قَالَ: أَخْبَرَنَا أَبُو الْحُسَيْنِ عَلِيُّ بْنُ بُنْدَارَ قَالَ: أَخْبَرَنَا جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ الْحَسَنِ الْقُرْبَانِيُّ قَالَ: حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَانِ الدِّمَشْقِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا خَالِدُ بْنُ يَزِيدَ بْنِ أَبِي مَالِكٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ خَالِدِ بْنِ مَعْدَانَ عَنْ أَبِي أُمَامَةَ الْبَاهِلِيِّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَالَ: ”مَا مِنْ عَبْدٍ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ إِلاَّ وَ يَجْلِسُ عِنْدَ رَأْسِهِ وَ عِنْدَ رِجْلَيْهِ ثِنْتَانِ مِنَ الْحُورِ الْعِينِ تُغَنِّيَانِهِ بِأَحْسَنِ صَوْتٍ سَمِعَهُ الْإِنْسُ وَ الْجِنُّ، وَ لَيْسَ بِمِزْمَارِ الشَّيْطَانِ، وَ لَكِنْ بِتَمْجِيدِ اللَّهِ وَ تَقْدِيسِهِ. (تفسير نور الثقلين , الجزء ٤ , الصفحة ١٧١)

1. ទទួលបានពី អាប៊ូ អ៊ូម៉ាម៉ាសុ៌ អាល់-បាហ៊ីលីដែលទទួលបានពីរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្គ៌ ﷺ ដែលមានព្រះវចន:អំពី *[៣០:១៥] គេនឹងឲ្យជនទាំងនោះនៅក្នុងសួនសួគ៌ សោយសុខ* ថា: "បាវទាំងឡាយដែលនឹងបានចូលឋានសួគ៌សុទ្ធតែមាននារីសួគ៌ពីរនាក់អង្គុយក្បែរក្បាលបាវនោះ និងក្បែរជើងបាវនោះ ច្រៀងឲ្យបាវនោះស្តាប់ដោយសម្លេងពីរោះជាទីបំផុត ដែលពុំមានមនុស្សលោកនិងយ៉ីនណាមួយធ្លាប់

បានឮពីមុនឡើយ ។ មិនមែនដោយខ្ជូយស្ងៃតួនﷺទេ តែដោយការលើកតម្កើងអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ និងដោយការសរសើរព្រះសន្ដភាពព្រះអង្គﷻ ។" (تفسير نور الثقلين វគ្គ៣០ ហ្ជាឌ្ជីស្ស១៣)

فَسُبْحَٰنَ ٱللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ ﴿١٧﴾

១៧. ដូច្នេះចូរពួកអ្នកសម្ដែងថ្លាមនាការដល់អល់ឡោះហ្ស៊ី ពេលពួកអ្នកបានដល់ពេលល្ងាចនិងបានដល់ពេលព្រឹក ។

***

تُمْسُونَ មានន័យថា ស្ងឹមឡាតុ៌ម៉ាកុ៌រីប និង ស្ងឹមឡាតុ៌អ៊ីស្ហាអ៊ី ។ تُصْبِحُونَ មានន័យថា ស្ងឹមឡាតុ៌ស្ងៃប៊ុះហ្ស៊ី ។ عَشِيًّا មានន័យថាស្ងឹមឡាតុ៌ អ៊ាស្ការ ។ تُظْهِرُونَ មានន័យថា ស្ងឹមឡាតុ៌ស្ងៃហ្ស៊ីរ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ ១៧

1. اِبْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ مَاجِيلَوَيْهِ، عَنْ عَمِّهِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي اَلْقَاسِمِ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ، عَنْ أَبِي اَلْحَسَنِ عَلِيِّ بْنِ اَلْحُسَيْنِ اَلْبَرْقِيِّ، عَنْ عَبْدِ اَللَّهِ بْنِ جَبَلَةَ، عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ، عَنِ اَلْحَسَنِ بْنِ عَبْدِ اَللَّهِ، عَنْ آبَائِهِ، عَنْ جَدِّهِ اَلْحَسَنِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِمَا اَلسَّلاَمُ)، قَالَ: «جَاءَ نَفَرٌ مِنَ اَلْيَهُودِ إِلَى رَسُولِ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، فَسَأَلَهُ أَعْلَمُهُمْ عَنْ مَسَائِلَ، فَكَانَ فِيمَا سَأَلَهُ، [أَنْ] قَالَ: أَخْبِرْنِي عَنِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، لِأَيِّ شَيْءٍ فَرَضَ هَذِهِ اَلْخَمْسَ صَلَوَاتٍ، فِي خَمْسِ مَوَاقِيتَ عَلَى أُمَّتِكَ، فِي سَاعَاتِ اَللَّيْلِ وَ اَلنَّهَارِ؟

១. [...] ទទួលបានពី អាល់-ហ្ជាសាន់ ប៊ិន អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីដែលទទួលបានមកពីដូនតាលោកដែលទទួលបានមកពីព្រះអយ្យកោﷺលោក អាល់-ហ្ជាសាន់ﷺ ប៊ិន អ៊ាលីﷺ ប៊ិន អាប៊ូ ត្ដ៌លិបﷺដែលមានវចនៈថា៖ "ពួកយ៉ាហ្ជូឌ្ជីច្រើននាក់បានមកជួបរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីﷺ ។ ពួកគេបានសួរព្រះអង្គﷺចង់ដឹងរឿងមួយ ។ ក្នុងចំណោមសំណួរទាំងនោះមាន៖ "សូមលោកﷺប្រាប់ខ្ញុំអំពីអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ ម្ដេចបានជាព្រះអង្គﷻតម្រូវឲ្យមាននមស្ការ ទាំងប្រាំនេះក្នុងប្រាំពេលមកលើសហគមន៍លោកﷺ ក្នុងពេលយប់និងពេលថ្ងៃ ?" -រឿងស្ងឹមឡាតុ៌ទាំង 5 [៣០:១៧] ។

فَقَالَ اَلنَّبِيُّ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): إِنَّ اَلشَّمْسَ عِنْدَ اَلزَّوَالِ لَهَا حَلْقَةٌ تَدْخُلُ فِيهَا، فَإِذَا دَخَلَتْ فِيهَا زَالَتِ اَلشَّمْسُ فَيُسَبِّحُ كُلُّ شَيْءٍ دُونَ اَلْعَرْشِ بِحَمْدِ رَبِّي جَلَّ جَلاَلُهُ، وَ هِيَ اَلسَّاعَةُ اَلَّتِي يُصَلِّي عَلَيَّ فِيهَا رَبِّي، فَفَرَضَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَيَّ وَ عَلَى أُمَّتِي فِيهَا اَلصَّلاَةَ، وَ قَالَ: ''أَقِمِ اَلصَّلاَةَ لِدُلُوكِ اَلشَّمْسِ إِلىٰ غَسَقِ اَللَّيْلِ''، وَ هِيَ اَلسَّاعَةُ اَلَّتِي يُؤْتَى فِيهَا بِجَهَنَّمَ يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ، فَمَا مِنْ مُؤْمِنٍ يُوَافِقُ تِلْكَ اَلسَّاعَةَ أَنْ يَكُونَ سَاجِداً، أَوْ رَاكِعاً، أَوْ قَائِماً، إِلاَّ حَرَّمَ اَللَّهُ جَسَدَهُ عَلَى اَلنَّارِ.

ព្រះសាស្ដាﷺមានព្រះវចនៈថា៖ "ពេលថ្ងៃចេញមកកាន់អាកាស ពេលវាលិច វានឹងបានមួយជុំ ។ ដូច្នេះពេលថ្ងៃ បានមកដល់ជុំនោះ វានឹងលិច ។ ដូច្នេះសព្វសារពើនៅក្រោមព្រះរាជបល្ល័ង្ករលើកតម្កើងព្រះម្ចាស់ﷻខ្ញុំﷺ ។ នេះគឺពេលដែលគេគោរពសក្ការៈព្រះម្ចាស់ﷻរបស់ខ្ញុំﷺដែរ ។ ដូច្នេះឯងបានជាព្រះម្ចាស់ﷻខ្ញុំﷺតម្រូវឲ្យខ្ញុំﷺនិងសហគមន៍ខ្ញុំﷺធ្វើនមស្ការក្នុងពេលនេះ ថា៖ *[១៧:៧៨] ចូរអ្នកធ្វើនមស្ការពេលថ្ងៃជ្រេរហូតដល់ពេលងងឹតនៃពេលយប់ ។* ហើយនេះគឺពេលដែលគេនឹងនាំហានរកមក

ក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។ ដូច្នេះអ្នកមានសទ្ធាទាំងឡាយដែលបានក្រាបប្រណិតប័តន៍ ដែលបានលំឱនកាយ ឬឈរនោះ អល់ឡោះហ្ចាន៍ នឹងហាមខ្លួនពួកគេមិនឲ្យភ្លើងនរកពាល់ទេ ។

وَ أَمَّا صَلاَةُ اَلْعَصْرِ، فَهِيَ اَلسَّاعَةُ اَلَّتِي أَكَلَ فِيهَا آدَمُ مِنَ اَلشَّجَرَةِ فَأَخْرَجَهُ اَللَّهُ مِنَ اَلْجَنَّةِ، فَأَمَرَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ ذُرِّيَّتَهُ بِهَذِهِ اَلصَّلاَةِ إِلَى يَوْمِ اَلْقِيَامَةِ، وَ اِخْتَارَهَا لِأُمَّتِي، فَهِيَ مِنْ أَحَبِّ اَلصَّلَوَاتِ إِلَى اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ أَوْصَانِي أَنْ أَحْفَظَهَا مِنْ بَيْنِ اَلصَّلَوَاتِ.

ចំណែកឯនមស្ការថ្ងៃរអ្ការស្ហ្ការ (ថ្ងៃរសៀល) វិញ នោះគឺពេលដែលអាដ្ទាំ៏ឡ៉ាមានសោយដើមឈើនោះ ។ ដូច្នេះ អល់ឡោះហ្ចាន៍ បានបណ្តោញព្រះអង្គ៏ឡ៉ាចេញពីឋានសួគ៌ ហើយព្រះអង្គ៏ឡ៉ាមានបញ្ជាឲ្យបណ្តាកូនចៅអាដ្ទាំ៏ឡ៉ាបំពេញនមស្ការនេះរហូតដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះ ហើយព្រះអង្គ៏ឡ៉ាមានជ្រើសយកនមស្ការនេះឲ្យសហគមន៍ខ្ទុំ៏ឡ៉ាម ។ នេះគឺនមស្ការជាទីស្រឡាញ់លើសគេសម្រាប់អល់ឡោះហ្ចាន៍ ហើយព្រះអង្គ៏ឡ៉ាមានប្រាប់ខ្ទុំ៏ឡ៉ាម ថាឲ្យខ្ទុំ៏ឡ៉ារក្សារ៉ា ក្នុងចំណោមនមស្ការទាំងឡាយ ។

وَ أَمَّا صَلاَةُ اَلْمَغْرِبِ، فَهِيَ اَلسَّاعَةُ اَلَّتِي تَابَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ فِيهَا عَلَى آدَمَ، وَ كَانَ بَيْنَ مَا أَكَلَ مِنَ اَلشَّجَرَةِ وَ بَيْنَ مَا تَابَ اَللَّهُ عَلَيْهِ ثَلاَثُ مِائَةِ سَنَةٍ مِنْ أَيَّامِ اَلدُّنْيَا، وَ فِي أَيَّامِ اَلْآخِرَةِ يَوْمٌ كَأَلْفِ سَنَةٍ مَا بَيْنَ اَلْعَصْرِ وَ اَلْعِشَاءِ، فَصَلَّى آدَمُ ثَلاَثَ رَكَعَاتٍ: رَكْعَةً لِخَطِيئَتِهِ، وَ رَكْعَةً لِخَطِيئَةِ حَوَّاءَ، وَ رَكْعَةً لِتَوْبَتِهِ،

ចំណែកឯនមស្ការម៉ាក្ទ៉ារិប (ព្រលប់វិញ المغرب) នោះគឺពេលដែលអល់ឡោះហ្ចាន៍ បានបែរមករកអាដ្ទាំ៏ឡ៉ាវិញ (ដោយព្រះមេត្តាប្រណី) ។ មានរយៈពេលបីរយឆ្នាំនៃលោកនេះរវាងកាលអាដ្ទាំ៏ឡ៉ាមានសោយដើមឈើនោះនិងពេលអល់ឡោះហ្ចាន៍ បានបែរមករកព្រះអង្គ៏ឡ៉ាវិញ ដោយសេចក្តីមេត្តាប្រណី ។ នាលោកមុខ មួយថ្ងៃដូចមួយពាន់ឆ្នាំរវាងពេលរសៀល (العصر) និងយប់ងងឹត (العشاء) ។ អាដ្ទាំ៏ឡ៉ាមានបំពេញនមស្ការបីរ៉ក់អ្ការត់ មួយរ៉ក់អ្ការត់សម្រាប់កំហុសព្រះអង្គ៏ឡ៉ាម មួយរ៉ក់អ្ការត់សម្រាប់កំហុសរបស់ហ្ការវ៉ាអ៍ មួយរ៉ក់អ្ការត់សម្រាប់ការភ្ជាក់រលឹកកំហុសសូមស្មារលាចំពោះអល់ឡោះហ្ចាន៍ ។

فَافْتَرَضَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ هَذِهِ اَلرَّكَعَاتِ اَلثَّلاَثِ عَلَى أُمَّتِي، وَ هِيَ اَلسَّاعَةُ اَلَّتِي يُسْتَجَابُ فِيهَا اَلدُّعَاءُ، فَوَعَدَنِي رَبِّي عَزَّ وَ جَلَّ أَنْ يَسْتَجِيبَ لِمَنْ دَعَاهُ فِيهَا، وَ هِيَ اَلصَّلاَةُ اَلَّتِي أَمَرَنِي بِهَا رَبِّي فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ''فَسُبْحٰانَ اَللهِ حِينَ تُمْسُونَ وَ حِينَ تُصْبِحُونَ''.

ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ចាន៍ បានតម្រូវឲ្យមាននមស្ការទាំងនេះមកលើសហគមន៍ខ្ទុំ៏ឡ៉ាម ហើយនេះគឺពេលដែលព្រះអង្គ៏ឡ៉ាឆ្លើយតបការបួងសួង ។ ព្រះម្ចាស់ឡ៉ាខ្ទុំ៏ឡ៉ាមានសន្យាខ្ទុំ៏ឡ៉ាម ថាព្រះអង្គ៏ឡ៉ានឹងឆ្លើយតបអ្នកណាដែលបួងសួង ។ ហើយនេះគឺនមស្ការដែលព្រះម្ចាស់ឡ៉ាខ្ទុំ៏ឡ៉ាមានបញ្ជាមកលើខ្ទុំ៏ឡ៉ាម ដោយមានព្រះបន្ទូលថា *[៣០:១៧] ដូច្នេះចូរពួកអ្នកសម្តែងថោមនាការដល់អល់ឡោះហ្ចាន៍ ពេលពួកអ្នកបានដល់ពេលល្ងាចនិងបានដល់ពេលព្រឹក ។"*

وَ أَمَّا صَلاَةُ اَلْعِشَاءِ اَلْآخِرَةُ، فَإِنَّ لِلْقَبْرِ ظُلْمَةً، وَ لِيَوْمِ اَلْقِيَامَةِ ظُلْمَةً، فَأَمَرَنِي اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ وَ أُمَّتِي بِهَذِهِ اَلصَّلاَةِ فِي ذَلِكَ اَلْوَقْتِ لِتُنَوِّرَ اَلْقُبُورَ، وَ لِيُعْطِيَنِي وَ أُمَّتِي اَلنُّورَ عَلَى اَلصِّرَاطِ، وَ مَا مِنْ قَدَمٍ مَشَتْ إِلَى صَلاَةِ اَلْعَتَمَةِ إِلاَّ حَرَّمَ اَللَّهُ جَسَدَهَا عَلَى اَلنَّارِ، وَ هِيَ اَلصَّلاَةُ اَلَّتِي اِخْتَارَهَا اَللَّهُ لِلْمُرْسَلِينَ قَبْلِي.

ចំណែកឯនមស្ការអ៊ីស្ហាអ៊ (គឺពេលយប់ងងឹត العشاء) គឺភាពងងឹតនៅក្នុងផ្ទះ និងភាពងងឹតនៃថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។ ព្រះម្ចាស់ﷻខ្ញុំﷺបានបញ្ជាឲ្យខ្ញុំﷺនិងសហាគមន៍ខ្ញុំﷺបំពេញនមស្ការនេះ នៅក្នុងពេលនោះ ដើម្បីបំភ្លឺផ្ទះនិងស្ពាន ។ ជើងទាំងអស់ដែលបានឈានទៅរកនមស្ការក្នុងភាពងងឹត (គឺមស្ការពេលយប់ងងឹត) សុទ្ធតែត្រូវអល់ឡោះហ្ម៍ﷻហាមភ្លើងនរកប៉ះពាល់ម្ចាស់ជើងទាំងនោះ ។ នេះគឺនមស្ការដែលអល់ឡោះហ្ម៍ﷻបានជ្រើសរើសសម្រាប់ព្រះសាស្តាប្រេសិតعليهم السلامទាំងឡាយមុនខ្ញុំﷺ ។"

وَ أَمَّا صَلاَةُ اَلْفَجْرِ، فَإِنَّ اَلشَّمْسَ إِذَا طَلَعَتْ تَطْلُعُ عَلَى قَرْنَيْ شَيْطَانٍ، فَأَمَرَنِي اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ أَنْ أُصَلِّيَ صَلاَةَ اَلْغَدَاةِ قَبْلَ طُلُوعِ اَلشَّمْسِ، وَ قَبْلَ أَنْ يَسْجُدَ لَهَا اَلْكَافِرُ، فَتَسْجُدُ أُمَّتِي لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ سُرْعَتُهَا أَحَبُّ إِلَى اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ هِيَ اَلصَّلاَةُ اَلَّتِي تَشْهَدُهَا مَلاَئِكَةُ اَللَّيْلِ، وَ مَلاَئِكَةُ اَلنَّهَارِ. قَالَ اَلْيَهُودِيُّ: صَدَقْتَ، يَا مُحَمَّدُ».** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٣٣٨ ؛ علل الشرائع: ١/٣٣٧)

ចំណែកឯនមស្ការអាល់-ហ្វាជ់រ៍ (ពេលមុនថ្ងៃរះ اَلْفَجْرِ គឺស៊ូឡាត៍ស៊ូប៉ុះហ្ម៍) ពេលថ្ងៃលេចឡើង ស្ហៃតនលعنه الله ក៏ងើបឡើងដែរ ។ ដូច្នេះហើយបានជាអល់ឡោះហ្ម៍ﷻបញ្ជាឲ្យខ្ញុំﷺបំពេញនមស្ការអាល់-ហ្វាជ់រ៍ ពេលមុនថ្ងៃលេចឡើង ឲ្យបានមុនពេលពួកបដិសេធសទ្ធាក្រាបប្រណិប័តន៍វា ។ ដូច្នេះសហាគមន៍ខ្ញុំﷺក្រាបប្រណិប័តន៍អល់ឡោះហ្ម៍ﷻ ហើយប្រញាប់ផ្តាប់ព្រះហឫទ័យអល់ឡោះហ្ម៍ﷻ ។ នេះជានមស្ការដែលមានទេវតាយប់និងទេវតាថ្ងៃជាសាក្សី ។" បុរសយ៉ាហ៊ូឌីបានទូលថា៖ "មូហាំម៉ាដ់ﷺអើយ លោកصلوات الله عليه والسلامនិយាយពិត ។" (علل الشرائع: 337 /1)

***

2**. عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى عَنِ اَلْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عِيسَى عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ قَالَ: إِذَا صَلَّيْتَ اَلْمَغْرِبَ وَ اَلْغَدَاةَ فَقُلْ «بِسْمِ اَللَّهِ اَلرَّحْمَنِ اَلرَّحِيمِ» لاَ حَوْلَ وَ لاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللَّهِ اَلْعَلِيِّ اَلْعَظِيمِ سَبْعَ مَرَّاتٍ فَإِنَّهُ مَنْ قَالَهَا لَمْ يُصِبْهُ جُذَامٌ وَ لاَ بَرَصٌ وَ لاَ جُنُونٌ وَ لاَ سَبْعُونَ نَوْعاً مِنْ أَنْوَاعِ اَلْبَلاَءِ

2**. មិត្តយើងច្រើននាក់[បានរាយការណ៍]តមកពី អាស់ម៉ាដ់ ប៊ិន មូហាំម៉ាដ់ ប៊ិន អ៊ីសា តមកពី អាល់-ហ៊ូសៃន៍ ប៊ិន សាអ៊ីដ្ឋ តមកពី អ៊ុស្មម៉ាន ប៊ិន អ៊ីសា តមកពី អាលី ប៊ិន ហាំស្សាស់ តមកពី អាប៊ូ បាស្សៀរ តមកពី អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ្ម៍صلوات الله عليه والسلامដែលមានវចនៈថា៖ "ពេលលោកស៊ូឡាត៍ម៉ាក់រីបនិងស៊ូឡាត៍ពេលព្រឹក ចូរថា៖ «ក្នុងព្រះនាមអល់ឡោះហ្ម៍ﷻ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។ ឥទ្ធិពលនិងកម្លាំងពលំអាចកើតមានឡើងបានដោយសារតែអល់ឡោះហ្ម៍ﷻមួយគត់ ព្រះដ៏មហាថ្កុំថ្កើង ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់» ប្រាំពីរដង ពីព្រោះអ្នកណាមួយសូត្របែបនេះ អ្នកនោះនឹងមិនត្រូវរោគឃ្លង់ រោគស្បែកសរដុបៗ រោគវិបត្តិស្មារតី និងវិបត្តិទុក្ខទោសចិតសិបមុខ ប៉ះពាល់ទេ ។

قَالَ وَ تَقُولُ إِذَا أَصْبَحْتَ وَ أَمْسَيْتَ **اَلْحَمْدُ لِرَبِّ اَلصَّبَاحِ اَلْحَمْدُ لِفَالِقِ اَلْإِصْبَاحِ** مَرَّتَيْنِ **اَلْحَمْدُ لِلَّهِ اَلَّذِي أَذْهَبَ اَللَّيْلَ بِقُدْرَتِهِ وَ جَاءَ بِالنَّهَارِ بِرَحْمَتِهِ وَ نَحْنُ فِي عَافِيَةٍ** وَ يَقْرَأُ آيَةَ اَلْكُرْسِيِّ وَ آخِرَ اَلْحَشْرِ وَ عَشْرَ آيَاتٍ مِنَ اَلصَّافَّاتِ وَ «سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ اَلْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ * وَ سَلاَمٌ عَلَى اَلْمُرْسَلِينَ * وَ اَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ اَلْعَالَمِينَ»

ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "លោកគប្បីសូត្រពេលព្រឹកនិងពេលល្ងាចថា៖ «សូមសម្តែងថោមនាការដល់ព្រះម្ចាស់នៃពេលព្រឹក សូមសម្តែងថោមនាការដល់ព្រះអ្នកបំបែកពេលព្រឹក» ពីរដង «សូមសម្តែង

ថោមនាការដល់អល់ឡោះហ្ន៑ﷻដែលលុបរាត្រីកាលដោយព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិព្រះអង្គﷻ ដែលនាំមកនូវទិវាកាលដោយព្រះមេត្តាធម៌ព្រះអង្គﷻ ។ អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមានសុខភាពល្អ ។» ហើយចូរសូត្រ អាយ៉ាតុ៌ អាល់-គ្ហ[ុ]ូរ[ុ]ស[ុ]ី (២:២[ុ]ម[ុ]ម[ុ]-២[ុ]ម[ុ]ៗ) សូត្រចុងស[ុ]ូ[ុ]ារ[ុ]ោ[ុ]ះ[ុ]ត[ុ]ុ[ុ] ([ុ] គ[ុ]ឺ[ុ]អ[ុ]ាយ[ុ]ាស[ុ]ុ[ុ]ចុ[ុ]ងក[ុ]្ម[ុ]ាយ) អ[ុ]ាល[ុ]-ហ[ុ]ា[ុ]ាស[ុ]ុ[ុ]ារ[ុ]ៃ (ស[ុ]ូ[ុ]ារ[ុ]ោ[ុ]ះ[ុ]ត[ុ]ុ[ុ] ៥[ុ]ម[ុ]) ស[ុ]ូ[ុ]ត[ុ]ុ[ុ]ដ[ុ]ប[ុ]ាយ[ុ]ាស[ុ]ុ[ុ]ារ[ុ]ប[ុ]ាស[ុ]ុ[ុ]ស[ុ]ូ[ុ]ារ[ុ]ោ[ុ]ះ[ុ]ត[ុ]ុ[ុ] អ[ុ]ាស[ុ]ុ[ុ]-ស[ុ]ុ[ុ]ហ[ុ]ា[ុ]ត[ុ]ុ[ុ] (ស[ុ]ូ[ុ]ារ[ុ]ោ[ុ]ះ[ុ]ត[ុ]ុ[ុ] ៣[ុ]ម[ុ]) [ុ]ន[ុ]ិ[ុ]ងសូ[ុ]ត[ុ]ុ[ុ]ារ[ុ]ថ[ុ]ា[ុ]ះ[ុ]

[៣[ុ]ម[ុ]:[ុ]១[ុ]ផ[ុ]០] [ុ]ស[ុ]ូ[ុ]ម[ុ]ស[ុ]ម[ុ]្ម[ុ]ង[ុ]ថ[ុ]ោ[ុ]ម[ុ]នា[ុ]ការ[ុ]ដ[ុ]ល[ុ]់ព្រ[ុ]ះ[ុ]ម[ុ]្ហ[ុ]ាស[ុ]ុ[ុ]អ[ុ]្ន[ុ]ក ព្រ[ុ]ះ[ុ]ម[ុ]្ហ[ុ]ាស[ុ]ុ[ុ]ន[ុ]ៃ[ុ]ព្រ[ុ]ះ[ុ]ម[ុ]ហ[ុ]ិ[ុ]ទ្ធ[ុ]ិ[ុ]ឫ[ុ]ទ្ធ[ុ]ិ ដ[ុ]ែ[ុ]ល[ុ]ខ្ពង[ុ]ខ្ពស[ុ]ហ[ុ]ូ[ុ]ស[ុ]ុ[ុ]ារ[ុ]ិ[ុ]ស[ុ]័[ុ]យ[ុ]លើ[ុ]ស[ុ]ុ[ុ]ម[ុ]្ម[ុ]ីដ[ុ]ែ[ុ]ល[ុ]ព[ុ]ួ[ុ]ក[ុ]គ[ុ]េ[ុ]រ[ុ]ៀ[ុ]ប[ុ]រ[ុ]ាប[ុ]់[ុ]ន[ុ]ោ[ុ]ះ[ុ]ព[ុ]ក[ុ]ណ[ុ]ា[ុ]ស[ុ]់ ។ [[ុ]៣[ុ]ម[ុ]:[ុ]១[ុ]ផ[ុ]១] [ុ]ចូ[ុ]រ[ុ]ស[ុ]ិ[ុ]រ[ុ]ីស[ុ]ូ[ុ]ស[ុ]្ត[ុ]ីក[ុ]ើ[ុ]ត[ុ]ម[ុ]ាន[ុ]ដ[ុ]ល[ុ]់ព្រ[ុ]ះ[ុ]ស[ុ]ា[ុ]ស[ុ]្ត[ុ]ា[ុ]ប្រ[ុ]ូ[ុ]ស[ុ]ិ[ុ]ត ។ [[ុ]៣[ុ]ម[ុ]:[ុ]១[ុ]ផ[ុ]២] [ុ]ស[ុ]ូ[ុ]ម[ុ]ថ្ម[ុ]ាយ[ុ]ស[ុ]េ[ុ]ចក[ុ]្ត[ុ]ីស[ុ]្ម[ុ]ើ[ុ]ច[ុ]ស[ុ]រ[ុ]ស[ុ]ើ[ុ]រ[ុ]ចំ[ុ]ពោ[ុ]ះ[ុ]អ[ុ]ល[ុ]់ឡោ[ុ]ះ[ុ]ហ្ន[ុ]ា[ុ]ៈ ព្រ[ុ]ះ[ុ]ម[ុ]្ហ[ុ]ាស[ុ]ុ[ុ]ន[ុ]ៃ[ុ]ព[ុ]ិ[ុ]ភ[ុ]ព[ុ]ទ[ុ]ាំ[ុ]ង[ុ]ពួ[ុ]ង ។"

«فَسُبْحَانَ اللّٰهِ حِينَ تُمْسُونَ وَ حِينَ تُصْبِحُونَ * وَ لَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمٰاوٰاتِ وَ الْأَرْضِ وَ عَشِيًّا وَ حِينَ تُظْهِرُونَ * يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَ يُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَ يُحْيِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهٰا وَ كَذٰلِكَ تُخْرَجُونَ»

[[ុ]៣[ុ]០:[ុ]១[ុ]៧] [ុ]ដូ[ុ]ច្នេ[ុ]ះ[ុ]ចូ[ុ]រ[ុ]ព[ុ]ួ[ុ]ក[ុ]អ[ុ]្ន[ុ]ក[ុ]ស[ុ]ម្ត[ុ]ែ[ុ]ង[ុ]ថ[ុ]ោ[ុ]ម[ុ]នា[ុ]ការ[ុ]ដ[ុ]ល[ុ]់អ[ុ]ល[ុ]់ឡោ[ុ]ះ[ុ]ហ្ន[ុ]ា[ុ]ៈ ពេ[ុ]ល[ុ]ព[ុ]ួ[ុ]ក[ុ]អ[ុ]្ន[ុ]ក[ុ]ប[ុ]ាន[ុ]ដ[ុ]ល[ុ]់ពេ[ុ]ល[ុ]ល្ង[ុ]ាចនិ[ុ]ង[ុ]ប[ុ]ាន[ុ]ដ[ុ]ល[ុ]់ពេ[ុ]ល[ុ]ព្រ[ុ]ឹ[ុ]ក ។ [[ុ]៣[ុ]០:[ុ]១[ុ]ផ] [ុ]ថោ[ុ]ម[ុ]នា[ុ]ការ[ុ]ន[ុ]ៅ[ុ]ល[ុ]ើ[ុ]ម[ុ]យ[ុ]ន[ុ]ិ[ុ]ង[ុ]ដ[ុ]ីជ[ុ]ា[ុ]ក[ុ]ម្ម[ុ]ស[ុ]ិ[ុ]ទ្ធ[ុ]ិ[ុ]ន[ុ]ៃ[ុ]ព្រ[ុ]ះ[ុ]អ[ុ]ង្ក[ុ]ា[ុ]ក[ុ]្ន[ុ]ុ[ុ]ង[ុ]ពេ[ុ]ល[ុ]ព្រ[ុ]ឹ[ុ]ល[ុ]ប[ុ]់[ុ]និ[ុ]ង[ុ]ក[ុ]្ន[ុ]ុ[ុ]ង[ុ]ពេ[ុ]ល[ុ]ព[ុ]ាក[ុ]់ក[ុ]ណ[ុ]្ត[ុ]ា[ុ]ល[ុ]ថ្ង[ុ]ៃ ។ [[ុ]៣[ុ]០:[ុ]១[ុ]ផ] [ុ]ព្រ[ុ]ះ[ុ]អ[ុ]ង្ក[ុ]ា[ុ]ស[ុ]្ត[ុ]ង[ុ]យ[ុ]ក[ុ]អ[ុ]្ន[ុ]ីដ[ុ]ែ[ុ]ល[ុ]រ[ុ]ស[ុ]់[ុ]ចេ[ុ]ញ[ុ]ពី[ុ]អ[ុ]្ន[ុ]ីដ[ុ]ែ[ុ]ល[ុ]ស្ល[ុ]ាប[ុ]់ ព្រ[ុ]ះ[ុ]អ[ុ]ង្ក[ុ]ា[ុ]ស[ុ]្ត[ុ]ង[ុ]យ[ុ]ក[ុ]អ[ុ]្ន[ុ]ីដ[ុ]ែ[ុ]ល[ុ]ស្ល[ុ]ាប[ុ]់[ុ]ចេ[ុ]ញ[ុ]ពី[ុ]អ[ុ]្ន[ុ]ីដ[ុ]ែ[ុ]ល[ុ]រ[ុ]ស[ុ]់ ។ ព្រ[ុ]ះ[ុ]អ[ុ]ង្ក[ុ]ា[ុ]ធ្ម[ុ]ើ[ុ]ឲ្យ[ុ]ដ[ុ]ីរ[ុ]ស[ុ]់[ុ]ឡើ[ុ]ង[ុ]វ[ុ]ិ[ុ]ញ[ុ]ក្រ[ុ]ោ[ុ]យ[ុ]ពី[ុ]វ[ុ]ា[ុ]ប[ុ]ាន[ុ]ស្ល[ុ]ាប[ុ]់[ុ]ទ[ុ]ៅ[ុ]ហ[ុ]ើ[ុ]យ ។ [ុ]គ[ុ]េ[ុ]ន[ុ]ឹ[ុ]ង[ុ]ឲ្យ[ុ]ព[ុ]ួ[ុ]ក[ុ]អ[ុ]្ន[ុ]ក[ុ]ចេ[ុ]ញ[ុ]ម[ុ]ក[ុ]វ[ុ]ិ[ុ]ញ[ុ]ប[ុ]ែ[ុ]ប[ុ]ន[ុ]េ[ុ]ះ[ុ]ង[ុ]ង ។

سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلاَئِكَةِ وَ الرُّوحِ سَبَقَتْ رَحْمَتُكَ غَضَبَكَ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي عَمِلْتُ سُوءاً وَ «ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي» وَ ارْحَمْنِي وَ تُبْ عَلَيَّ «إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ». (الكافي , الجزء ٢ , الصفحة ٥٢٨)

ព្រះម្ហាស[ុ]់អ[ុ]ស[ុ]់ទ[ុ]េ[ុ]វ[ុ]តា[ុ]ន[ុ]ិ[ុ]ងវ[ុ]ិ[ុ]ញ្ញ[ុ]ា[ុ]ណ[ុ]ទ្រ[ុ]ង[ុ]ម[ុ]ហ[ុ]ា[ុ]រ[ុ]ុ[ុ]ង[ុ]រ[ុ]ឿ[ុ]ង ម[ុ]ហ[ុ]ា[ុ]វ[ុ]ិ[ុ]ស[ុ]េ[ុ]ស[ុ]ារ[ុ]ិ[ុ]ស[ុ]ាល ! ព្រ[ុ]ះ[ុ]អ[ុ]ង្ក[ុ]ﷻ[ុ]ទ្រ[ុ]ង[ុ]អ[ុ]ាណ[ុ]ិ[ុ]ត[ុ]អ[ុ]ាស[ុ]ូ[ុ]រ[ុ]ម[ុ]ុ[ុ]ន[ុ]ព្រ[ុ]ះ[ុ]អ[ុ]ង្ក[ុ]ﷻ[ុ]ទ្រ[ុ]ង[ុ]ព្រ[ុ]ះ[ុ]ព[ុ]ិ[ុ]ភ[ុ]ោ[ុ]ធ ។ [ុ]ពុ[ុ]ំ[ុ]ម[ុ]ាន[ុ]ព្រ[ុ]ះ[ុ]ទ[ុ]េ[ុ]ក្រ[ុ]ៅ[ុ]ព[ុ]ី[ុ]ព្រ[ុ]ះ[ុ]អ[ុ]ង្ក[ុ]ﷻ[ុ] ។ [ុ]ស[ុ]ូ[ុ]ម[ុ]ស[ុ]ម្ត[ុ]ែ[ុ]ង[ុ]ថ[ុ]ោ[ុ]ម[ុ]នា[ុ]ការ[ុ]ដ[ុ]ល[ុ]់ព្រ[ុ]ះ[ុ]អ[ុ]ង្ក[ុ]ﷻ[ុ] ! ទ[ុ]ូ[ុ]ល[ុ]ព្រ[ុ]ះ[ុ]ប[ុ]ង្ក[ុ]ា[ុ]ំ[ុ]ជ[ុ]ា[ុ]ខ្ញ[ុ]ុ[ុ]ំ[ុ]ប[ុ]ាន[ុ]ប្រ[ុ]ព្រ[ុ]ឹ[ុ]ត[ុ]្ត[ុ]អ[ុ]ាក្រ[ុ]ក[ុ]់ ប[ុ]ាន[ុ]ប្រ[ុ]ព្រ[ុ]ឹ[ុ]ត[ុ]្ត[ុ]ខ[ុ]ុ[ុ]ស[ុ]ចំ[ុ]ពោ[ុ]ះ[ុ]ខ្ល[ុ]ួ[ុ]ន[ុ]ង[ុ]ង[ុ] ដ[ុ]ូ[ុ]ច[ុ]ន្ម[ុ]ះ[ុ]ស[ុ]ូ[ុ]ម[ុ]ព្រ[ុ]ះ[ុ]អ[ុ]ង្ក[ុ]ﷻ[ុ]ខ[ុ]ម[ុ]ា[ុ]ទ[ុ]ោ[ុ]ស[ុ]ឲ្យ[ុ]ទ[ុ]ូ[ុ]ល[ុ]ព្រ[ុ]ះ[ុ]ប[ុ]ង្ក[ុ]ា[ុ]ំ[ុ]ជ[ុ]ា[ុ]ខ្ញ[ុ]ុ[ុ]ំ[ុ]ផ[ុ]ង[ុ] ស[ុ]ូ[ុ]ម[ុ]ព្រ[ុ]ះ[ុ]អ[ុ]ង្ក[ុ]ﷻ[ុ]អ[ុ]ាណ[ុ]ិ[ុ]ត[ុ]អ[ុ]ាស[ុ]ូ[ុ]រ[ុ]ទ[ុ]ូ[ុ]ល[ុ]ព្រ[ុ]ះ[ុ]ប[ុ]ង្ក[ុ]ា[ុ]ំ[ុ]ជ[ុ]ា[ុ]ខ្ញ[ុ]ុ[ុ]ំ[ុ]ផ[ុ]ង[ុ] ស[ុ]ូ[ុ]ម[ុ]ព្រ[ុ]ះ[ុ]អ[ុ]ង្ក[ុ]ﷻ[ុ]ប[ុ]ែ[ុ]រ[ុ]ម[ុ]ក[ុ]រ[ុ]ក[ុ]ទ[ុ]ូ[ុ]ល[ុ]ព្រ[ុ]ះ[ុ]ប[ុ]ង្ក[ុ]ា[ុ]ំ[ុ]ជ[ុ]ា[ុ]ខ្ញ[ុ]ុ[ុ]ំ[ុ]វ[ុ]ិ[ុ]ញ[ុ]ផ[ុ]ង[ុ] ដ[ុ]ូ[ុ]ច[ុ]ន្ម[ុ]ះ[ុ]ព្រ[ុ]ះ[ុ]អ[ុ]ង្ក[ុ]ﷻ[ុ]រ[ុ]ម[ុ]ែ[ុ]ង[ុ]ត[ុ]ែ[ុ]ប[ុ]ែ[ុ]រ[ុ]ម[ុ]ក[ុ]ក[ុ]ា[ុ]ម[ុ]ិ[ុ]ញ[[ុ]ដ[ុ]ោ[ុ]យ[ុ]ប្រ[ុ]ោ[ុ]ស[ុ]ប្រ[ុ]ណ[ុ]ី] ព្រ[ុ]ះ[ុ]អ[ុ]ង្ក[ុ]ﷻ[ុ]ទ្រ[ុ]ង[ុ]ម[ុ]ា[ុ]ន[ុ]ព្រ[ុ]ះ[ុ]ម[ុ]ត[ុ]ា[ុ]ធ[ុ]ម[ុ] ។" (الكافي)

وَلَهُ ٱلۡحَمۡدُ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَعَشِيّٗا وَحِينَ تُظۡهِرُونَ ١٨

១[ុ]ផ. [ុ]ថោ[ុ]ម[ុ]នា[ុ]ការ[ុ]ន[ុ]ៅ[ុ]ល[ុ]ើ[ុ]ម[ុ]យ[ុ]ន[ុ]ិ[ុ]ង[ុ]ដ[ុ]ីជ[ុ]ា[ុ]ក[ុ]ម្ម[ុ]ស[ុ]ិ[ុ]ទ្ធ[ុ]ិ[ុ]ន[ុ]ៃ[ុ]ព្រ[ុ]ះ[ុ]អ[ុ]ង្ក[ុ] [[ុ]ចូ[ុ]រ[ុ]ព[ុ]ួ[ុ]ក[ុ]អ[ុ]្ន[ុ]ក[ុ]ថ្ម[ុ]ាយ[ុ]ស[ុ]េ[ុ]ចក[ុ]្ត[ុ]ីស[ុ]រ[ុ]ស[ុ]ើ[ុ]រ និ[ុ]ងថ្ម[ុ]ាយ[ុ]ន[ុ]ម[ុ]ស្ត[ុ]ារ[ុ]ចំ[ុ]ពោ[ុ]ះ[ុ]អ[ុ]ល[ុ]់ឡោ[ុ]ះ[ុ]ហ្ន[ុ]ា[ុ]ៈ][ុ]ក[ុ]្ន[ុ]ុ[ុ]ង[ុ]ពេ[ុ]ល[ុ]ព្រ[ុ]ឹ[ុ]ល[ុ]ប[ុ]់[ុ]និ[ុ]ង[ុ]ក[ុ]្ន[ុ]ុ[ុ]ង[ុ]ពេ[ុ]ល[ុ]ព[ុ]ាក[ុ]់ក[ុ]ណ[ុ]្ត[ុ]ា[ុ]ល[ុ]ថ្ង[ុ]ៃ ។

يُخۡرِجُ ٱلۡحَيَّ مِنَ ٱلۡمَيِّتِ وَيُخۡرِجُ ٱلۡمَيِّتَ مِنَ ٱلۡحَيِّ وَيُحۡيِ ٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَاۚ وَكَذَٰلِكَ تُخۡرَجُونَ ١٩

១[ុ]៩. ព្រ[ុ]ះ[ុ]អ[ុ]ង្ក[ុ]ា[ុ]ស[ុ]្ត[ុ]ង[ុ]យ[ុ]ក[ុ]អ[ុ]្ន[ុ]ីដ[ុ]ែ[ុ]ល[ុ]រ[ុ]ស[ុ]់[ុ]ចេ[ុ]ញ[ុ]ពី[ុ]អ[ុ]្ន[ុ]ីដ[ុ]ែ[ុ]ល[ុ]ស្ល[ុ]ាប[ុ]់ ព្រ[ុ]ះ[ុ]អ[ុ]ង្ក[ុ]ា[ុ]ស[ុ]្ត[ុ]ង[ុ]យ[ុ]ក[ុ]អ[ុ]្ន[ុ]ីដ[ុ]ែ[ុ]ល[ុ]ស្ល[ុ]ាប[ុ]់[ុ]ចេ[ុ]ញ[ុ]ពី[ុ]អ[ុ]្ន[ុ]ីដ[ុ]ែ[ុ]ល[ុ]រ[ុ]ស[ុ]់ ។ ព្រ[ុ]ះ[ុ]អ[ុ]ង្ក[ុ]ា[ុ]ធ្ម[ុ]ើ[ុ]ឲ្យ[ុ]ដ[ុ]ីរ[ុ]ស[ុ]់[ុ]ឡើ[ុ]ង[ុ]វ[ុ]ិ[ុ]ញ[ុ]ក្រ[ុ]ោ[ុ]យ[ុ]ពី[ុ]វ[ុ]ា[ុ]ប[ុ]ាន[ុ]ស្ល[ុ]ាប[ុ]់[ុ]ទ[ុ]ៅ[ុ]ហ[ុ]ើ[ុ]យ ។ [ុ]គ[ុ]េ[ុ]ន[ុ]ឹ[ុ]ង[ុ]ឲ្យ[ុ]ព[ុ]ួ[ុ]ក[ុ]អ[ុ]្ន[ុ]ក[ុ]ចេ[ុ]ញ[[ុ]ព[ុ]ី[ុ]ក[ុ]្ន[ុ]ុ[ុ]ង

ដី ពីក្នុងផ្នូរ]មកវិញបែបនេះឯង ។

وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنْ خَلَقَكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ إِذَآ أَنتُم بَشَرٌ تَنتَشِرُونَ ﴿٢٠﴾

២០. បង្កើតពួកអ្នកពីធូលីជាសញ្ញាមួយក្នុងចំណោមបណ្តាសញ្ញារបស់ព្រះអង្គ ។ បន្ទាប់មក ពួកអ្នកជាមនុស្សដេរដាស[ពេញផែនដី] ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៉ុ ១៨-២០

1. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ صَالِحِ بْنِ أَبِي حَمَّادٍ، عَنِ اَلْحُسَيْنِ بْنِ يَزِيدَ، عَنِ اَلْحَسَنِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ، عَنْ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، قَالَ: «إِنَّ اَللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ لَمَّا أَرَادَ أَنْ يَخْلُقَ آدَمَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) بَعَثَ جَبْرَئِيلَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) فِي أَوَّلِ سَاعَةٍ مِنْ يَوْمِ اَلْجُمُعَةِ فَقَبَضَ بِيَمِينِهِ قَبْضَةً بَلَغَتْ مِنَ اَلسَّمَاءِ اَلسَّابِعَةِ إِلَى اَلسَّمَاءِ اَلدُّنْيَا، وَ أَخَذَ مِنْ كُلِّ سَمَاءٍ تُرْبَةً، ثُمَّ قَبَضَ قَبْضَةً أُخْرَى، مِنَ اَلْأَرْضِ اَلسَّابِعَةِ اَلْعُلْيَا إِلَى اَلْأَرْضِ اَلسَّابِعَةِ اَلْقُصْوَى،

1. [...] រាយការណ៍មកពី អាល់-ហ្ជាសាន់ បិន អ្ជាលី បិន អាប្ចិ ហ្ជាំស្ប៉ាស៉ុ តមកពី អ៊ីបរ៉ហ៊ីម តមកពី អាប្ចិ អ្ជាប់ឌ្ទុលឡោះហ្ចា៍ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ "កាលអល់ឡោះហ្ចា៍ عز وجل មានព្រះបំណងបង្កើត អាដ្ទាំ عليه السلام ព្រះអង្គ عز وجل បានប្រើយ្ជីបរ៉អ៊ីល عليه السلام ទៅនៅពេលដើមថ្ងៃសុក្រ ។ យ្ជីបរ៉អ៊ីល عليه السلام បានពន្លូតដៃពីមេយជាន់ទីប្រាំពីរទៅឯមេយជាន់ក្រោមបំផុត ចាប់យកធូលីមួយក្តាប់ពីគ្រប់មេយ ។ បន្ទាប់មក យ្ជីបរ៉អ៊ីល عليه السلام បានពន្លូតដៃមួយទៀត ពីផែនដីទីប្រាំពីរខ្ពស់ជាងគេដល់ផែនដីទីប្រាំពីរទាបជាងគេ ចាប់យកមួយក្តាប់ទៀត[ពីគ្រប់ផែនដី] ។

فَأَمَرَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ كَلِمَتَهُ فَأَمْسَكَ اَلْقَبْضَةَ اَلْأُولَى بِيَمِينِهِ، وَ اَلْقَبْضَةَ اَلْأُخْرَى بِشِمَالِهِ، فَفَلَقَ اَلطِّينَ فِلْقَتَيْنِ فَذَرَأَ مِنَ اَلْأَرْضِ ذَرْواً وَ مِنَ اَلسَّمَاوَاتِ ذَرْواً، فَقَالَ لِلَّذِي بِيَمِينِهِ: مِنْكَ اَلرُّسُلُ وَ اَلْأَنْبِيَاءُ وَ اَلْأَوْصِيَاءُ وَ اَلصِّدِّيقُونَ وَ اَلْمُؤْمِنُونَ وَ اَلشُّهَدَاءُ وَ مَنْ أُرِيدُ كَرَامَتَهُ. فَوَجَبَ لَهُمْ مَا قَالَ كَمَا قَالَ.

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ចា៍ عز وجل បានបញ្ជាព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ عز وجل (គឺយ្ជីបរ៉អ៊ីល عليه السلام) ឲ្យទុកដីមួយក្តាប់ដំបូងក្នុងដៃស្តាំ មួយក្តាប់ចុងក្រោយក្នុងដៃឆ្វេង ។ ដូច្នេះដីឥដ្ឋត្រូវបំបែកជាពីរចំណែក មួយចំណែកយកមកពីលើផែនដីមួយចំណែកទៀតយកមកពីលើមេយ ។ ព្រះអង្គ عز وجل បានប្រាប់ដីឥដ្ឋដែលនៅក្នុងដៃស្តាំព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ عز وجل (គឺយ្ជីបរ៉អ៊ីល عليه السلام) ថា៖ "នឹងកើតមកពីពួកអ្នក ព្រះសាសនៈទូត عليهم السلام (រ៉ស៊ូល عليهم السلام) ព្រះសាស្តា عليهم السلام (ណាប៊ី عليهم السلام) អ្នកស្នង عليهم السلام បុគ្គលសច្ចៈ អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ទុក្ការៈបុគ្គល បុគ្គលដែលអញ عز وجل ចង់លើកតម្កើង ។" ដូច្នេះអ្វីដែលព្រះអង្គ عز وجل បានចែងអំពីពួកគេត្រូវកំណត់ទុកឲ្យពួកគេជាចាំបាច់ ដូចដែលព្រះអង្គ عز وجل មានព្រះបន្ទូលនោះ ។

وَ قَالَ لِلَّذِي بِشِمَالِهِ: مِنْكَ اَلْجَبَّارُونَ وَ اَلْمُشْرِكُونَ وَ اَلْمُنَافِقُونَ وَ اَلطَّوَاغِيتُ وَ مَنْ أُرِيدُ هَوَانَهُ وَ شِقْوَتَهُ. فَوَجَبَ لَهُمْ مَا قَالَ كَمَا قَالَ. ثُمَّ إِنَّ اَلطِّينَتَيْنِ خُلِطَتَا جَمِيعاً، وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿إِنَّ اَللهَ فَالِقُ اَلْحَبِّ وَ اَلنَّوىٰ﴾ فَالْحَبُّ: طِينَةُ اَلْمُؤْمِنِينَ اَلَّتِي أَلْقَى اَللَّهُ عَلَيْهَا مَحَبَّتَهُ، وَ اَلنَّوَى: طِينَةُ اَلْكَافِرِينَ اَلَّذِينَ نَأَوْا عَنْ كُلِّ خَيْرٍ، وَ إِنَّمَا سُمِّيَ اَلنَّوَى مِنْ أَجْلِ أَنَّهُ نَأَى مِنَ اَلْحَقِّ، وَ تَبَاعَدَ مِنْهُ.

ព្រះអង្គﷻបានប្រាប់ដីឥដ្ឋដែលនៅក្នុងដៃឆ្វេងព្រះបន្ទូលព្រះអង្គﷻ (គឺយ៉ូ្ហ៊ីបរ៉ាអ៊ីល﵇) ថា៖ "នឹងកើតមកពីពួកអ្នក ពួកសាហាវ ឃោរឃៅ ពួកពហុទេពនិយម ពួកបដិសេធសទ្ធា ពួកបំពារបំពាន ពួកដែលអញﷻនឹងតម្រូវឲ្យអាម៉ាស់ទាបថោកនិងអកុសល ។" ដូច្នេះអ្វីដែលព្រះអង្គﷻបានចែងអំពីពួកគេត្រូវកំណត់ទុកឲ្យពួកគេជាចាំបាច់ ដូចដែលព្រះអង្គﷻមានព្រះបន្ទូលនោះ ។ បន្ទាប់មកដីឥដ្ឋទាំងពីរចំណែកត្រូវច្របាច់ចូលគ្នា ដូចអល់ឡោះហ្ស៊ូﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៦:៩៥] អល់ឡោះហ្ស៊ូជាអ្នកពុះបំបែកគ្រាប់ពូជនិងស្នូល ។* គ្រាប់ពូជគឺដីឥដ្ឋអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា (មុមីនីន) ដែលត្រូវអល់ឡោះហ្ស៊ូﷻចោលសេចក្ដីស្រឡាញ់របស់ព្រះអង្គﷻមកក្នុងខ្លួន ។ រីឯស្នូលគឺដីឥដ្ឋពួកបដិសេធសទ្ធា (ពួកកាហ្ស៊ៀរ) ដែលផ្ដាច់ខ្លួនពីសេចក្ដីល្អគ្រប់យ៉ាង ។ ដែលហៅថាស្នូលនោះ (اَلنَّوَى) ពីព្រោះវាឃ្លាតឆ្ងាយពីសេចក្ដីល្អប្រសើរគ្រប់យ៉ាងនិងឆ្ងាយពីអល់ឡោះហ្ស៊ូﷻ ។"

وَ قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿يُخْرِجُ اَلْحَيَّ مِنَ اَلْمَيِّتِ وَ مُخْرِجُ اَلْمَيِّتِ مِنَ اَلْحَيِّ﴾ فَالْحَيُّ: اَلْمُؤْمِنُ اَلَّذِي تَخْرُجُ طِينَتُهُ مِنْ طِينَةِ اَلْكَافِرِ، وَ اَلْمَيِّتُ اَلَّذِي يَخْرُجُ مِنَ اَلْحَيِّ: هُوَ اَلْكَافِرُ اَلَّذِي يَخْرُجُ مِنْ طِينَةِ اَلْمُؤْمِنِ، فَالْحَيُّ: اَلْمُؤْمِنُ، وَ اَلْمَيِّتُ: اَلْكَافِرُ، وَ ذَلِكَ قَوْلُ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿أَ وَ مَنْ كَانَ مَيْتاً فَأَحْيَيْنَاهُ﴾ فَكَانَ مَوْتُهُ اِخْتِلاَطَ طِينَةٍ مَعَ طِينَةِ اَلْكَافِرِ، وَ كَانَ حَيَاتُهُ حِينَ فَرَّقَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ بَيْنَهُمَا بِكَلِمَتِهِ.

អល់ឡោះហ្ស៊ូﷻមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[៦:៩៥] ព្រះអង្គយកអ្វីដែលរស់ចេញមកពីអ្វីដែលស្លាប់ ។ ព្រះអង្គយកអ្វីដែលស្លាប់ចេញមកពីអ្វីដែលរស់ ។* អ្វីដែលរស់គឺអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាដែលគេយកដីឥដ្ឋរបស់អ្នកនោះចេញមកពីក្នុងដីឥដ្ឋ (គឺសាលោហិត) របស់បុគ្គលបដិសេធសទ្ធា ។ អ្វីដែលស្លាប់ដែលត្រូវយកចេញមកពីអ្វីដែលរស់នោះ គឺបុគ្គលបដិសេធសទ្ធា (អ្នកកាហ្ស៊ៀរ) ដែលចេញមកពីដីឥដ្ឋ (គឺសាលោហិត) របស់បុគ្គលដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ។ ដូច្នេះអ្វីដែលរស់គឺអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា អ្វីដែលស្លាប់គឺអ្នកបដិសេធសទ្ធា (កាហ្ស៊ៀរ) ។ នេះគឺអត្ថន័យរបស់ព្រះរាជបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ូﷻ *[៦:១២២] តើបុគ្គលដែលស្លាប់ទៅហើយ ហើយយើងបានឲ្យគេរស់ឡើងវិញ... ។* ការស្លាប់របស់បុគ្គលគឺការច្របល់ (ដីឥដ្ឋរបស់បុគ្គល) ចូលគ្នាជាមួយដីឥដ្ឋរបស់អ្នកបដិសេធសទ្ធា ។ ការរស់ឡើងវិញរបស់បុគ្គលគឺពេលដែលអល់ឡោះហ្ស៊ូﷻបានបំបែកទាំងពីរនេះចេញពីគ្នាដោយព្រះបន្ទូលព្រះអង្គﷻ (គឺព្រះចំណង់និងព្រះកំណត់របស់ព្រះអង្គﷻ) ។

كَذَلِكَ يُخْرِجُ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ اَلْمُؤْمِنَ فِي اَلْمِيلاَدِ مِنَ اَلظُّلْمَةِ بَعْدَ دُخُولِهِ فِيهَا إِلَى اَلنُّورِ، وَ يُخْرِجُ اَلْكَافِرَ مِنَ اَلنُّورِ إِلَى اَلظُّلْمَةِ بَعْدَ دُخُولِهِ إِلَى اَلنُّورِ، وَ ذَلِكَ قَوْلُ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿لِيُنْذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَ يَحِقَّ اَلْقَوْلُ عَلَى اَلْكَافِرِينَ﴾.** (البرهان في تفسير القرآن ١ – الجزء : ٢ صفحة : ٤٥٦ الحديث : ٩٩/ ٣٥٧٩ ، الكافي – الجزء : ٢ صفحة : ٤ الحديث : ٧)

អល់ឡោះហ្ស៊ូﷻបានស្រង់អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាក្នុងពេលកើតពីពោះម្ដាយ ចេញពីភាពងងឹត ក្រោយពីបាននៅក្នុងភាពងងឹតនោះ មកកាន់ពន្លឺបែបនេះឯង ។ ព្រះអង្គﷻយកបុគ្គលបដិសេធសទ្ធាចេញពីពន្លឺទៅកាន់ភាពងងឹតបែបនេះឯង បន្ទាប់ពីបាននៅក្នុងពន្លឺនោះ ។ នេះគឺអត្ថន័យរបស់ព្រះរាជបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ូﷻ *[៣៦:៧០] ដើម្បីដាស់តឿនអ្នកណាដែលរស់រវើក និងដើម្បីនឹងឲ្យព្រះបន្ទូលទៅជាពិតលើពួកបដិសេធសទ្ធា ។"* (الكافي 2: 4/ 7) 6:95-96

***

2. فِي اَلْكَافِي أَحْمَدُ بْنُ مِهْرَانَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ مُوسَى بْنِ سَعْدَانَ عَنْ عَبْدِ اَلرَّحْمَانِ بْنِ اَلْحَجَّاجِ عَنْ أَبِي إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: فِي قَوْلِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: «يُحْيِ اَلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا» قَالَ: لَيْسَ يُحْيِيهَا بِالْقَطْرِ، وَ لَكِنْ يَبْعَثُ اَللَّهُ رِجَالاً فَيُحْيُونَ اَلْعَدْلَ فَتُحْيَا اَلْأَرْضُ لِإِحْيَاءِ اَلْعَدْلِ، وَ لَإِقَامَةُ اَلْعَدْلِ فِيهِ أَنْفَعُ فِي اَلْأَرْضِ مِنَ اَلْقَطْرِ أَرْبَعِينَ صَبَاحاً. (تفسير نور الثقلين , الجزء ٤ , الصفحة ١٧٣)

2. [...] ទទួលបានពី អ៊ុប់ឌុលរ៉ោះហ្ម៉ាន ប៊ិន អាល់-ហ្ការ៉ាយ៉ាច្ចំដែលទទួលបានពីអាប៊ូ អ៊ីបរ៉ហ៊ីម صلوات الله عليه والسلام (អ៊ីមុាំទី ៧) អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន់ *[៣០:១៩] ព្រះអង្គធ្វើឲ្យដីរស់ឡើងវិញក្រោយពីវាបានស្លាប់ទៅហើយ* ថា៖ "ការរស់ឡើងវិញរបស់ដីនោះមិនមែនដោយសារតំណក់ទឹកភ្លៀងទេ តែអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន់ ចាត់បញ្ជូនមនុស្ស عليهم السلام មក ដូច្នេះមនុស្ស عليهم السلام ទាំងនោះស្គារយុត្តិធម៌ឡើងវិញ ។ ដូច្នេះការរស់ឡើងវិញ របស់ផែនដីគឺការស្គារយុត្តិធម៌ឲ្យរស់ឡើងវិញ ។ ការមានយុត្តិធម៌នៅលើផែនដីនោះមានគុណ ប្រយោជន៍ជាងទំណក់ទឹកភ្លៀងសែសិបព្រឹកទៅទៀត ។" (تفسير نور الثقلين វគ្គ៣០ ហ្ទីស្ស២០)

وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنْ خَلَقَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ أَزْوَٰجًا لِّتَسْكُنُوٓا۟ إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُم مَّوَدَّةً وَرَحْمَةً ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾

២១. សញ្ញាមួយក្នុងចំណោមបណ្តាសញ្ញាព្រះអង្គនោះគឺ ព្រះអង្គបង្កើតគូគ្រងពីពួកអ្នក (គឺពីវត្ថុធាតុដើមតែមួយ) សម្រាប់ពួកអ្នក ដើម្បីពួកអ្នកនឹងបានស្រាកស្រាន្តធូរស្រាលដោយសារគូគ្រងនោះ ។ ព្រះអង្គបានបង្កើតឲ្យមានសេចក្តីស្រឡាញ់និងសេចក្តីមេត្តារវាងពួកអ្នក[និងគូគ្រងពួកអ្នក] ។ ក្នុងអ្វីទាំងនេះមាននូវព្រះសញ្ញាសម្រាប់ជនដែលគ្រិះ ។

وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦ خَلْقُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱخْتِلَٰفُ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَٰنِكُمْ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّلْعَٰلِمِينَ ﴿٢٢﴾

២២. សញ្ញាមួយក្នុងចំណោមបណ្តាសញ្ញាព្រះអង្គនោះគឺ ការបង្កើតមេឃនិងដី ភាសាផ្សេងៗរបស់ពួកអ្នកនិងពណ៌សម្បុរផ្សេងៗរបស់ពួកអ្នក ។ ក្នុងអ្វីទាំងនេះមាននូវព្រះសញ្ញាសម្រាប់ជនដែលបានសិក្សា ។

وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦ مَنَامُكُم بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ وَٱبْتِغَآؤُكُم مِّن فَضْلِهِۦٓ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٢٣﴾

២៣. សញ្ញាមួយក្នុងចំណោមបណ្តាសញ្ញាព្រះអង្គនោះគឺ ការដេកលក់របស់ពួកអ្នកក្នុងពេលយប់និងក្នុងពេលថ្ងៃនិងការស្វែងរកនូវព្រះគុណព្រះអង្គ ។ ក្នុងអ្វីទាំងនេះមាននូវព្រះសញ្ញាសម្រាប់ជនដែលឮ[ដោយពេញចិត្ត] ។

وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦ يُرِيكُمُ ٱلْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنَزِّلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَيُحْىِۦ بِهِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَآ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٤﴾

២៤. សញ្ញាមួយក្នុងចំណោមបណ្តាសញ្ញាព្រះអង្គនោះគឺ ព្រះអង្គឲ្យពួកអ្នកបានឃើញនូវផ្លេកបន្ទោរ[ដើម្បីញ៉ាំងពួកអ្នកឲ្យមាន]ការភ័យខ្លាចនិងសេចក្តីសង្ឃឹម ព្រះអង្គបង្ហូរទឹកចុះមកពីលើមេឃ ព្រះអង្គធ្វើឲ្យផែនដីរស់ឡើងវិញក្រោយពីវាបានស្លាប់ទៅហើយដោយសារទឹកនោះ ។ ក្នុងអ្វីទាំងនេះមាននូវព្រះសញ្ញាសម្រាប់ជនដែលប្រើប្រាជ្ញា ។

وَمِنْ ءَايَـٰتِهِۦٓ أَن تَقُومَ ٱلسَّمَآءُ وَٱلْأَرْضُ بِأَمْرِهِۦ ۚ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِّنَ ٱلْأَرْضِ إِذَآ أَنتُمْ تَخْرُجُونَ ﴿٢٥﴾

២៥. សញ្ញាមួយក្នុងចំណោមបណ្តាសញ្ញាព្រះអង្គនោះ គឺការស្ថិតនៅនៃមេឃនិងដីអាស្រ័យព្រះបញ្ជាព្រះអង្គ ។ បន្ទាប់មក ពេលណាព្រះអង្គនឹងហៅពួកអ្នកដោយការហៅមួយមកពីក្នុងដី ពេលនោះពួកអ្នកនឹងចេញមក ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ២១-២៥

1. حَدَّثَنَا اَلْحَسَنُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ عَبْدِ اَللَّهِ عَنْ عِيسَى بْنِ هِشَامٍ عَنْ سُلَيْمَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ قَالَ: سَأَلَهُ رَجُلٌ عَنِ اَلْإِمَامِ هَلْ فَوَّضَ اَللَّهُ إِلَيْهِ كَمَا فَوَّضَ إِلَى سُلَيْمَانَ فَقَالَ نَعَمْ وَ ذَلِكَ أَنَّهُ سَأَلَهُ رَجُلٌ مِنْ مَسْأَلَةٍ فَأَجَابَ وَ سَأَلَهُ رَجُلٌ آخَرُ عَنْ تِلْكَ اَلْمَسْأَلَةِ فَأَجَابَهُ بِغَيْرِ جَوَابِ اَلْأَوَّلِ ثُمَّ سَأَلَهُ آخَرُ عَنْهَا فَأَجَابَهُ بِغَيْرِ جَوَابِ اَلْأَوَّلَيْنِ ثُمَّ قَالَ ''هَذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَعْطِ بِغَيْرِ حِسَابٍ'' 39:38 هَكَذَا فِي قِرَاءَةِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ.

1. [...] ទទួលបានពី អ៊ីសា ប៊ិន ហ៊ីស្សាំ ដែលទទួលបានពីស៊ូឡៃម៉ានដែលបានថាបុរសម្នាក់បានសួរអាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ៍ صلوات الله عليه والسلام អំពីអ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والسلام ថា តើអល់ឡោះហ៍ عز وجل ឲ្យអំណាចទៅអ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والسلام ដូចព្រះអង្គ عز وجل ឲ្យអំណាចទៅស៊ូឡៃម៉ានទេ ? ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ដូច ។" នេះគឺអ្វីដែលបុរសម្នាក់នោះបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ក៏បានតបបុរសនោះ ។ ហើយបុរសម្នាក់ទៀតបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام សំណួរដដែលនោះ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានតបបុរសនោះផ្សេងពីបុរសមុន ។ បន្ទាប់មកបុរសម្នាក់ទៀតបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានតបបុរសនេះផ្សេងពីបុរសពីរនាក់មុន ។ រួចហើយព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ *[៣៨:៣៩] ទាំងនេះគឺអំណោយរបស់យើង ។ ចូរអ្នកចែកវាឲ្យគេ ឬអ្នកទុកវាបានដោយសេរី ដោយឥតគណនា ។* អាលី صلوات الله عليه والسلام បានសូត្រដូចនេះឯង ។"

قَالَ قُلْتُ أَصْلَحَكَ اَللَّهُ فَحِينَ أَجَابَهُمْ بِهَذَا اَلْجَوَابِ يَعْرِفُهُمُ اَلْإِمَامُ قَالَ سُبْحَانَ اَللَّهِ أَ مَا تَسْمَعُ قَوْلَ اَللَّهِ تَعَالَى فِي كِتَابِهِ «إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيَاتٍ لِلْمُتَوَسِّمِينَ» وَ هُمُ اَلْأَئِمَّةُ «وَ إِنَّهَا لَبِسَبِيلٍ مُقِيمٍ» لاَ يَخْرُجُ مِنْهَا أَبَداً ثُمَّ قَالَ نَعَمْ إِنَّ اَلْإِمَامَ إِذَا نَظَرَ إِلَى رَجُلٍ عَرَفَهُ وَ عَرَفَ لَوْنَهُ وَ إِنْ سَمِعَ كَلاَمَهُ مِنْ خَلْفِ حَائِطٍ عَرَفَهُ وَ عَرَفَ مَا هُوَ لِأَنَّ اَللَّهَ يَقُولُ «وَ مِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ اَلسَّمٰاوٰاتِ وَ اَلْأَرْضِ وَ اِخْتِلاٰفُ أَلْسِنَتِكُمْ وَ أَلْوٰانِكُمْ إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيَاتٍ لِلْعٰالِمِينَ» فَهُمُ اَلْعُلَمَاءُ وَ لَيْسَ يَسْمَعُ شَيْئاً مِنَ اَلْإِنْسِ إِلاَّ عَرَفَهُ نَاجٍ أَوْ هَالِكٌ فَلِذَلِكَ يُجِيبُهُمْ بِالَّذِي يُجِيبُهُمْ بِهِ. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , الجزء ١ , الصفحة ٣٦١)

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "សូមឲ្យអល់ឡោះហ៍ عز وجل ថែរក្សាព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។ ពេលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام តបបុរសនោះដោយចម្លើយនេះ តើព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ស្គាល់បុរសនោះទេ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "សូមថ្វាយសេចក្តីរុងរឿងចំពោះអល់ឡោះហ៍ عز وجل លោកមិនធ្លាប់បានឮព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៍ عز وجل នៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ عز وجل ទេ គឺ៖ *[១៥:៧៥] ក្នុងនេះមាននូវសញ្ញាសម្រាប់ជនទាំងឡាយដែលយល់ធ្លុះធ្លាយ ?* សញ្ញា عليهم السلام ទាំងនោះគឺអ៊ីម៉ាំ عليهم السلام ។ ព្រះអង្គ عليهم السلام ទាំងអស់នៅជាប់ជាមួយព្រះមាគ៌ា មិនចេញពីព្រះមាគ៌ាជាដាច់ខាត ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "មែន អ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والسلام ពេលអ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والسلام និយាយរកអ្នកណាព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ស្គាល់អ្នកនោះ ទោះជាព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ឮសម្តីអ្នកនោះពីក្រោយជញ្ជាំងក៏ដោយ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ស្គាល់អ្នក

នោះ ដឹងថាអ្នកនោះជាអ្នកណា ពីព្រោះអល់ឡោះហ្ស៊ីដ្ជ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[៣០:២២] សញ្ញាមួយក្នុងចំណោមបណ្តាសញ្ញាព្រះអង្គនោះគឺការបង្កើតមេឃនិងដី ភាសាផ្សេងៗរបស់ពួកអ្នកនិងពណ៌សម្បុរផ្សេងៗរបស់ពួកអ្នក ។ ក្នុងអ្វីទាំងនេះមានទ្ធវព្រះសញ្ញាសម្រាប់ជនដែលបានសិក្សា* ព្រោះព្រះអង្គ عليهم السلام ទាំងអស់ជាបុគ្គលដែលមានចំណេះវិជ្ជា ។ ព្រះអង្គ عليهم السلام ទាំងអស់មិនស្រាវជ្រាវមានមកពីមនុស្សទេ តែព្រះអង្គទាំងអស់ عليهم السلام ញាណ(ស្គាល់)មនុស្ស ថាតើអ្នកនោះត្រូវសង្គ្រោះឬត្រូវវិនាស ។ ដូច្នេះហើយបានជាអ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام តបពួកគេដូចព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានតបនោះ ។" (بصائر الدرجات ក្បាលទី៧ វគ្គ១៧ ហ្ទាឌ្ទីស្ស១)

***

2. فِي كِتَابِ عِلَلِ اَلشَّرَائِعِ بِإِسْنَادِهِ إِلَى عَبْدِ اَللَّهِ بْنِ يَزِيدَ بْنِ سَلاَّمٍ أَنَّهُ سَأَلَ رَسُولَ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فَقَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ آدَمَ لِمَ سُمِّيَ آدَمَ؟ قَالَ: لِأَنَّهُ مِنْ طِينِ اَلْأَرْضِ وَ أَدِيمِهَا، قَالَ: فَآدَمُ خُلِقَ مِنَ اَلطِّينِ كُلِّهِ أَوْ مِنْ طِينٍ وَاحِدٍ؟ قَالَ: بَلْ مِنَ اَلطِّينِ كُلِّهِ وَ لَوْ خُلِقَ مِنْ طِينٍ وَاحِدٍ لَمَا عَرَفَ اَلنَّاسُ بَعْضُهُمْ بَعْضاً، وَ كَانُوا عَلَى صُورَةٍ وَاحِدَةٍ

2. [...] អ៊ុាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ី ប៊ិន យ៉ាស្ស៊ីដ្ជ ប៊ិន សាឡ្ទាម បានថាគេបានសួរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ី صلى الله عليه وآله وسلم ថា៖ "សូមព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ប្រាប់ទូលបង្គំអំពីអាដ្ទាំ عليه السلام តើហេតុអ្វីគេហៅព្រះអង្គ عليه السلام អាដ្ទាំ عليه السلام ?" ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចន:ថា៖ "ព្រោះព្រះអង្គ عليه السلام ត្រូវបង្កើតមកពីដីឥដ្ឋនៃផែនដីនិងសំបកក្រៅ(أديمها)របស់ផែនដីនោះ ។" គាត់បានទូលថា៖ "តើអាដ្ទាំ عليه السلام ត្រូវបង្កើតមកពីដីឥដ្ឋទាំងអស់ឬមកពីដីឥដ្ឋតែមួយ ?" ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចន:ថា៖ "មកពីដីឥដ្ឋទាំងអស់ ។ បើព្រះអង្គ عليه السلام ត្រូវបង្កើមកពីដីឥដ្ឋតែមួយនោះ មនុស្សច្បាស់ជាមិនអាចស្គាល់គ្នាបានទេ ពួកគេនឹងមានរូបតែមួយ (គឺមានមុខនិងរូបរាងដូចគ្នា) ។"

قَالَ: فَلَهُمْ فِي اَلدُّنْيَا مَثَلٌ؟ قَالَ: اَلتُّرَابُ فِيهِ أَبْيَضُ وَ فِيهِ أَخْضَرُ وَ فِيهِ أَشْقَرُ وَ فِيهِ أَغْبَرُ وَ فِيهِ أَحْمَرُ وَ فِيهِ أَزْرَقُ وَ فِيهِ عَذْبٌ وَ فِيهِ مِلْحٌ وَ فِيهِ خَشِنٌ وَ فِيهِ لَيِّنٌ وَ فِيهِ أَصْهَبُ فَلِذَلِكَ صَارَ اَلنَّاسُ فِيهِمْ لَيِّنٌ وَ فِيهِمْ خَشِنٌ وَ فِيهِمْ أَبْيَضُ وَ فِيهِمْ أَصْفَرُ وَ أَحْمَرُ وَ أَصْهَبُ وَ أَسْوَدُ عَلَى أَلْوَانِ اَلتُّرَابِ. (تفسير نور الثقلين , الجزء ٤ , الصفحة ١٧٧)

គាត់បានទូលថា៖ "តើព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم អាចលើកជាឧទាហរណ៍ក្នុងលោកនេះពាក់ព័ន្ធនឹងមនុស្សបានទេ ?" ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចន:ថា៖ "ធូលីដែលមានពណ៌សនៅក្នុងនោះ ពណ៌បៃតង ពណ៌ស្លាំង ពណ៌ធូលី ពណ៌ក្រហម ពណ៌ខៀវ មានជាតិផ្អែម មានជាតិប្រៃ មានភាពគគ្រាត មានភាពទន់ មានពណ៌ត្នោត ។ អាស្រ័យហេតុនេះហើយបានមនុស្សកើតមកបែបនេះ ។ មនុស្សខ្លះមានអាការទន់ភ្លន់ ខ្លះមានអាការគគ្រាតគគ្រាត មនុស្សខ្លះមានសម្បុរស មនុស្សខ្លះមានសម្បុរលឿង ក្រហម ស ខ្មៅ ដូចពណ៌របស់ដីដែរ ។" (تفسير نور الثقلين វគ្គ៣០ ហ្ទាឌ្ទីស្ស២២)

***

3. حَدَّثَنَا اَلْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ اَلنُّعْمَانُ عَنْ يَحْيَى بْنِ عُمَرَ عَنْ أَبَانٍ اَلْأَحْمَرِ عَنْ زُرَارَةَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: إِنَّا مَعَاشِرَ اَلْأَنْبِيَاءِ تَنَامُ عُيُونُنَا وَ لاَ تَنَامُ قُلُوبُنَا وَ نَرَى مِنْ خَلْفِنَا كَمَا نَرَى مِنْ بَيْنِ أَيْدِينَا. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , الجزء ١ , الصفحة ٤٢٠)

3. [...] ទទួលបានពីស្ស៊ូរ៉ោះតុ៌ដែលបានថាអាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្ជារ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថារ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ី صلى الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចន:ថា៖ "ក្រុមព្រះសាស្តា عليهم السلام ដេកតែភ្នែកទេ តែចិត្តព្រះអង្គ عليهم السلام មិនដេកទេ ។ យើង عليهم السلام មើលឃើញ

ខាងក្រោយយើងﷺដូចយើងមើលឃើញខាងមុខយើងﷺដែរ ។" (بصائر الدرجات ក្បាលទី ៩ វគ្គ ១ ហ្ទីស្ស ៨)

***

4. فِي عُيُونِ اَلْأَخْبَارِ فِي بَابِ مَا جَاءَ عَنِ اَلرِّضَا عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ مِنْ خَبَرِ اَلشَّامِيِّ وَ مَا سَأَلَ عَنْهُ أَمِيرَ اَلْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ فِي جَامِعِ اَلْكُوفَةِ حَدِيثٌ طَوِيلٌ: وَ فِيهِ: وَ سَأَلَهُ عَنِ اَلنَّوْمِ عَلَى كَمْ وَجْهٍ هُوَ؟ فَقَالَ أَمِيرُ اَلْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ صَلَوَاتُ اَللَّهِ عَلَيْهِ: اَلنَّوْمُ عَلَى أَرْبَعَةِ أَصْنَافٍ: اَلْأَنْبِيَاءُ تَنَامُ عَلَى أَقْفِيَتِهَا مُسْتَقْبِلَةً وَ أَعْيُنَهَا لاَ تَنَامُ مُتَوَقِّعَةً لِوَحْيِ رَبِّهَا عَزَّ وَ جَلَّ، وَ اَلْمُؤْمِنُونَ يَنَامُونَ عَلَى يَمِينِهِمْ مُسْتَقْبِلِينَ اَلْقِبْلَةَ، وَ اَلْمُلُوكُ وَ أَبْنَاؤُهَا عَلَى شَمَائِلِهَا لِيَسْتَمْرِءُوا مَا يَأْكُلُونَ وَ إِبْلِيسُ وَ إِخْوَانُهُ وَ كُلُّ مَجْنُونٍ وَ ذُو عَاهَةٍ يَنَامُونَ عَلَى وُجُوهِهِمْ مُنْبَطِحِينَ. (تفسير نور الثقلين , الجزء ٤ , الصفحة ١٧٨)

4. [...] ទទួលបានពីអាល់-រីដ្ធ៏ﷺ ស្តីអំពីបុរសស៊ីរីម្នាក់ដែលបានសួរអាមីរុល-មុមីនីនﷺនៅក្នុងអង្គប្រជុំមួយនៅឯអាល់-គូហ្ទាស:ុ នៅក្នុងហ្ទ្ធ៏ស្ស ។ បុរសនេះបានសួរព្រះអង្គﷺថា: "ពាក់ព័ន្ធនឹងការដេក តើការដេកមានប៉ុន្មានប្រភេទ ?" អាមីរុល-មុមីនីនﷺមានវចន:ថា: "ការដេកមានបួនប្រភេទ ។ បណ្តាព្រះសាស្តាﷺផ្ទ្ធ:លើខ្នង ការពារបស់ព្រះអង្គﷺមិនដេកទេ រង់ចាំការបើកឲ្យដឹងពីព្រះម្ចាស់ﷻរបស់ព្រះអង្គﷺ ។ បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាដេកលើខាងស្តាំខ្លួន បែរមុខទៅរកគ្ធ:ីបឡ្ធ:ត្ <ר> ។ ពួកស្តេចនិងកូនៗដេកលើខាងឆ្វេងខ្លួន ដើម្ប:ីរីករាយជាមួយអ្ធ:ីដែលខ្លួនបានបរិភោគ ។ អ:ីប្លីសﷺ បងប្ធ:ន ១ មនុស្សឆ្ពួតគ្រប់រូប ជនរ:ងរ:ូបដេកផ្ការ:ប់មុខ ។" (تفسير نور الثقلين វគ្គ៣០ ហ្ទ្ធ:ីស្ស៣៧)

***

5**. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ اَلنَّوْفَلِيِّ عَنِ اَلسَّكُونِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ قَالَ قَالَ اَلنَّبِيُّ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ : أَيُّمَا اِمْرَأَةٍ تَصَدَّقَتْ عَلَى زَوْجِهَا بِمَهْرِهَا قَبْلَ أَنْ يَدْخُلَ بِهَا إِلاَّ كَتَبَ اَللَّهُ لَهَا بِكُلِّ دِينَارٍ عِتْقَ رَقَبَةٍ قِيلَ يَا رَسُولَ اَللَّهِ فَكَيْفَ بِالْهِبَةِ بَعْدَ اَلدُّخُولِ قَالَ إِنَّمَا ذَلِكَ مِنَ اَلْمَوَدَّةِ وَ اَلْأُلْفَةِ. (الكافي , الجزء ٥ , الصفحة ٣٨٢)

5**. អ:ាលី ប៊ិន អ:ីបរ:ហ:ីមបានរាយការណ៍តមកពីឪពុកលោក តមកពីអាល់-ណ:ាហ្ទ:ាលី តមកពី អាល់-សាគ:ូនី តមកពី អាប:ូ អ:ាប់ឌ:ុលឡ:ោះហ:ាﷺដែលមានវចន:ថាព្រះសាស្តាﷺមានព្រះវចន:ថា: "ស្ត្ធ:ីណាព្រមឲ្យប្រាក់ខាន់ស្ការបស់ខ្លួនទៅស្វាមីមុនបានរួមដំណេក អល់ឡ:ោះហ:ាﷻនឹងកត់ត្រាទុកឲ្យស្ត្ធ:ីនោ:[នូវរង្ធ:ាន់]ស្ម:ើនឹងការលែងទាស:ឲ្យមានសេរ:ីភាព គ្រប់ឌ:ីណារ ។" គេបានសួរថា: "រ:ីសូលុលឡ:ោះហ:ាﷺអ:ីយ ចុះបើនាងឲ្យជាអ:ំណោយក្រោយពីបានរួមដំណេក ?" ព្រះអង្គﷺមានវចន:ថា: "នេ:ះគ:ីការស្មោ:ះស្ម:ើគ្រនិងសប្ធ:ុ:សធ:ម ។" (الكافي)

***

6**. أَحْمَدُ بْنُ إِدْرِيسَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اَلْجَبَّارِ عَنْ صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى قَالَ: سَأَلَنِي أَبُو قُرَّةَ اَلْمُحَدِّثُ أَنْ أُدْخِلَهُ عَلَى أَبِي اَلْحَسَنِ اَلرِّضَا عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ فَاسْتَأْذَنْتُهُ فَأَذِنَ لِي فَدَخَلَ فَسَأَلَهُ عَنِ اَلْحَلاَلِ وَ اَلْحَرَامِ ثُمَّ قَالَ لَهُ أَ فَتُقِرُّ أَنَّ اَللَّهَ مَحْمُولٌ

6**. អាស:ូម:ាដ:ុ ប៊ិន អ:ីដ:ូ:រ:ីសបានរាយការណ៍តមកពី ម:ូហ:ាម:ាដ:ុ ប៊ិន អ:ាប់ឌ:ុល យ:ាកូ:ាប តមកពី ស:ូ:ហ:ាវ:ាន ប៊ិន យ:ាស:ូ:យ:ាដែលបានថា អាប:ូ ក:ាវ:ោ:ត្ <ר> អ្ធ:ុកអធិប្ធ:ាយ បានសូមឲ្យខ:ុ:ំនាំលោកទៅជួប អាប:ូ អាល់-ហ:ាសាន់ អាល់-រ:ីដ:ុ:ﷺ ។ ខ:ុ:ំក:៏បានសូមអនុញ្ញ:ាតពីព្រះអង្គﷺ ព្រះអង្គﷺយល់ព្រម ។ លោកក:៏បានមកសួរព្រះអង្គﷺអ:ំពីព្រះបញ្ញ:ាត្ត:ិនិងព្រះបម្រ:ាម ហ:ើយលោកបានសួរព្រះអង្គﷺថា: "ព្រះអង្គﷺព្រមទទួលស្គ:ាល់ទេថាអល់ឡ:ោះហ:ាﷻត្រ:ូវគេលីវ:ែក ?"

فَقَالَ أَبُو اَلْحَسَنِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ كُلُّ مَحْمُولٍ مَفْعُولٌ بِهِ مُضَافٌ إِلَى غَيْرِهِ مُحْتَاجٌ وَ اَلْمَحْمُولُ اِسْمُ نَقْصٍ فِي اَللَّفْظِ وَ اَلْحَامِلُ فَاعِلٌ وَ هُوَ فِي اَللَّفْظِ مِدْحَةٌ وَ كَذَلِكَ قَوْلُ اَلْقَائِلِ فَوْقَ وَ تَحْتَ وَ أَعْلَى وَ أَسْفَلَ وَ قَدْ قَالَ اَللَّهُ «وَ لِلَّهِ اَلْأَسْمَاءُ اَلْحُسْنَى فَادْعُوهُ بِهَا » وَ لَمْ يَقُلْ فِي كُتُبِهِ إِنَّهُ اَلْمَحْمُولُ

អាប៊ូ អាល់-ហ្ហាសាន់صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "សព្វសារពើដែលគេលីរែកនោះសុទ្ធតែជាអ្វីដែលត្រូវបូកបញ្ចូលជាមួយអ្វីផ្សេង ដែលត្រូវការគេ ហើយអ្វីដែលគេលីរែកនោះមិនគ្រប់គ្រាន់ផ្ទែកសម្ដី ចំណែកឯអ្នកលីរែក គឺអ្នកប្រតិបត្តិ ហើយអ្នកប្រតិបត្តិសក្ដិសមនឹងពាក្យសម្ដី (គឺសមនឹងបានការសរសើ)។ ស្រដៀងនេះដែរគឺពាក្យសម្ដីរបស់អ្នកនិយាយ "ក្រោម, លើ, ខ្ពស់, ទាប"។ អល់ឡោះហ្ស៊ូ២ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[៧:១៨០] ព្រះនាមដ៏ឧត្តមក្រៃលែងទាំងឡាយជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ូ ។ ដូច្នេះចូរពួកអ្នកបួងសួងព្រះអង្គដោយព្រះនាមទាំងនេះ* ព្រះអង្គ២ មិនចែងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ២ ទេថាព្រះអង្គ២ ជាបុគ្គលដែលត្រូវទ្រទ្រង់ ។

بَلْ قَالَ إِنَّهُ اَلْحَامِلُ فِي اَلْبَرِّ وَ اَلْبَحْرِ وَ اَلْمُمْسِكُ اَلسَّمَاوَاتِ وَ اَلْأَرْضَ أَنْ تَزُولاَ وَ اَلْمَحْمُولُ مَا سِوَى اَللَّهِ وَ لَمْ يُسْمَعْ أَحَدٌ آمَنَ بِاللَّهِ وَ عَظَمَتِهِ قَطُّ قَالَ فِي دُعَائِهِ يَا مَحْمُولُ

តែព្រះអង្គ២ មានព្រះបន្ទូលថាព្រះអង្គ២ ជាអ្នកលីរែកនៅលើដីគោកនិងនៅលើសមុទ្រ ជាអ្នកទប់មេឃនិងដីកុំឲ្យវាអន់ថយ ។ អ្នកដែលត្រូវគេលីរែកគឺអ្វីដែលផ្សេងពីអល់ឡោះហ្ស៊ូ២ ។ គេមិនដែលឮអ្នកណាមួយដែលជឿអល់ឡោះហ្ស៊ូ២ ដែលជឿព្រះវិរោចនភាពព្រះអង្គ២ នោះ ថានៅក្នុងការបួងសួងព្រះអង្គ២ ឡើយថា៖ "ឱព្រះដែលគេលីរែកអើយ ។"

قَالَ أَبُو قُرَّةَ فَإِنَّهُ قَالَ «وَ يَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمَانِيَةٌ » وَ قَالَ «اَلَّذِينَ يَحْمِلُونَ اَلْعَرْشَ »

អាប៊ូ ក្ដ៊ីរ៉ោះតុ៌ទូលថា៖ "តែព្រះអង្គ២ មានព្រះបន្ទូលថា *[៦៩:១៧] នឹងមានបណ្ដាទេវតា ។ នាថ្ងៃនោះ [ទេវតាចំនួន]ប្រាំបីអង្គនឹងលីព្រះរាជបល្ល័ង្ក*ព្រះម្ចាស់អ្នកពីលើពួកគេ ។ ព្រះអង្គ២ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[៤០:៧] បណ្ដាអ្នកទ្រព្រះរាជបល្ល័ង្ក*!

فَقَالَ أَبُو اَلْحَسَنِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ اَلْعَرْشُ لَيْسَ هُوَ اَللَّهَ وَ اَلْعَرْشُ اِسْمُ عِلْمٍ وَ قُدْرَةٍ وَ عَرْشٍ فِيهِ كُلُّ شَيْءٍ

អាប៊ូ អាល់-ហ្ហាសាន់صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ព្រះរាជបល្ល័ង្កមិនមែនអល់ឡោះហ្ស៊ូ២ ទេ "ព្រះរាជបល្ល័ង្ក" គឺឈ្មោះរបស់ "ព្រះអភិញ្ញានិងព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ" ហើយនៅក្នុងនេះព្រះរាជបល្ល័ង្កគឺសព្វសារពើ ។

ثُمَّ أَضَافَ اَلْحَمْلَ إِلَى غَيْرِهِ خَلْقٍ مِنْ خَلْقِهِ لِأَنَّهُ اِسْتَعْبَدَ خَلْقَهُ بِحَمْلِ عَرْشِهِ وَ هُمْ حَمَلَةُ عِلْمِهِ وَ خَلْقاً يُسَبِّحُونَ حَوْلَ عَرْشِهِ وَ هُمْ يَعْمَلُونَ بِعِلْمِهِ وَ مَلاَئِكَةً يَكْتُبُونَ أَعْمَالَ عِبَادِهِ وَ اِسْتَعْبَدَ أَهْلَ اَلْأَرْضِ بِالطَّوَافِ حَوْلَ بَيْتِهِ وَ اَللَّهُ «عَلَى اَلْعَرْشِ اِسْتَوَى» كَمَا قَالَ

ក្រោយមក ព្រះអង្គ២ បានបន្ថែមអ្នកលីសែងពីលើសត្វលោកឯទៀតដែលព្រះអង្គ២ បានបង្កើតមក

ព្រោះព្រះអង្គﷻដាក់សត្វលោកព្រះអង្គﷻជាទាស:ដោយបណ្តាអ្នកលីសែងព្រះរាជបល្ល័ង្ក (اَلْعَرْش) ព្រះអង្គﷻ ពួកគេនេះ؈លីវែកព្រះអភិញ្ញាព្រះអង្គﷻ ។ សត្វលោករបស់ព្រះអង្គﷻលើកតម្កើងព្រះអង្គﷻជុំវិញព្រះរាជបល្ល័ង្កព្រះអង្គﷻ ពួកគេប្រតិបត្តិដោយព្រះអភិញ្ញាព្រះអង្គﷻ ។ អស់ទេវតាកត់ត្រាទង្វើរបស់បាវព្រះអង្គﷻ ។ ប្រជានិករនៃផែនដីគោរពសក្តារ:ដោយតាវ៉ាហ្ស៊ូជុំវិញព្រះមហាគ្រឹះព្រះអង្គﷻ (កាកុ៌បាស) ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻនៅលើព្រះរាជបល្ល័ង្ក ដូចព្រះអង្គﷻមានព្រះបន្ទូលនោះ ។

وَ اَلْعَرْشُ وَ مَنْ يَحْمِلُهُ وَ مَنْ حَوْلَ اَلْعَرْشِ وَ اَللَّهُ اَلْحَامِلُ لَهُمُ اَلْحَافِظُ لَهُمُ اَلْمُمْسِكُ اَلْقَائِمُ عَلَى كُلِّ نَفْسٍ وَ فَوْقَ كُلِّ شَيْءٍ وَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَ لاَ يُقَالُ مَحْمُولٌ وَ لاَ أَسْفَلُ قَوْلاً مُفْرَداً لاَ يُوصَلُ بِشَيْءٍ فَيَفْسُدُ اَللَّفْظُ وَ اَلْمَعْنَى

រីឯព្រះរាជបល្ល័ង្ក បណ្តាអ្នកលីសែងព្រះរាជបល្ល័ង្ក និងបណ្តាអ្នកនៅជុំវិញព្រះរាជបល្ល័ង្កនោះ អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻជាអ្នកលីវែកពួកគេ ជាអ្នកការពារពួកគេ ជាអ្នកទប់ពួកគេ ព្រះដែលស្ថិតនៅលើគ្រប់វិញ្ញាណ នៅពីក្រោមសព្វសារពើ នៅពីលើសព្វសារពើ ។ គេមិនអាចហៅព្រះអង្គﷻថា "បុគ្គលដែលគេលីវែក" បានទេ ពុំមានអ្វីអាចទៅដល់ព្រះអង្គﷻទេ ។ ដូច្នេះ វានឹងធ្វើខូចពាក្យសម្តីនិងអត្ថន័យ ។

قَالَ أَبُو قُرَّةَ فَتُكَذِّبُ بِالرِّوَايَةِ اَلَّتِي جَاءَتْ أَنَّ اَللَّهَ إِذَا غَضِبَ إِنَّمَا يُعْرَفُ غَضَبُهُ أَنَّ اَلْمَلاَئِكَةَ اَلَّذِينَ يَحْمِلُونَ اَلْعَرْشَ يَجِدُونَ ثِقْلَهُ عَلَى كَوَاهِلِهِمْ فَيَخِرُّونَ سُجَّداً فَإِذَا ذَهَبَ اَلْغَضَبُ خَفَّ وَ رَجَعُوا إِلَى مَوَاقِفِهِمْ

អាប៊ូ ក្ងូរ៉ោះតុ៌ទូលថា: "ដូច្នេះព្រះអង្គﷻបដិសេធសេចក្តីរាយការណ៍នោះដែលថាអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ ពេលព្រះអង្គﷻទ្រង់ព្រះពិរោធ គេទទួលស្គាល់កំហឹងព្រះអង្គﷻ ដែលថាពួកទេវតាដែលលីសែងព្រះរាជបល្ល័ង្កនោះដឹងទម្ងន់ព្រះរាជបល្ល័ង្កនោះនៅលើស្មាពួកគេ ដូច្នេះពួកគេស្រុតខ្លួនក្រាបប្រណិបត៌ន៍ ពេលព្រះពិរោធអន់ចុះ ទម្ងន់នោះទៅជាស្រាល ហើយអស់ទេវតានោះទៅកាន់កន្លែងខ្លួនវិញ ។"

فَقَالَ أَبُو اَلْحَسَنِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ أَخْبِرْنِي عَنِ اَللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى مُنْذُ لَعَنَ إِبْلِيسَ إِلَى يَوْمِكَ هَذَا هُوَ غَضْبَانُ عَلَيْهِ فَمَتَى رَضِيَ وَ هُوَ فِي صِفَتِكَ لَمْ يَزَلْ غَضْبَانَ عَلَيْهِ وَ عَلَى أَوْلِيَائِهِ وَ عَلَى أَتْبَاعِهِ كَيْفَ تَجْتَرِئُ أَنْ تَصِفَ رَبَّكَ بِالتَّغْيِيرِ مِنْ حَالٍ إِلَى حَالٍ وَ أَنَّهُ يَجْرِي عَلَيْهِ مَا يَجْرِي عَلَى اَلْمَخْلُوقِينَ

អាប៊ូ អាល់-ហ្ស្ហាសាន؈មានវចន:ថា: "សូមលោកប្រាប់ខ្ញុំ؈អំពីអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ តាំងពីព្រះអង្គﷻដាក់បណ្តាសាអ៊ីប្លីស؈ហ្ស៊ីតដល់ថ្ងៃនេះ ព្រះអង្គﷻទ្រង់ព្រះពិរោធវា؈ ។ ដូច្នេះ តើព្រះអង្គﷻសព្វព្រះហឫទ័យពេលណា នៅក្នុងការរៀបរាប់របស់លោក ព្រះអង្គﷻទ្រង់ក្រោធវា؈និងបណ្តាអ្នកតាមវា؈ឥតឈប់ ? ម្តេចក៏លោកព្រហើនម្ល៉េះ ហ៊ានរៀបរាប់អំពីព្រះម្ចាស់ﷻលោកដោយលក្ខណ:អន់ពីអាការមួយទៅអាការមួយទៀត ថាអ្វីដែលហ្ស៊ីរធ្លាក់ទៅលើសត្វលោករបស់ព្រះអង្គﷻនោះហ្ស៊ីរធ្លាក់មកលើព្រះអង្គﷻ ?

سُبْحَانَهُ وَ تَعَالَى لَمْ يَزُلْ مَعَ اَلزَّائِلِينَ وَ لَمْ يَتَغَيَّرْ مَعَ اَلْمُتَغَيِّرِينَ وَ لَمْ يَتَبَدَّلْ مَعَ اَلْمُتَبَدِّلِينَ وَ مَنْ دُونَهُ فِي يَدِهِ وَ تَدْبِيرِهِ وَ كُلُّهُمْ إِلَيْهِ مُحْتَاجٌ وَ هُوَ غَنِيٌّ عَمَّنْ سِوَاهُ. (الكافي , الجزء ١ , الصفحة ١٣٠)

ព្រះអង្គﷻទ្រង់មហារុងរឿង មហាអស្ចារ្យ មិនអន់ថយជាមួយពួកដែលធ្វើឲ្យអន់ថយទេ ដែលមិនខូចជាមួយពួកបង្ខូចទេ ដែលមិនផ្លាស់ប្តូរជាមួយពួកដែលផ្លាស់ប្តូរទេ ។ ពួកផ្សេងពីព្រះអង្គﷻនៅក្នុងព្រះហត្ថព្រះអង្គﷻនិងការគ្រប់គ្រងរបស់ព្រះអង្គﷻ ។ ពួកទាំងអស់នេះត្រូវការព្រះអង្គﷻ ឯព្រះអង្គﷻមិនត្រូវការបុគ្គលផ្សេងពីព្រះអង្គﷻទេ ។" (الكافي)

وَلَهُۥ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ كُلٌّ لَّهُۥ قَٰنِتُونَ ﴿٢٦﴾

២៦. សព្វសារពើដែលមាននៅលើមេឃនិងដីជាកម្មសិទ្ធិរបស់ព្រះអង្គ ។ ទាំងអស់ចុះចូលក្រោមឱវាទព្រះអង្គ ។

وَهُوَ ٱلَّذِى يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ ۚ وَلَهُ ٱلْمَثَلُ ٱلْأَعْلَىٰ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾

២៧. ព្រះអង្គជាអ្នកចាប់ផ្តើមបង្កើត ក្រោយមកព្រះអង្គនឹងបង្កើតសាឡើងវិញ ។ វាជាការងាយស្រួលសម្រាប់ព្រះអង្គ ។ គំរូដ៏ឧត្តុង្គឧត្តមនៅលើមេឃនិងដីជាកម្មសិទ្ធិរបស់ព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គគឺព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះអង្គគឺព្រះមុនិរាជ ។

ضَرَبَ لَكُم مَّثَلًا مِّنْ أَنفُسِكُمْ ۖ هَل لَّكُم مِّن مَّا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُم مِّن شُرَكَآءَ فِى مَا رَزَقْنَٰكُمْ فَأَنتُمْ فِيهِ سَوَآءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ أَنفُسَكُمْ ۚ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾

២៨. ព្រះអង្គបានលើកឧទាហរណ៍មួយឲ្យពួកអ្នកចេញពីពួកអ្នក គឺ៖ នៅក្នុងចំណោមអ្វីៗដែលនៅក្នុងដៃស្តាំពួកអ្នកនោះ (គឺបណ្តាទាសករ) តើមានទេនូវបណ្តាដៃគូ[សហការី]ដែលបានស្មើពួកអ្នកនូវអ្វីៗដែលយើងប្រទានឲ្យពួកអ្នក ហើយពួកអ្នកខ្លាចពួកគេដូចពួកអ្នកខ្លាចគ្នាទៅវិញទៅមកដែរ[ក្នុងសហការ] ? បែបនេះឯងដែលយើងអធិប្បាយពណ៌នាបណ្តាសញ្ញាសម្រាប់ជនដែលប្រើប្រាជ្ញា ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ២៦-២៨

1. فَإِنَّهُ كَانَ سَبَبُ نُزُولِهَا أَنَّ قُرَيْشاً وَ الْعَرَبَ كَانُوا إِذَا حَجُّوا يُلَبُّونَ وَ كَانَتْ تَلْبِيَتُهُمْ «لَبَّيْكَ اَللَّهُمَّ لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ لاَ شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ إِنَّ اَلْحَمْدَ وَ اَلنِّعْمَةَ لَكَ وَ اَلْمُلْكَ لَكَ لاَ شَرِيكَ لَكَ» وَ هِيَ تَلْبِيَةُ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ وَ اَلْأَنْبِيَاءِ،

១. មូលហេតុនៃការបើកឲ្យដឹងអាយ៉ាស់នេះគឺ ពួកគ្ពុ៉រ៉ាយ ស ស និងពួក អារ៉ាប់ ពេលទៅបំពេញពិធីហ្ចាច្ចយ ស ស បានស្រែកឆ្លើយ (គឺតាល់ប៊ីយ៉ាស់) ថា៖ "ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមកបម្រើ ព្រះអង្គﷻហើយ ឱអល់ឡោះﷻ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមកបម្រើព្រះអង្គﷻហើយ ។ ព្រះអង្គﷻមិនមានដៃគូទេ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមកបម្រើព្រះអង្គﷻហើយ ។ ការពិតសេចក្តីសរសើរនិងសេចក្តីប្រោសមេត្តាជាកម្មសិទ្ធិរបស់ព្រះអង្គﷻ ព្រមទាំងព្រះរាជាណាចក្រផងដែរ ។ ព្រះអង្គﷻមិនមានដៃគូទេ ទូលព្រះបង្គំជា ខ្ញុំមកបម្រើព្រះអង្គﷻហើយ ។" នេះគឺ

"តាល់ប៊ីយ៉ាស៊ុ" របស់អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម عليه السلام និងព្រះសាស្ត្រាទាំងឡាយ ។

فَجَاءَهُمْ إِبْلِيسُ فِي صُورَةِ شَيْخٍ، فَقَالَ لَيْسَتْ هَذِهِ تَلْبِيَةَ أَسْلاَفِكُمْ، قَالُوا: وَ مَا كَانَتْ تَلْبِيَتُهُمْ فَقَالَ: كَانُوا يَقُولُونَ «لَبَّيْكَ اَللَّهُمَّ لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ لاَ شَرِيكَ لَكَ إِلاَّ شَرِيكٌ هُوَ لَكَ» فَنَفَرَتْ قُرَيْشٌ مِنْ هَذَا اَلْقَوْلِ، فَقَالَ لَهُمْ إِبْلِيسُ عَلَى رَسْلِكُمْ حَتَّى آتِيَ عَلَى آخِرِ كَلاَمِي، فَقَالُوا مَا هُوَ فَقَالَ «إِلاَّ شَرِيكٌ هُوَ لَكَ تَمْلِكُهُ وَ مَا يَمْلِكُ» أَ لاَ تَرَوْنَ أَنَّهُ يَمْلِكُ اَلشَّرِيكَ وَ مَا مَلَكَهُ فَرَضُوا بِذَلِكَ وَ كَانُوا يُلَبُّونَ بِهَذَا قُرَيْشٌ خَاصَّةً

អ៊ីប្ល៊ីសﷺ បានមករកពួកគេដោយមានរូបរាងជាបុរសចំណាស់ ។ វាﷺ បានប្រាប់ពួកគេថា៖ "នេះមិនមែនរបៀបសូត្រតាល់ប៊ីយ៉ាស៊ុ់របស់ដូនតាអស់លោកទេ ។" ពួកគេបានថា៖ "តើរបៀបសូត្រតាល់ប៊ីយ៉ាស៊ុ់របស់ដូនតាយើងនោះដូចម្តេចទៅ ?" វាﷺ បានថា៖ "ពួកគេធ្លាប់តែថា៖ "ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមកបម្រើព្រះអង្គ ﷻ ហើយ ឱអល់ឡោះហ្គ៌ ﷻ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមកបម្រើព្រះអង្គ ﷻ ហើយ ។ មិនមានដៃគូសម្រាប់ព្រះអង្គ ﷻ ទេ លើកលែងតែដៃគូព្រះអង្គ ﷻ ដៃគូនោះជារបស់ព្រះអង្គ ﷻ ។" សម្តីនេះធ្វើឲ្យពួកគ្ពូ៉រ៉យ៉ស ស ឡប់ដូច្នេះវាﷺ បានប្រាប់ពួកគេថា៖ "ព្រោះតែអស់លោកយឺតពេក ខ្ញុំﷺ នឹងប្រាប់អស់លោកម្យ៉ាងទៀត ។" ពួកគេបានថា៖ "អ្វីទៅ ?" វាﷺ បានថា៖ "លើកលែងតែដៃគូរបស់ព្រះអង្គ ﷻ គេជារបស់ព្រះអង្គ ﷻ ។ ព្រះអង្គ ﷻ ជាម្ចាស់ដាច់ផ្លែរបស់គេនិងអ្វីៗដែលគេមាន ។ អស់លោកមិនឃើញទេថាព្រះអង្គ ﷻ ជាម្ចាស់ដាច់ផ្លែរបស់ដៃគូនិងអ្វីៗដែលគេមាន ?" រឿងនេះធ្វើឲ្យពួកគេសប្បាយចិត្តណាស់ ហើយបានសូត្រតាល់ប៊ីយ៉ាស៊ុ់បែបនេះ ជាពិសេសពួកគ្ពូ៉រ៉យ៉ស ស ។

فَلَمَّا بَعَثَ اَللَّهُ رَسُولَهُ فَأَنْكَرَ ذَلِكَ عَلَيْهِمْ وَ قَالَ هَذَا شِرْكٌ، فَأَنْزَلَ اَللَّهُ «ضَرَبَ لَكُمْ مَثَلاً مِنْ أَنْفُسِكُمْ هَلْ لَكُمْ مِنْ ما مَلَكَتْ أَيْمانُكُمْ مِنْ شُرَكاءَ فِي ما رَزَقْناكُمْ فَأَنْتُمْ فِيهِ سَواءٌ» أَيْ تَرْضَوْنَ أَنْتُمْ فِيمَا تَمْلِكُونَ أَنْ يَكُونَ لَكُمْ فِيهِ شَرِيكٌ فَإِذَا لَمْ تَرْضَوْا أَنْتُمْ أَنْ يَكُونَ لَكُمْ فِيمَا تَمْلِكُونَهُ شَرِيكٌ فَكَيْفَ تَرْضَوْنَ أَنْ تَجْعَلُوا لِي شَرِيكاً فِيمَا أَمْلِكُ . (تفسير القمى , الجزء ٢ , الصفحة ١٥٤)

ពេលអល់ឡោះហ្គ៌ ﷻ បានចាត់បញ្ជូនព្រះសាស្ត្រា ﷺ ព្រះអង្គ ﷻ មក ព្រះសាស្ត្រា ﷺ ព្រះអង្គ ﷻ បានហាមពួកគេធ្វើបែបនេះ ហើយមានព្រះវចន:ថា៖ "នេះគឺបទហ៊ីនហាយ ។" អល់ឡោះហ្គ៌ ﷻ ក៏បានបើកឲ្យដឹងថា៖ *[៣០:២៨] ព្រះអង្គបានលើកឧទាហរណ៍មួយឲ្យពួកអ្នកចេញពីពួកអ្នក គឺ៖ នៅក្នុងចំណោមអ្វីៗដែលនៅក្នុងដៃស្តាំពួកអ្នកនោះ (គឺបណ្ណាទាសករ) តើមានទេន្ទរបណ្ណាដៃគូ[សហការី]ដែលបានស្មើពួកអ្នកនូវអ្វីៗដែលយើងប្រទានឲ្យពួកអ្នក* ពោលគឺ តើពួកអ្នកសប្បាយចិត្តនឹងអ្វីដែលពួកអ្នកមានទេ (គឺបណ្ណាទាស:) បើមានដៃគូសម្រាប់ពួកអ្នកក្នុងចំណោមអ្វីៗទាំងនេះ (គឺក្នុងចំណោមទាស:) ? បើពួកអ្នកមិនសប្បាយចិត្តទេដែលអ្វីដែលពួកអ្នកមាន (គឺទាស:) ក្លាយទៅជាដៃគូពួកអ្នកនោះ តើនឹងឲ្យអញ ﷻ សប្បាយចិត្តដូចម្តេច ដែលពួកអ្នកលើកដាក់ឲ្យអញ ﷻ នូវដៃគូដែលជាអ្វីៗដែលជារបស់អញ ﷻ នោះ (គឺអ្វីៗដែលអញ ﷻ បានបង្កើតមក) ?" (تفسير القمّي 2: 154)

***

2. فِي عُيُونِ اَلْأَخْبَارِ بِإِسْنَادِهِ إِلَى يَاسِرٍ اَلْخَادِمِ عَنْ أَبِي اَلْحَسَنِ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى اَلرِّضَا عَلَيْهِمَا اَلسَّلاَمُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ لِعَلِيٍّ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: يَا عَلِيُّ أَنْتَ حُجَّةُ اَللَّهِ وَ أَنْتَ بَابُ اَللَّهِ وَ أَنْتَ اَلطَّرِيقُ إِلَى اَللَّهِ، وَ أَنْتَ اَلنَّبَأُ اَلْعَظِيمُ وَ أَنْتَ اَلصِّرَاطُ اَلْمُسْتَقِيمُ، وَ أَنْتَ اَلْمَثَلُ اَلْأَعْلَى. (تفسير نور الثقلين , الجزء ٤ , الصفحة ١٨٠)

២. [...] យ៉ាសៀរ អាល់-ខ៉ាឌីមទទួលបានពីអាប៊ូ អាល់-ហាសាន់ អាលី ប៊ិន មូសា صلوات الله عليه والسلام អាល់-រីដ៏ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ន៍ صلى الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចនៈប្រាប់អាលី صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "អាលី صلوات الله عليه والسلام អើយ អ្នក صلوات الله عليه والسلام ជាព្រះអាជ្ញាធររបស់អល់ឡោះហ្ន៍ عز وجل អ្នក صلوات الله عليه والسلام ជាទ្វាររបស់អល់ឡោះហ្ន៍ عز وجل អ្នក صلوات الله عليه والسلام ជាផ្លូវទៅកាន់អល់ឡោះហ្ន៍ عز وجل អ្នក صلوات الله عليه والسلام ជាដំណឹងរុងរឿង អ្នក صلوات الله عليه والسلام ជាព្រះមាគ៌ាត្រង់ត្រូវ អ្នក صلوات الله عليه والسلام ជាគំរូឧត្តុង្គឧត្តម ។" (تفسير نور الثقلين វគ្គ៣០ ហាឌីស្ទ៤៥)

***

3. وَ فِي عُيُونِ اَلْأَخْبَارِ أَيْضاً فِي اَلزِّيَارَةِ اَلْجَامِعَةِ لِجَمِيعِ اَلْأَئِمَّةِ عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ اَلْمَنْقُولَةِ عَنِ اَلْجَوَادِ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: اَلسَّلاَمُ عَلَى أَئِمَّةِ اَلْهُدَى إِلَى قَوْلِهِ: وَ وَرَثَةِ اَلْأَنْبِيَاءِ وَ اَلْمَثَلِ اَلْأَعْلَى. (تفسير نور الثقلين , الجزء ٤ , الصفحة ١٨٠)

៣. នៅក្នុងសាត្រា អ៊ុយុន អាល់-អាក់បារ និង សាត្រា អាល់-ស៊ីយ៉ារ៉ត្ន អាល់-យ៉ាមីអាស្ទ់របស់អ៊ីមុាំ عليهم السلام ទាំងអស់ អាល់-យ៉ាវ៉ាដ្ន صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "សូមសិរីសួស្តីកើតមានដល់អ៊ីមុាំ عليهم السلام មគ្គទេសក៍ទាំងឡាយ" រហូតដល់វចនៈព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام "អ្នកទទួលកេរ្តិ៍មរតកព្រះសាស្តា عليهم السلام ទាំងឡាយនិងគំរូឧត្តុង្គឧត្តមទាំងឡាយ ។" (تفسير نور الثقلين វគ្គ៣០ ហាឌីស្ទ៤៦)

بَلِ ٱتَّبَعَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓاْ أَهۡوَآءَهُم بِغَيۡرِ عِلۡمٖۖ فَمَن يَهۡدِي مَنۡ أَضَلَّ ٱللَّهُۖ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ٢٩

២៩. តែពួកដែលប្រព្រឹត្តិអាក្រក់ធ្វើតាមទំនើងចិត្តឯង[ដែលឲ្យវិនាស]ដោយគ្មានការចេះដឹង ។ អ្នកណាទៅដែលអាចដឹកនាំបាននូវបុគ្គលដែលអល់ឡោះហ្ន៍បានធ្វើឲ្យវង្វេង ? ពួកគេពុំមានអ្នកជួយសង្គ្រោះទេ ។

فَأَقِمۡ وَجۡهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفٗاۚ فِطۡرَتَ ٱللَّهِ ٱلَّتِي فَطَرَ ٱلنَّاسَ عَلَيۡهَاۚ لَا تَبۡدِيلَ لِخَلۡقِ ٱللَّهِۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلۡقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ ٣٠

៣០. ចូរអ្នកបែរមុខមករកសាសនាទៀងត្រង់ - ធម្មជាតិរបស់អល់ឡោះហ្ន៍ ព្រះអង្គបានបង្កើតមនុស្សមកស្របតាមធម្មជាតិនេះ ។ ពុំមានការប្តូរផ្លាស់ឡើយក្នុងមាបនកម្មរបស់អល់ឡោះហ្ន៍ ។ នេះគឺសាសនារបស់ព្រះអភិបាល (ឬ សាសនាត្រង់មិនលំអៀង) តែមនុស្សភាគច្រើនមិនដឹងទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ទ់ ២៩-៣០

1. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ صَالِحِ بْنِ السِّنْدِيِّ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ بَشِيرٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) فِي قَوْلِهِ تَعَالَى ''فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفاً'' قَالَ هِيَ الْوَلَايَةُ. (الكافي : المجلد الأول ؛ صفحة ٣١٨)

1. [...] ទទួលបានពី អាប៊ូ បាស្ស៊ៀរ ដែលទទួលបានពី អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ *[៣០:៣០] ចូរអ្នកបែរមុខមករកសាសនាទៀងត្រង់ ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "នេះគឺវីឡាយ៉ាស្ទ់ ។" (الكافي 1: 318/ 35)

***

2. شَرَفُ الدِّينِ النَّجَفِيُّ: وَ رَوَى عَلِيُّ بْنُ أَسْبَاطٍ، عَنِ ابْنِ أَبِي حَمْزَةَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ''وَ ذٰلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ''، قَالَ: «هُوَ ذَلِكَ دِينُ الْقَائِمِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٥ صفحة : ٧١٩ ؛ تأويل الآيات ٢:٢/٨٣١)

2. [...] ទទួលបានពី អាប៊ូ បាស្ស៊ៀর ដែលទទួលបានពី អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ៊ា^{صلوات الله عليه والسلام} អំពីព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង *[٣٠:٣٠] នេះគឺសាសនារបស់ព្រះអភិបាល* ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "នេះគឺព្រះសាសនារបស់អាល់-ក្ហ៊ីអ^{عجل الله فرجك}ម ។" (تأويل الآيات 2: 831/ 2)

***

3. و عَنْهُ، قَالَ: أَخْبَرَنَا أَحْمَدُ بْنُ إِدْرِيسَ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ حَمَّادِ بْنِ عُثْمَانَ النَّابِ، وَ خَلَفِ بْنِ حَمَّادٍ، عَنِ الْفُضَيْلِ بْنِ يَسَارٍ، وَ رِبْعِيِّ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: ''فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفاً''، قَالَ: «قُمْ فِي الصَّلاَةِ، وَ لاَ تَلْتَفِتْ يَمِيناً وَ لاَ شِمَالاً».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٣٤٤ ؛ تفسير القمّيّ ٢:١٥٥)

3. [...] ទទួលបានពី អាល់-ហ្ហាឌ្ជ^ىីល ប៊ិន យ៉ាសារ និង រ៉ប់អ^ىី ប៊ិន អ្ហាប់ឌុលឡោះហ៊ា^{صلوات الله عليه والسلام}ដែលទទួលបានមកពី អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ៊ា^{صلوات الله عليه والسلام} ស្តីអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៊ា^{تعالى} *[٣٠:٣٠] ចូរអ្នកបែរមុខមករកសាសនាទៀងត្រង់ ។* ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام}មានវចនៈថា៖ "ឈរត្រង់ខ្លួនដើម្បីបំពេញស្ហ^ىឡាតុ៌ មិនបែរទៅស្តាំ មិនបែរទៅឆ្វេង ។" (تفسير القمّي 2: 154)

***

4. و عَنْهُ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ هِشَامِ بْنِ سَالِمٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: قُلْتُ: ''فِطْرَتَ اللهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا''؟ قَالَ: «التَّوْحِيدُ».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٣٤١ ؛ الكافي ٢:١/١٠)

4. [...] ទទួលបានពីហ្ហ^ىីស្ហ^ىាំ ប៊ិន សាលីម ដែលបានថា ខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ៊ា^{صلوات الله عليه والسلام}ថា៖ "[មានន័យថាអ^ى្ហនទៅ] *[٣٠:٣٠] ធម្មជាតិរបស់អល់ឡោះហ៊ា ព្រះអង្គបានបង្កើតមនុស្សមកស្របតាមធម្មជាតិនេះ ?*" ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام}មានវចនៈថា៖ "អាល់-តៅហ្ហ^ىីដ (ការមានព្រះតែមួយគត់) ។" (الكافي 2: 10/ 1)

***

5. و عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ الْوَلِيدِ (رَحِمَهُ اللَّهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ الصَّفَّارُ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ حَسَّانَ الْوَاسِطِيِّ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ يُونُسَ، عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ كَثِيرٍ مَوْلَى أَبِي جَعْفَرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ''فِطْرَتَ اللهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا''، قَالَ: «التَّوْحِيدُ، وَ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ، وَ عَلِيٌّ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمَا وَ آلِهِمَا)».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٥ صفحة : ٧١٩ ؛ التوحيد ٧/٣٢٩)

5. [...] ទទួលបានពី អ្ហាប់ឌុលរ៉ោះហ្ម^ىាន ប៊ិន កាស្ស៊ៀ^ىីរ សាវកភ^ىក្តីរបស់ អាប៊ូ យ^ىាកុ^ىាហ្ហ^ىារ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលបានសួរ អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ៊ា^{صلوات الله عليه والسلام}អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ៊ា^{عز وجل} *[٣٠:٣٠] ធម្មជាតិរបស់អល់ឡោះហ៊ា ព្រះអង្គបានបង្កើតមនុស្សមកស្របតាមធម្មជាតិនេះ ។* ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام}មានវចនៈថា៖ "ការមានព្រះតែមួយគត់ (التوحيد) មូហ្ហ^ىាំ^ىម៉ាដ^ىូ^{صلى الله عليه وآله وسلم}ជារ^ىាសូលរបស់អល់ឡោះហ៊ា^{عز وجل} អ្ហ^ىាលី^{صلوات الله عليه والسلام}ជា អ^ىាមីរុល-មុ^ىមីនីន^{صلوات الله عليه والسلام} ។" (التوحيد: 329/ 7)

***

6. قَالَ: حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ زَكَرِيَّا، قَالَ: حَدَّثَنَا الْهَيْثَمُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الرُّمَّانِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ ابْنُ مُوسَى الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)،

عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ: ''فِطْرَتَ اللهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا''، قَالَ: «هِيَ: لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللهِ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، عَلِيٌّ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَلِيُّ اللهِ، إِلَى هَاهُنَا التَّوْحِيدُ».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٣٤٤ ؛ تفسير القمّيّ ٢:١٥٤)

6. [..] ទទួលបានពី អាល់-ហ្ស៊ាស្ចាំ ២ និន អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៊ អាល់-រ៉ាម៉ានីដែលបានថ្លែងតមកពី អ៊ុលី អ៊ីបនូ មូសា អាល់-រីដ្ធ៊ីដែលទទួលបានមកពីព្រះបិតាﷺ ព្រះអង្គﷺ ដែលទទួលបានមកពីព្រះ អយ្យកោﷺ ព្រះអង្គﷺ ដែលទទួលបានមកពីមូហ្ចាំម៉ាដ្ធ៊ﷺ ២ និន អ៊ុលីﷺ អំពីព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ ﷻ *[៣០:៣០] ធម្មជាតិរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ ព្រះអង្គបានបង្កើតមនុស្សមកស្របតាមធម្មជាតិនេះ* ថា៖ "នេះគឺ៖ ពុំមានព្រះទេក្រៅពីអល់ឡោះហ្ស៊ ﷻ មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ៊ﷺ ជារ៉ាស៊ូលរបស់ព្រះអង្គ ﷻ អ៊ុលីﷺ អាមីរុល-មុមីនីនﷺ ជាព្រះអនុរក្សរបស់អល់ឡោហ្ស៊ ﷻ រហូតមកត្រង់នេះ ជាអាល់-តៅហ្ចីដ ។"
(تفسير القمّي 2: 154)

***

7. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى، عَنْ يُونُسَ، عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللهِ (عليه السلام)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللهِ عَزَّ وَ جَلَّ "فِطْرَتَ اللهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْها" مَا تِلْكَ الْفِطْرَةُ؟ قَالَ: هِيَ الْإِسْلَامُ، فَطَرَهُمُ اللهُ حِينَ أَخَذَ مِيثَاقَهُمْ، عَلَى التَّوْحِيدِ، قَالَ: "أَ لَسْتُ بِرَبِّكُمْ"؟ قالُوا: بَلى، فِيهِ الْمُؤْمِنُ وَ الْكَافِرُ. (الكافي : المجلد الثاني صفحة ١٢)

7. [...] ទទួលបានពី អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៊ ២ និន ស៊ីណាន ដែលបានថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៊ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ ﷻ *[៣០:៣០] ធម្មជាតិរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ ព្រះអង្គបានបង្កើតមនុស្ស មកស្របតាមធម្មជាតិនេះ* ថាតើធម្មជាតិនេះគឺអ្វី ?" ព្រះអង្គﷺ មានវចន:ថា៖ "នេះ គឺអាល់-អ៊ីស្លាម ។ អល់ឡោះហ្ស៊ ﷻ បានឲ្យពួកគេមានធម្មជាតិនេះកាលព្រះអង្គ ﷻ ឲ្យពួកគេសច្ចារ៉ឿងអាល់-តៅហ្ចីដ ។ ព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *"[៧:១៧២] "តើអញមិនមែនព្រះម្ចាស់របស់ពួកអ្នកទេ ?" ពួកគេបានទូលថា៖ "ពិតមែនក្រាបទូល ។"* នៅក្នុងចំណោមពួកគេនោះមានបណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា និងមានអ្នកបដិសេធសទ្ធាដែរ ។" (الكافي 2: 10/ 2)

***

8. الطَّبْرِسِيُّ فِي (جَوَامِعِ الْجَامِعِ) فِي مَعْنَى الْآيَةِ: قَوْلُهُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «كُلُّ مَوْلُودٍ يُولَدُ عَلَى الْفِطْرَةِ، حَتَّى يَكُونَ أَبَوَاهُ هُمَا اللَّذَانِ يُهَوِّدَانِهِ وَ يُنَصِّرَانِهِ».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٣٤٦ ؛ جوامع الجامع: ٣٥٩)

8. នៅក្នុងសាត្រា អាល់-យ៉ូ្ចវ៉ាមីអ៊ុ អាល់-យ៉ូ្ចមីអ៊ុ អាល់-ត្ដ្ឋ ២ រ៉ីស៊ីបានថ្លែងអំពីអត្ថន័យរបស់អាយ៉ាស៊ុ នេះថាព្រះអង្គﷺ មានវចន:ថា៖ "កំណើតនីមួយ១ បានកើតមកស្របតាមធម្មជាតិ រហូតដល់ឪពុកម្ដាយទាំងពីររបស់អ្នកនោះបានធ្វើឲ្យអ្នកនោះក្លាយទៅជាយ៉ាហ្ចូ ២ ឌ្ធ៊ ២ ឬគ្រិស្ត ។" (جوامع الجامع: 359)

***

9**. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ إِسْمَاعِيلَ الْجُعْفِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «كَانَتْ شَرِيعَةُ نُوحٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) أَنَّ يُعْبَدَ اللهُ بِالتَّوْحِيدِ، وَ الْإِخْلَاصِ، وَ خَلْعِ الْأَنْدَادِ، وَ هِيَ الْفِطْرَةُ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٣٤٥ ؛ تفسير العيّاشي ٢:١٨/١٤٤)

9**. អាល់- អ៊ីយ៉ាស្ស ២ បានរាយការណ៍តមកពី អ៊ីសម៉ាអ៊ីល អាល់-ជ្ធ ២ អ៊ីហ្ចី តមកពី អាប៊ូ យ៉ូ្ចកុ ២ ហ្ចារﷺ

ដែលមានវចន:ថា: "នេះគឺជ្បាប់ (ស្ហារីអ៉ាត់) របស់នុះហ្ស៊ីﷺដែលឲ្យព្រះអង្គﷺគោរពសក្ការ: អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻដោយតៅហ្ស៊ីដ (ពោលគឺ ដោយស្មោះអស់ពីចិត្តចំពោះតែអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻមួយគត់) ដោយភ័ក្ដីភាព ដោយគេចចាករូបបដិមា ។ បក្សពួករបស់នុះហ្ស៊ីﷺត្រូវបង្កើតមកជាមួយធម្មជាតិឯង ។" (تفسير العيّاشي)

۞مُنِيبِينَ إِلَيۡهِ وَٱتَّقُوهُ وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَلَا تَكُونُواْ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ٣١

٣١. ត្រឡប់មករកព្រះអង្គដោយស្មារលា ខ្លាចក្រែងព្រះអង្គ ធ្វើនមស្ការ[បូជាព្រះអង្គ] មិននៅក្នុងចំណោមពួកហ៊ុនហាយទេ

مِنَ ٱلَّذِينَ فَرَّقُواْ دِينَهُمۡ وَكَانُواْ شِيَعٗاۖ كُلُّ حِزۡبِۭ بِمَا لَدَيۡهِمۡ فَرِحُونَ ٣٢

٣٢. ក្នុងចំណោមពួកដែលបំបែកសាសនាខ្លួនជានិកាយនានា ។ [មនុស្សនៃ]ក្រុមនីមួយៗពេញចិត្ត នឹងអ្វីដែលខ្លួនមាន ។

وَإِذَا مَسَّ ٱلنَّاسَ ضُرّٞ دَعَوۡاْ رَبَّهُم مُّنِيبِينَ إِلَيۡهِ ثُمَّ إِذَآ أَذَاقَهُم مِّنۡهُ رَحۡمَةً إِذَا فَرِيقٞ مِّنۡهُم بِرَبِّهِمۡ يُشۡرِكُونَ ٣٣

٣٣. ពេលអកុសលពើបពះលើមនុស្ស ពួកគេបួងសួងព្រះម្ចាស់ពួកគេដោយសូមស្មារលាកំហុសចំពោះព្រះអង្គ (ត្រឡប់មករកព្រះម្ចាស់ពួកគេវិញ) ។ ពេលព្រះអង្គឲ្យពួកគេបានភ្លក្សព្រះមេត្តាធម៌ព្រះអង្គ ពួកគេមួយក្រុម[យកអ្វីផ្សេងមកបូករួម]ហ៊ុនហាយជាមួយព្រះម្ចាស់ពួកគេ

لِيَكۡفُرُواْ بِمَآ ءَاتَيۡنَٰهُمۡۚ فَتَمَتَّعُواْ فَسَوۡفَ تَعۡلَمُونَ ٣٤

٣٤. ដើម្បីពួកគេបដិសេធអ្វីដែលយើងបានប្រទានឲ្យពួកគេ ។ ចូរពួកអ្នកសប្បាយរីករាយសិនចុះ បន្ដិចទៀតពួកអ្នកនឹងដឹង ។

أَمۡ أَنزَلۡنَا عَلَيۡهِمۡ سُلۡطَٰنٗا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُواْ بِهِۦ يُشۡرِكُونَ ٣٥

٣٥. តើយើងបានដាក់មកឲ្យពួកគេនូវព្រះអាជ្ញាធរ (ភ័ស្ដុតាង ឬ គម្ពីរ) មួយទេដែលស្ដីអំពីរឿងដែលពួកគេ[យកអ្វីមកចូលរួម]ហ៊ុនហាយជាមួយព្រះអង្គនោះ ?

وَإِذَآ أَذَقۡنَا ٱلنَّاسَ رَحۡمَةٗ فَرِحُواْ بِهَاۖ وَإِن تُصِبۡهُمۡ سَيِّئَةُۢ بِمَا قَدَّمَتۡ أَيۡدِيهِمۡ إِذَا هُمۡ يَقۡنَطُونَ ٣٦

٣٦. ពេលយើងឲ្យមនុស្សបានភ្លក្សនូវព្រះមេត្តាធម៌ ពួកគេសប្បាយរីករាយនព្រះមេត្តាធម៌នោះ ។ តែបើមានអកុសល (សេចក្ដីអាក្រក់) ពើបពះលើពួកគេដោយសារអំពើដែលដៃពួកគេបានប្រព្រឹត្ត នោះ ពួកគេបារម្ភ ។

أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ أَنَّ ٱللَّهَ يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقۡدِرُۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ٣٧

٣٧. ពួកគេមិនឃើញទេ ថាអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻប្រទានយ៉ាងសម្បើមឲ្យអ្នកណាមួយស្រេចតែព្រះអង្គ ឬព្រះអង្គរឹតត្បិត ? ក្នុងអ្វីទាំងនេះមាននូវបណ្ដាសញ្ញាសម្រាប់ជនដែលមានសទ្ធា ។

فَـَٔاتِ ذَا ٱلۡقُرۡبَىٰ حَقَّهُۥ وَٱلۡمِسۡكِينَ وَٱبۡنَ ٱلسَّبِيلِۚ ذَٰلِكَ خَيۡرٞ لِّلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجۡهَ ٱللَّهِۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ٣٨

٣٨. ចូរអ្នកប្រគល់ឲ្យទៅសាច់ញាតិជិតស្និទ្ធនូវអ្វីដែលគេត្រូវបាន [ឲ្យទៅ]ជនក្រខ្សត់និងអ្នកធ្វើដំណើរ ។ នេះគឺអ្វីដែលប្រសើរបំផុតសម្រាប់ជនដែលប្រាថ្នាព្រះភ័ក្ត្រអល់ឡោះហ្ស៑ (ទីគាប់ចិត្ត) ជនទាំងនេះនឹងមានជោគជ័យ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ٣٩-٣٨

1. الطَّبْرِسِيُّ: عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ، وَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): أَنَّهُ لَمَّا نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ عَلَى النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) أَعْطَى فَاطِمَةَ (عَلَيْهَا السَّلاَمُ) فَدَكَ وَ سَلَّمَهُ إِلَيْهَا.** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٣٤٨ ؛ مجمع البيان ٨:٤٧٨)

1. អាល់-ត្ববរីស៊ីបានរាយការណ៍តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៎ហ្ជារ និង អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៑ ដែលមានវចន:ថា៖ "កាលអាយ៉ាស៊ុនេះត្រូវបានដាក់មកឲ្យព្រះសាស្តា ព្រះអង្គ បានប្រគល់ហ្ជាដ្ធាក់ឲ្យទៅហ្ជាទ្ធីម៉ាស៊ុ ឲ្យព្រះនាងជាម្ចាស់ហ្ជាដ្ធាក់ ។" (مجمع البيان 8: 478)

***

2. مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنِ الْعَبَّاسِ الْمُقَانِعِيّ، عَنْ أَبِي كُرَيْبٍ، عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ هِشَامٍ، عَنْ فَضْلِ بْنِ مَرْزُوقٍ، عَنْ عَطِيَّةَ، عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيّ، قَالَ: لَمَّا نَزَلَتْ: ''فَآتِ ذَا الْقُرْبىٰ حَقَّهُ''، دَعَا رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فَاطِمَةَ (عَلَيْهَا السَّلاَمُ)، وَ أَعْطَاهَا فَدَكَ.** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٣٤٩ ؛ تأويل الآيات ١:٥/٤٣٥)

2. ទទួលបានពី អាប៊ូ សាអ៊ីដ្ធ អាល់-ឃុដ្ធរី ដែលបានថា៖ "កាល *[٣٠:٣٨] ចូរអ្នកប្រគល់ឲ្យទៅសាច់ញាតិជិតស្និទ្ធនូវអ្វីដែលគេត្រូវបាន* ត្រូវបានដាក់មក រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៑ បានហៅហ្ជាទ្ធីម៉ាស៊ុ មកជួប ហើយបានប្រគល់ហ្ជាដ្ធាក់ឲ្យព្រះនាង ។" (تأويل الآيات 1: 435/ 5)

***

3. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنِ اِبْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عِيسَى، وَ حَمَّادِ بْنِ عُثْمَانَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، قَالَ: «لَمَّا بُويِعَ لِأَبِي بَكْرٍ، وَ اِسْتَقَامَ لَهُ اَلْأَمْرُ عَلَى جَمِيعِ اَلْمُهَاجِرِينَ وَ اَلْأَنْصَارِ، بَعَثَ إِلَى فَدَكَ، فَأَخْرَجَ وَكِيلَ فَاطِمَةَ بِنْتِ رَسُولِ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) مِنْهَا، فَجَاءَتْ فَاطِمَةُ (عَلَيْهَا اَلسَّلاَمُ) إِلَى أَبِي بَكْرٍ، فَقَالَتْ: يَا أَبَا بَكْرٍ، مَنَعْتَنِي مِيرَاثِي مِنْ رَسُولِ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ أَخْرَجْتَ وَكِيلِي مِنْ فَدَكَ وَ قَدْ جَعَلَهَا لِي رَسُولُ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) بِأَمْرِ اَللَّهِ؟!

3. អ៊ូលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីមបានថា ឪពុកខ្ញុំបានតំណាលប្រាប់ខ្ញុំតមកពីអាប៊ូ ស៊ូម៉ៃ៉រ ដែលទទួលបានមកពីអ៊ុស្ស៊ូម៉ាន ប៊ិន អ៊ីសា និងហ្ជាម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ៊ុស្ស៊ូម៉ានដែលទទួលបានមកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៑ ដែលមានវចន:ថា៖ "កាលគេបានប្តេជ្ញាលើក អាប៊ូ បាការ ជាមេដឹកនាំហើយពួកមូហ្ជាជ្ជីរីននិងពួកអាន់ស្ស៊ារនៅក្រោមអំណាចគាត់ គាត់បានចាត់ឲ្យគេទៅឯហ្ជាដ្ធាក់ ហើយបានបដិសេធថាហ្ជាដ្ធាក់មិនមែនជាកម្មសិទ្ធិរបស់ហ្ជាទ្ធីម៉ាស៊ុ ព្រះរាជបុត្រីរបស់ព្រះសាសន:ទូត ទេ ។ ហ្ជាទ្ធីម៉ាស៊ុក៏បានមកជួប អាប៊ូ បាការ ថា៖ "អាប៊ូ បាការ អ៊ីយ លោករ៉ាវ៉ាងខ្ញុំ មិនឲ្យខ្ញុំ ទទួលកេរមរតកពីព្រះ

សាសន:ទូតﷺទេហើយបានលុបសិទ្ធិទទួលហ្វាដ្ឋាក់របស់ខ្ញុំﷺចោល ថ្ងៃបើព្រះសាសន:ទូតﷺបានឲ្យវាមកខ្ញុំﷺតាមព្រះបញ្ជាអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ ?"

فَقَالَ لَهَا: هَاتِي عَلَى ذَلِكَ شُهُوداً. فَجَاءَتْ بِأُمِّ أَيْمَنَ، فَقَالَتْ: لاَ أَشْهَدُ حَتَّى أَحْتَجَّ - يَا أَبَا بَكْرٍ - عَلَيْكَ بِمَا قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، فَقَالَتْ: أَنْشُدُكَ اَللَّهَ - يَا أَبَا بَكْرٍ - أَ لَسْتَ تَعْلَمُ أَنَّ رَسُولَ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) قَالَ: إِنَّ أُمَّ أَيْمَنَ اِمْرَأَةٌ مِنْ أَهْلِ اَلْجَنَّةِ؟ قَالَ: بَلَى. قَالَتْ: فَأَشْهَدُ أَنَّ اَللَّهَ أَوْحَى إِلَى رَسُولِ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): ''فَآتِ ذَا اَلْقُرْبىٰ حَقَّهُ'' فَجَعَلَ فَدَكاً لِفَاطِمَةَ (عَلَيْهَا اَلسَّلاَمُ) بِأَمْرِ اَللَّهِ.

អាប៊ូ បាការបានថា: "ចូរនាំសាក្សីមកឲ្យខ្ញុំ ។" ព្រះនាងﷺក៏បាននាំ អ៊ូម អៃម៉ាន មកជាមួយហើយមានវចន:ថា: "អាប៊ូ បាការ អ៊ីយ ខ្ញុំﷺនឹងមិននិយាយអ្វីទេមុនលើកឡើងនូវសម្តីរបស់រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីﷺ ។ អាប៊ូ បាការ អ៊ីយ ខ្ញុំﷺសូមប្រគល់លោកឲ្យទៅអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ លោកមិនដឹងទេថារ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីﷺមានព្រះវចន:ថា: "ការពិត អ៊ូម អៃម៉ានﷺ ជាអ្នកឋានសួគ៌ម្នាក់ ?"" អាប៊ូ បាការបានថា: "មែន ។" ព្រះនាងﷺមានវចន:ថា: "ដូច្នេះខ្ញុំﷺសូមប្តេជ្ញាថាអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻបានបើកឲ្យរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីﷺដឹងថា: *[៣០:៣៨] ចូរអ្នកប្រគល់ឲ្យទៅសាច់ញាតិជិតស្និទ្ធនូវអ្វីដែលគេត្រូវបាន ។* ព្រះ អង្គﷺក៏បានប្រគល់ហ្ការ៉ាដ្ឋាក់ឲ្យទៅហ្ការ៉ាទ្ធ៊ីម៉ាស៊ូﷺតាមព្រះបញ្ជារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ ។"

وَ جَاءَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) فَشَهِدَ بِمِثْلِ ذَلِكَ، فَكَتَبَ لَهَا كِتَاباً بِرَدِّ فَدَكَ، وَ دَفَعَهُ إِلَيْهَا، فَدَخَلَ عُمَرُ، فَقَالَ: مَا هَذَا اَلْكِتَابُ؟ فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ: إِنَّ فَاطِمَةَ اِدَّعَتْ فِي فَدَكٍ، وَ شَهِدَتْ لَهَا أُمُّ أَيْمَنَ وَ عَلِيٌّ، فَكَتَبْتُ لَهَا بِفَدَكَ. فَأَخَذَ عُمَرُ اَلْكِتَابَ مِنْ فَاطِمَةَ (عَلَيْهَا اَلسَّلاَمُ) فَمَزَّقَهُ، وَ قَالَ: هَذَا فَيْءٌ لِلْمُسْلِمِينَ، وَ قَالَ: أَوْسُ بْنُ اَلْحَدَثَانِ، وَ عَائِشَةُ، وَ حَفْصَةُ يَشْهَدُونَ عَلَى رَسُولِ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) أَنَّهُ قَالَ: إِنَّا مَعَاشِرَ اَلْأَنْبِيَاءِ لاَ نُورَثُ، مَا تَرَكْنَاهُ صَدَقَةٌ، وَ إِنَّ عَلِيّاً زَوْجُهَا يَجُرُّ إِلَى نَفْسِهِ، وَ أُمُّ أَيْمَنَ فَهِيَ اِمْرَأَةٌ صَالِحَةٌ، لَوْ كَانَ مَعَهَا غَيْرُهَا لَنَظَرْنَا فِيهِ.

អ្ការ៉ាលីﷺក៏បានមកធ្វើសាក្សីដូចនេះដែរ ។ អាប៊ូ បាការបានសរសេរសំបុត្រប្រគល់ហ្ការ៉ាដ្ឋាក់ឲ្យព្រះនាងﷺវិញ ហើយបានហុច[ឯកសារ]ឲ្យទៅព្រះនាងﷺ ។ អ្ហ៊ូម៉ារបានដល់ បានថា: "អ្វីហ្ន៏ង ?" អាប៊ូ បាការបានថា: "ហ្ការ៉ាទ្ធ៊ីម៉ាស៊ូﷺទាមទារហ្ការ៉ាដ្ឋាក់ ។ អ៊ូម អៃម៉ានﷺនិងអ្ការ៉ាលីﷺធ្វើសាក្សីឲ្យព្រះនាងﷺ ។ ខ្ញុំសរសេរសំបុត្រប្រគល់ហ្ការ៉ាដ្ឋាក់ឲ្យព្រះនងﷺ ។" អ្ហ៊ូម៉ារបានឆក់យកឯកសារពីហ្ការ៉ាទ្ធ៊ីម៉ាស៊ូﷺហែកចោល ហើយថា: "នេះគឺទ្រព្យសង្គ្រាមរបស់មុស្លីមទាំងឡាយ ។" រួចហើយអ្ហ៊ូម៉ារបានថា: "អៅស៍ ប៊ិន អាល់-ហ្ការ៉ាដ្ឋាស្ថាន, អ្ហ៊ីស្ថាស៊ុ និង ហ្ការ៉ាហ្ស៊ូ-ស្ថេ:ត្ត៌បានអះអាងថារ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីﷺមានព្រះវចន:ថា: "យើងﷺ បណ្តាព្រះសាស្តាﷺទាំងឡាយ មិនផ្ទ្ររមរតកទេ ។ អ្វីដែលយើងﷺបន្សល់ទុកនោះជាទាន ។" អ្ការ៉ាលីﷺជាស្វាមីﷺរបស់ព្រះនាងﷺ ។ គេﷺបានតែលើខ្លួនឯងទេ (គឺមិនរាប់ជាសាក្សីទេ) ។ ចំណែកឯ អ៊ូម អៃម៉ាន វិញ នាងﷺជានារីបរិសុទ្ធត្រឹមត្រូវ បើនាងﷺនាំមនុស្សម្នាក់ទៀតមកជាមួយនាងﷺផង (ដើមធ្វើសាក្សី) យើងនឹងពិនិត្យរឿងនេះ ។"

فَخَرَجَتْ فَاطِمَةُ (عَلَيْهَا اَلسَّلاَمُ) مِنْ عِنْدِهِمَا بَاكِيَةً حَزِينَةً، فَلَمَّا كَانَ بَعْدَ هَذَا جَاءَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) إِلَى أَبِي بَكْرٍ وَ هُوَ فِي اَلْمَسْجِدِ، وَ حَوْلَهُ اَلْمُهَاجِرُونَ وَ اَلْأَنْصَارُ، فَقَالَ: يَا أَبَا بَكْرٍ، لِمَ مَنَعْتَ فَاطِمَةَ مِيرَاثَهَا مِنْ رَسُولِ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ قَدْ مَلَكَتْهُ فِي حَيَاةِ

رَسُولِ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)؟ فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ: هَذَا فَيْءٌ لِلْمُسْلِمِينَ، فَإِنْ أَقَامَتْ شُهُوداً أَنَّ رَسُولَ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) جَعَلَهُ لَهَا، وَ إِلاَّ فَلاَ حَقَّ لَهَا فِيهِ. فَقَالَ أَمِيرُ اَلْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): يَا أَبَا بَكْرٍ، تَحْكُمُ فِينَا بِخِلاَفِ حُكْمِ اَللَّهِ فِي اَلْمُسْلِمِينَ! قَالَ: لاَ.

ហ្វាទ្ទីម៉ាស៊ុ៉ាមបានចេញពីមុខពួកគេ យំសោកសង្រេង ។ ក្រោយពីនេះ អ្ហាលីបានទៅជួប អាប៊ូ បាការខណៈដែលគាត់កំពុងនៅក្នុងម៉ាស់ជ្ជីដ នៅជុំវិញគាត់មានពួកមូហ្ហាជ្ជីរីននិងពួកអាន់ស្ហារ ហើយ ព្រះអង្គមានវចនៈថា៖ "អាប៊ូ បាការអើយ ហេតុអ្វីលោករារាំងហ្វាទ្ទីម៉ាស៊ុ៉ាម មិនឲ្យព្រះនាងទទួលមរតកពីរ៉ាស៊ូលុលឡោះ ព្រះនាងបានទទួលមរតកនោះតាំងពីរ៉ាស៊ូលុលឡោះ មានព្រះជន្មនៅឡើយម្លេះ ?" អាប៊ូ បាការបានថា៖ "នេះគឺទ្រព្យសង្គ្រាមរបស់មុស្លីមទាំងឡាយ ។ បើនាងអាចធ្វើសាក្សីបានអំពីរឿងនេះ ខ្ញុំនឹងឲ្យមរតកនោះទៅនាង ។ ពុំនោះទេនាងមិនមានសិទ្ធិទទួលមរតកនេះទេ ។" អាមីរុល-មុមីនីនមានវចនៈថា៖ "អាប៊ូ បាការអើយ លោកកាត់ក្តីរូបយើងផ្ទុយពីការកាត់ក្តីរបស់អល់ឡោះ ហ្ហ្ហ ដែលស្តីអំពីបណ្តាមុស្លីមឬ ?" គាត់បានថា៖ "ទេ ។"

قَالَ: فَإِنْ كَانَ فِي يَدِ اَلْمُسْلِمِينَ شَيْءٌ يَمْلِكُونَهُ، اِدَّعَيْتُ أَنَا فِيهِ، مَنْ تَسْأَلُ اَلْبَيِّنَةَ؟ قَالَ: إِيَّاكَ كُنْتُ أَسْأَلُ اَلْبَيِّنَةَ عَلَى مَا تَدَّعِيهِ عَلَى اَلْمُسْلِمِينَ. قَالَ: فَإِذَا كَانَ فِي يَدِي شَيْءٌ وَ اِدَّعَى فِيهِ اَلْمُسْلِمُونَ، تَسْأَلُنِي اَلْبَيِّنَةَ عَلَى مَا فِي يَدِي، وَ قَدْ مَلَكْتُهُ فِي حَيَاةِ رَسُولِ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ بَعْدَهُ، وَ لَمْ تَسْأَلِ اَلْمُسْلِمِينَ اَلْبَيِّنَةَ عَلَى مَا اِدَّعَوْا عَلَيَّ شُهُوداً كَمَا سَأَلْتَنِي عَلَى مَا اِدَّعَيْتُ عَلَيْهِمْ؟ فَسَكَتَ أَبُو بَكْرٍ، ثُمَّ قَالَ عُمَرُ: يَا عَلِيُّ، دَعْنَا مِنْ كَلاَمِكَ، فَإِنَّا لاَ نَقْوَى عَلَى حُجَجِكَ، فَإِنْ أَتَيْتَ بِشُهُودٍ عُدُولٍ وَ إِلاَّ فَهُوَ فَيْءٌ لِلْمُسْلِمِينَ لاَ حَقَّ لَكَ وَ لاَ لِفَاطِمَةَ فِيهِ.

ព្រះអង្គមានវចនៈថា៖ "បើបណ្តាមុស្លីមមានអ្វីមួយ ហើយខ្ញុំទាមទារអ្វីនោះ តើលោកទាមរកភ័ស្តុតាងពីអ្នកណា ?" គាត់បានថា៖ "ខ្ញុំនឹងទាមភ័ស្តុតាងពីលោកក្នុងរឿងក្តីក្តាំជាមួយបណ្តាមុស្លីម ។" ព្រះអង្គមានវចនៈថា៖ "បើខ្ញុំមានអ្វីមួយ ហើយបណ្តាមុស្លីមទាមទារ លោកនឹងឲ្យខ្ញុំនាំមកនូវសាក្សីបញ្ជាក់អំពីអ្វីដែលជារបស់ខ្ញុំនោះ ។ ចំណែកឯព្រះនាងវិញ ព្រះនាងមានមរតកនោះតាំងពីព្រះសាស្តានៅរស់ម្លេះ ។ អត់ពីព្រះអង្គទៅលោកមិនបានសួររកភ័ស្តុតាងពីសំណាក់មុស្លីមទេដើម្បីបញ្ជាក់ក្នុងរឿងដែលពួកគេឈ្លោះប្រកែកខ្ញុំនោះ ដើម្បីសួររកនូវសាក្សីឲ្យដូចដែលលោកបានទាមទារពីខ្ញុំក្នុងរឿងដែលខ្ញុំឈ្លោះប្រកែកពួកគេនោះ ?" អាប៊ូ បាការ ស្ងាត់មាត់ អ៊ូម៉ារបានថា៖ "អ្ហាលីអើយ កុំនិយាយជាមួយយើងទៀត ព្រោះយើងមិនអាចប្រកែកឈ្នះលោកទេ ។ បើនាងមានសាក្សីយើងនឹងត្រឡប់ក្រោយវិញ ។ ពុំនោះទេវាជាទ្រព្យសង្គ្រាមរបស់បណ្តាមុស្លីម ។ លោកនិងហ្ហ្ហ្ទ្ទីម៉ាស៊ុ៉ាមមិនមានសិទ្ធិក្នុងរឿងនេះទេ ។"

فَقَالَ أَمِيرُ اَلْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): يَا أَبَا بَكْرٍ، تَقْرَأُ كِتَابَ اَللَّهِ؟ قَالَ: نَعَمْ. قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ قَوْلِ اَللَّهِ تَعَالَى: ''إِنَّمَا يُرِيدُ اَللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ اَلرِّجْسَ أَهْلَ اَلْبَيْتِ وَ يُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيراً''، فِيمَنْ نَزَلَتْ، أَ فِينَا أَمْ فِي غَيْرِنَا؟ قَالَ: بَلْ فِيكُمْ.

អាមីរុល-មុមីនីនមានវចនៈថា៖ "អាប៊ូ បាការ អើយ លោកមិនបានសូត្រព្រះគម្ពីរអល់ឡោះ ហ្ហ្ហ ទេ ?" អាប៊ូ បាការបានថា៖ "បានសូត្រ ។" ព្រះអង្គមានវចនៈថា៖ "ចូរលោកប្រាប់ខ្ញុំអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ហ្ហ្ហ تعالى *[٣٣:٣٣] កុលដ្ឋាន[របស់សាស្តា]អើយ អល់ឡោះ ហ្ហ្ហ គ្រាន់តែប្រាថ្នាឲ្យពួកអ្នកចាកផុតពីមន្ទិល ព្រះអង្គប្រាថ្នាសំអាតពួកអ្នកឲ្យបរិសុទ្ធជ្រះស្អាតតែប៉ុណ្ណោះទេ ។* តើអាយ៉ាតុ៌នេះ

ត្រូវដាក់មកឲ្យអ្នកណា ឲ្យយើងﷺ ឬអ្នកផ្សេងពីយើងﷺ ?" គាត់បានថា៖ "ឲ្យអស់លោកﷺ ។"

قَالَ: فَلَوْ أَنَّ شَاهِدَيْنِ شَهِدَا عَلَى فَاطِمَةَ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ) بِفَاحِشَةٍ، مَا كُنْتَ صَانِعاً؟ قَالَ: كُنْتُ أُقِيمَ عَلَيْهَا اَلْحَدَّ كَمَا أُقِيمُ عَلَى سَائِرِ اَلْمُسْلِمِينَ. قَالَ: كُنْتَ إِذَنْ عِنْدَ اَللَّهِ مِنَ اَلْكَافِرِينَ. قَالَ: وَ لِمَ؟ قَالَ: لِأَنَّكَ رَدَدْتَ شَهَادَةَ اَللَّهِ لَهَا بِالطَّهَارَةِ، وَ قَبِلْتَ شَهَادَةَ اَلنَّاسِ عَلَيْهَا، كَمَا رَدَدْتَ حُكْمَ اَللَّهِ وَ حُكْمَ رَسُولِهِ أَنْ جَعَلَ رَسُولُ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) لَهَا فَدَكَ وَ قَبَضْتَهُ فِي حَيَاتِهِ، ثُمَّ قَبِلْتَ شَهَادَةَ أَعْرَابِيٍّ بَوَّالٍ عَلَى عَقِبَيْهِ، مِثْلَ أَوْسِ بْنِ اَلْحَدَثَانِ، وَ أَخَذْتَ مِنْهَا فَدَكَ، وَ زَعَمْتَ أَنَّهُ فَيْءٌ لِلْمُسْلِمِينَ، وَ قَدْ قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): اَلْبَيِّنَةُ عَلَى اَلْمُدَّعِي، وَ اَلْيَمِينُ عَلَى مَنِ اُدُّعِيَ عَلَيْهِ –

ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ "បើសាក្សីពីរនាក់អះអាងថាហ្វាទីម៉ាស់ﷺជានារីខ្វះសីលធម៌ តើលោកនឹងធ្វើអ្វី ?" គាត់បានថា៖ "ខ្ញុំនឹងអនុវត្តន៍តាមច្បាប់ចំពោះរូបព្រះនាងﷺដូចមុស្លីមឯទៀតដែរ ។" ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ "ដូច្នេះលោកនឹងនៅក្នុងចំណោមពួកបដិសេធសទ្ធាសម្រាប់អល់ឡោះហ្ទ៍ﷻ ។" គាត់បានថា៖ "ហេតុអ្វីទៅ ?" ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ "ព្រោះលោកច្រានចោលនូវអំណះអំណាងរបស់អល់ឡោះហ្ទ៍ﷻដែលបានអះអាងថាព្រះនាងﷺជានារីបរិសុទ្ធ លោកព្រមទទួលយកអំណះអំណាងរបស់មនុស្សប្រឆាំងព្រះនាងﷺ ដូចលោកបានច្រានចោលការកាត់ក្តីរបស់អល់ឡោះហ្ទ៍ﷻនិងការកាត់ក្តីរបស់ព្រះសាស្តាﷺព្រះអង្គﷻដែរ ដែលព្រះអង្គﷺបានប្រគល់ហ្វាដាក់ឲ្យទៅព្រះនាងﷺនោះ ហើយព្រះនាងﷺជាម្ចាស់ហ្វាដាក់តាំងពីព្រះអង្គﷺមានព្រះជន្មនៅឡើយម្ល៉េះ ។ លោកព្រមទទួលយកសក្ខីភាពរបស់បុរសអាក្រ៉បម្នាក់ដែលនោមដាក់កែងជើងឯង ដូចជា អៅស៍ ប៊ីន អាល់-ហ្ហាដាស្ហានជាដើម លោកបានកញ្ចក់យកហ្វាដាក់ពីព្រះនាងﷺដោយអះអាងថាវាជាទ្រព្យសង្គ្រាមសម្រាប់បណ្តាមុស្លីម ។ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ទ៍ﷺមានព្រះវចនៈថា៖ "អ្នកទាមទារត្រូវមានភ័ស្តុតាងនិងត្រូវស្បថលើរឿងដែលខ្លួនទាមទារនោះ ។"

قَالَ – فَدَمْدَمَ اَلنَّاسُ، وَ بَكَى بَعْضُهُمْ، فَقَالُوا: صَدَقَ – وَ اَللَّهِ – عَلِيٌّ. وَ رَجَعَ عَلِيٌّ إِلَى مَنْزِلِهِ».

លោក[អ្នកអធិប្បាយ]បានថា៖ "ប្រជារាស្ត្របានខ្សឹបខ្សៀវ ។ មួយចំនួនបានយំហើយថា៖ "សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្ទ៍ﷻ អ៊ុលីﷺនិយាយពិត ។" អ៊ុលីﷺបានត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញ ។

قَالَ: «وَ دَخَلَتْ فَاطِمَةُ اَلْمَسْجِدَ، وَ طَافَتْ بِقَبْرِ أَبِيهَا (عَلَيْهِ وَ آلِهِ السَّلَامُ) وَ هِيَ تَبْكِي، وَ تَقُولُ:

លោក[អ្នកអធិប្បាយ]បានថា៖ "ហ្វាទីម៉ាស់ﷺបានចូលមកក្នុងម៉ាស់យ៉ីដ្ឋ បានដើរឆ្វេលផ្នូរព្រះបិតាﷺព្រះនាងﷺ បានទ្រហោយំ ហើយមានវចនៈជាកំណាព្យថា...

إِنَّا فَقَدْنَاكَ فَقْدَ اَلْأَرْضِ وَابِلَهَا وَ اِخْتَلَّ قَوْمُكَ فَاشْهَدْهُمْ وَ لاَ تَغِبِ

ចាកឆ្ងាយពីព្រះអង្គﷺគឺចាកឆ្ងាយពីផែនដីនិងភ្លៀង ។ សហគមន៍ព្រះអង្គﷺត្រូវគេធ្វើទុក្ខបុកម្នេញ ។ សូមព្រះអង្គﷺចេញមកជួបពួកគេ កុំកំបាំងព្រះកាយ ។

قَدْ كَانَ بَعْدَكَ أَنْبَاءٌ وَ هَنْبَثَةٌ لَوْ كُنْتَ شَاهِدَهَا لَمْ تَكْثُرِ اَلْخُطْبُ

អត់ពីព្រះអង្គ ﷺ ទៅមានព្រឹត្តិការណ៍ច្រើន មានជម្លោះធំ ។ ប្រសិនបើព្រះអង្គ ﷺ បានឃើញផ្ទាល់ភ្នែក ពុំមានពាក្យអ្វីបរិយាយច្រើនទេ ។

قَدْ كَانَ جِبْرِيلُ بِالْآيَاتِ يُؤْنِسُنَا فَغَابَ عَنَّا وَ كُلُّ اَلْخَيْرِ مُحْتَجَبٌ

ឃ្ីបរ៉ូអ ីលបានលំហើយចិត្តយើងអាស្រ័យព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ﷻ តែព្រះអង្គ ﷺ បាត់មុខពីអស់ទូលបង្គំ ។ ដូច្នេះសេចក្ដីល្អទាំងឡាយត្រូវកំបាំងអស់ ។

وَ كُنْتَ بَدْراً وَ نُوراً يُسْتَضَاءُ بِهِ عَلَيْكَ تَنْزِلُ مِنْ ذِي اَلْعِزَّةِ اَلْكُتُبُ

ខ្ញុំម្ចាស់ជាខែ ជារស្មីមួយដែលបំភ្លឺឲ្យភ្លឺត្រចះត្រចង់ ។ ព្រះអង្គ ﷺ ជាបុគ្គលដែលគេបានប្រទានឲ្យនូវព្រះគម្ពីររុងរឿង ។

تَقَمَّصَتْهَا رِجَالٌ وَ اُسْتُخِفَّ بِنَا إِذْ غِبْتَ عَنَّا فَنَحْنُ اَلْيَوْمَ نُغْتَصَبُ

មានមនុស្សបន្លំព្រះគម្ពីរនោះ និន្នាប្រមាទយើង ពេលព្រះអង្គ ﷺ ចាកឆ្ងាយពីអស់ទូលបង្គំ ។ ពេលនេះគេប្លន់[សិទ្ធិ]យើង ។

فَكُلُّ أَهْلٍ لَهُ قُرْبَى وَ مَنْزِلَةٌ عِنْدَ اَلْإِلَهِ عَلَى اَلْأَدْنَيْنِ مُقْتَرِبٌ

គ្រប់ត្រកូលសុទ្ធតែមានសាច់សាលោហិតនិងហាន: ។ សម្រាប់អល់ឡោះ ﷻ គឺស្វាមីភ័ក្ដិ ។

أَبْدَتْ رِجَالٌ لَنَا فَحْوَى صُدُورِهِمُ لَمَّا مَضَيْتَ وَ حَالَتْ دُونَكَ اَلْكُتُبُ

មនុស្សបានបង្ហាញឲ្យឃើញអ្វីដែលខ្លួនលាក់ទុកក្នុងទ្រូង ពេលខ្ញុំម្ចាស់ទៅរៀបរាប់ប្រាប់ស្ថានភាពខ្លួនពេលអត់ពីព្រះអង្គ ﷺ ទៅ ។

فَقَدْ رُزِينَا بِمَا لَمْ يُرْزَهُ أَحَدٌ مِنَ اَلْبَرِيَّةِ لاَ عَجْمٌ وَ لاَ عَرَبٌ

ពួកគេទម្លាក់ទុក្ខទោសមកលើយើង ទុក្ខទោសដែលពួកគេមិនដែលទម្លាក់ទៅលើអ្នកណាមួយ ឡើយក្នុងចំណោមពួកអារ៉ាប់និងពួកមិនមែនអារ៉ាប់ នោះគឺភាពព្រៃផ្សៃ ។

فَقَدْ رُزِينَا بِهِ مَحْضاً خَلِيقَتَهُ صَافِي اَلضَّرَائِبِ وَ اَلْأَعْرَاقِ وَ اَلنَّسَبِ

ពួកគេទម្លាក់ទុក្ខទោសមកលើយើងអ^សដោយបង្កើតពន្ធ សេចក្ដីលំអៀងនិងអរិភាព

فَأَنْتَ خَيْرُ عِبَادِ اَللَّهِ كُلِّهِمْ وَ أَصْدَقُ اَلنَّاسِ حِينَ اَلصِّدْقِ وَ اَلْكَذِبِ

ព្រះអង្គ^صជាបាវប្រសើរបំផុតរបស់អល់ឡោះ^جដាច់អស់បាវទាំងពួង ព្រះអង្គ^صជាសច្ចការីដាច់មនុស្សលោកទាំងពួងពេលពួកគេវិញនិយាយពិតនិងនិយាយមុសា ។

فَسَوْفَ نَبْكِيكَ مَا عِشْنَا وَ مَا بَقِيَتْ مِنَّا اَلْعُيُونُ بِتِهْمَالٍ لَهَا سَكْبُ

អស់ទូលបង្គំ^عថ្លែងទុក្ខសោកប្រាប់ព្រះអង្គ^صអំពីជីវិតនៅឯអាយ ។ អស់ទូលព្រះបង្គំ^عមានតែទឹកភ្នែកហូរស្រក់មកប៉ុណ្ណោះ ។

سَيَعْلَمُ اَلْمُتَوَلِّي ظُلْمَ حَامَتِنَا يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ أَنَّ سَوْفَ يَنْقَلِبُ».

ខ្ញុំម្ចាស់^عត្រូវស៊ូទ្រាំទទួល ដើម្បីរៀបរាប់ឲ្យដឹងនូវអំពើអយុត្តិដែលគេបានប្រព្រឹត្តមកលើអស់ទូលបង្គំ^ع ។ ថ្ងៃជំនុំជម្រះខ្ញុំម្ចាស់^عនឹងផ្ដួលពួកគេ ។

قَالَ: «فَرَجَعَ أَبُو بَكْرٍ إِلَى مَنْزِلِهِ، وَ بَعَثَ إِلَى عُمَرَ، فَدَعَاهُ، فَقَالَ: مَا رَأَيْتَ مَجْلِسَ عَلِيٍّ مِنَّا اَلْيَوْمَ؟ وَ اَللَّهِ لَئِنْ قَعَدَ مَقْعَداً مِثْلَهُ لَيُفْسِدَنَّ أَمْرَنَا، فَمَا اَلرَّأْيُ؟ قَالَ عُمَرُ: اَلرَّأْيُ أَنْ تَأْمُرَ بِقَتْلِهِ. قَالَ: فَمَنْ يَقْتُلُهُ؟ قَالَ: خَالِدُ بْنُ اَلْوَلِيدِ.

លោក[អ្នកអធិប្បាយ]បានថា៖ "អាប៊ូ បាការបានត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញហើយបានឲ្យទៅហៅអ៊ូម៉ារមកជួបថា៖ "លោកបានឃើញការប្រជុំរបស់អ៊ីមាំ^صក្នុងចំណោមយើងទេថ្ងៃនេះ ? បើគេ^صប្រជុំបែបនេះ គេ^صនឹងធ្វើឲ្យខូចរឿងយើង ។ តើលោកយល់ឃើញយ៉ាងណាដែរ ?" អ៊ូម៉ារបានថា៖ "យោបល់ខ្ញុំគឺលោកគប្បីបញ្ជាឲ្យសម្លាប់គេ^صចោលទៅ ។" អាប៊ូ បាការបានថា៖ "អ្នកណានឹងសម្លាប់គេ^ص ?" អ៊ូម៉ារបានថា៖ "ខ៏លីដ្ធ ប៊ិន អាល់-វ៉ាលីដ្ធ ។"

فَبَعَثَا إِلَى خَالِدٍ، فَأَتَاهُمَا، فَقَالاَ: نُرِيدُ أَنْ نَحْمِلَكَ عَلَى أَمْرٍ عَظِيمٍ. قَالَ: اِحْمِلاَنِي عَلَى مَا شِئْتُمَا، وَ لَوْ قَتْلَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ. قَالاَ: فَهُوَ ذَاكَ. قَالَ خَالِدٌ: مَتَى أَقْتُلُهُ؟ قَالَ أَبُو بَكْرٍ: إِذَا حَضَرَ اَلْمَسْجِدَ، فَقُمْ بِجَنْبِهِ فِي اَلصَّلاَةِ، فَإِذَا أَنَا سَلَّمْتُ فَقُمْ إِلَيْهِ فَاضْرِبْ عُنُقَهُ. قَالَ: نَعَمْ.

អ្នកទាំងពីរក៏បានទៅជួប ខ៏លីដ្ធ ថា៖ "យើងចង់ពឹងពាក់លោកអំពីរឿងធំមួយ ។" ខ៏លីដ្ធបានថា៖ "ចូរពឹងពាក់ខ្ញុំអំពីរឿងធំប៉ុណ្ណាក៏ពឹងពាក់ចុះ ទោះបីរឿងនោះជារឿងសម្លាប់អ៊ីមាំ^ص ប៊ិន អាប៊ូ ត្ប៊ីលិប^عក៏ដោយ ។" អ្នកទាំងពីរបានថា៖ "រឿងនោះហើយ !" ខ៏លីដ្ធបានថា៖ "ឲ្យខ្ញុំសម្លាប់គេ^صពេលណា ?" អាប៊ូ បាការ បានថា៖ "ពេលគេ^صនៅក្នុងម៉ាស់ជ្ជីដ្ធ ។ ចូរលោកនៅក្បែរគេ^صពេលធ្វើស្ជ៊ីឡាត្ធ ។ ពេលខ្ញុំឲ្យសាឡាម ចូរលោកងើបទៅវាយប្រហារគេ^ص ។" ខ៏លីដ្ធបានថា៖ "បាន ។"

فَسَمِعَتْ أَسْمَاءُ بِنْتُ عُمَيْسٍ ذَلِكَ، وَ كَانَتْ تَحْتَ أَبِي بَكْرٍ، فَقَالَتْ لِجَارِيَتِهَا: اِذْهَبِي إِلَى مَنْزِلِ عَلِيٍّ وَ فَاطِمَةَ فَأَقْرِئِيهِمَا اَلسَّلاَمَ، وَ قُولِي لِعَلِيٍّ: ''إِنَّ اَلْمَلأَ يَأْتَمِرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ إِنِّي لَكَ مِنَ اَلنَّاصِحِينَ''، فَجَاءَتْ إِلَيْهِمَا، فَقَالَتْ لِعَلِيٍّ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): إِنَّ أَسْمَاءَ بِنْتَ عُمَيْسٍ تَقْرَأُ عَلَيْكُمَا اَلسَّلاَمَ، وَ تَقُولُ: ''إِنَّ اَلْمَلأَ يَأْتَمِرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ إِنِّي لَكَ مِنَ اَلنَّاصِحِينَ''. فَقَالَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): قُولِي لَهَا: إِنَّ اَللَّهَ يُحِيلُ بَيْنَهُمْ وَ بَيْنَ مَا يُرِيدُونَ.

អាស់ម៉ាអ៊ុ ប៊ិនទី អ៊ូម៉ៃស៍បានឮរឿងនេះ។ អាស់ម៉ាអ៊ុ ប៊ិនទី អ៊ូម៉ៃស៍នៅក្រោមអាណាព្យាបាលរបស់អាប៊ូ បាការ (ពោលគឺ ជាភរិយារបស់អាប៊ូ បាការ) គាត់បានប្រាប់ស្រីបម្រើគាត់ថា៖ "ទៅផ្ទះអ៊ីលីﷺ និងហ្វាទ៊ីម៉ាស៊ុ ﷺ ផ្ញើសាឡាមខ្ញុំទៅអ្នកទាំងពីរ ﷺ ផង ហើយប្រាប់អ៊ីលីﷺថា៖ *"[២៨:២០] ក្រុមប្រឹក្សាកំពុងតែប្រជុំគ្នាពិភាក្សាអំពីរឿងលោកដើម្បីសម្លាប់លោក។ ចូរលោកគេចខ្លួនចេញ[ពីស្រុក]ទៅ។ ខ្ញុំមានបំណងល្អចំពោះលោក!"* ស្រីបម្រើក៏បានទៅជួបព្រះអង្គទាំងពីរ ﷺ បានប្រាប់អ៊ីលីﷺថា៖ "អាស់ម៉ាអ៊ុ ប៊ិនទី អ៊ូម៉ៃស៍ផ្ញើសាឡាមមកដល់អ្នកទាំងពីរ ﷺ ហើយបានថា៖ *"[២៨:២០] ក្រុមប្រឹក្សាកំពុងតែប្រជុំគ្នាពិភាក្សាអំពីរឿងលោកដើម្បីសម្លាប់លោក។ ចូរលោកគេចខ្លួនចេញ[ពីស្រុក]ទៅ។ ខ្ញុំមានបំណងល្អចំពោះលោក!"* អ៊ីលីﷺមានវចនៈថា៖ "ចូរប្រាប់សម្តីខ្ញុំﷺដល់គាត់ថា៖ "ការពិត អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻបានធ្វើឲ្យអ្វីដែលមានរវាងពួកគេនិងបំណងរបស់ពួកគេនោះអាក់ខាន។"

ثُمَّ قَامَ وَ تَهَيَّأَ لِلصَّلاَةِ، وَ حَضَرَ اَلْمَسْجِدَ، وَ صَلَّى خَلْفَ أَبِي بَكْرٍ، وَ خَالِدُ بْنُ اَلْوَلِيدِ إِلَى جَنْبِهِ مَعَهُ اَلسَّيْفُ، فَلَمَّا جَلَسَ أَبُو بَكْرٍ لِلتَّشَهُّدِ نَدِمَ عَلَى مَا قَالَ، وَ خَافَ اَلْفِتْنَةَ، وَ شِدَّةَ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) وَ بَأْسَهُ، وَ لَمْ يَزَلْ مُتَفَكِّراً لاَ يَحْسُرُ أَنْ يُسَلِّمَ حَتَّى ظَنَّ اَلنَّاسُ أَنَّهُ قَدْ سَهَا، ثُمَّ اِلْتَفَتَ إِلَى خَالِدٍ، فَقَالَ: يَا خَالِدُ، لاَ تَفْعَلْ مَا أَمَرْتُكَ بِهِ، اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اَللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.

បន្ទាប់ពីនោះមក ព្រះអង្គﷺបានរៀបចំខ្លួនដើម្បីស្ងឹកឡាតុ៌ បានចេញទៅឯម៉ាស់ជ្ជីដ្ជ បានស្ងឹកឡាតុ៌ ខណៈដែលអាប៊ូ បាការកំពុងដើរចូលមក ចំណែកឯខ៏លីដ្ជ អាល់-វ៉ាលីដ្ជនៅក្បែរគាត់ ប្រដាប់ដោយដាវ។ ពេលអាប៊ូ បាការអង្គុយចុះដើម្បីសូត្រតាស្ស្ហាហ្ជ៊ីដ្ជ សេចក្តីភ័យខ្លាចបានកើតមានមកលើគាត់ពាក់ព័ន្ធនឹងអ្វីដែលគាត់ថានោះ គាត់ខ្លាចការតស៊ូនិងខ្លាចភាពខ្លាំងក្លារបស់អ៊ីលីﷺនិងសេចក្តីក្លាហានរបស់ព្រះអង្គﷺ។ គាត់មិនអាចឈប់គិតអំពីរឿងទាំងនេះបានឡើយ ហើយមិនហ៊ានឲ្យសាឡាមទេ។ គេគិតថាគាត់បានភ្លេចឲ្យសាឡាមហើយ។ បន្ទាប់មកគាត់បានបែរទៅរកខ៏លីដ្ជ ថា៖ "ចូរកុំធ្វើអ្វីដែលខ្ញុំបានបញ្ជាលោកនោះ។ [រួចហើយគាត់បានឲ្យសាឡាមស្ងឹកឡាតុ៌ថា] សូមសិរីសួស្តីកើតមានលើអស់លោក ព្រមទាំងព្រះមេត្តាប្រណីរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻនិងព្រះពរព្រះអង្គﷻ។"

فَقَالَ أَمِيرُ اَلْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): يَا خَالِدُ، مَا اَلَّذِي أَمَرَكَ بِهِ؟ قَالَ: أَمَرَنِي بِضَرْبِ عُنُقِكَ. قَالَ: وَ كُنْتَ فَاعِلاً؟ قَالَ: إِي وَ اَللَّهِ، فَلَوْلاَ أَنَّهُ قَالَ: لاَ تَفْعَلْ، لَقَتَلْتُكَ بَعْدَ اَلتَّسْلِيمِ – قَالَ – فَأَخَذَهُ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، فَضَرَبَ بِهِ اَلْأَرْضَ، وَ اِجْتَمَعَ اَلنَّاسُ عَلَيْهِ، فَقَالَ عُمَرُ: يَقْتُلُهُ، وَ رَبِّ اَلْكَعْبَةِ. وَ قَالَ اَلنَّاسُ: يَا أَبَا اَلْحَسَنِ، اَللَّهَ اَللَّهَ، بِحَقِّ صَاحِبِ هَذَا اَلْقَبْرِ. فَخَلَّى عَنْهُ، فَالْتَفَتَ إِلَى عُمَرَ، وَ أَخَذَ بِتَلاَبِيبِهِ، وَ قَالَ: يَا بْنَ صُهَاكَ، لَوْلاَ عَهْدٌ مِنْ رَسُولِ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ كِتَابٌ مِنَ اَللَّهِ سَبَقَ، لَعَلِمْتَ أَيُّنَا أَضْعَفُ نَاصِراً، وَ أَقَلُّ عَدَداً؛ ثُمَّ دَخَلَ مَنْزِلَهُ».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٣٤٦ ؛ تفسير القمّيّ ٢:١٥٥)

អាមីរុល-មុមីនីនﷺមានវចនៈថា៖ "ខ៏លីដ្ជអ‌ើយ អ្វីទៅដែលគាត់បានបញ្ជាលោកនោះ ?" ខ៏លីដ្ជបាន

ថា៖ "គាត់បានបញ្ជាឲ្យខ្ញុំវាយប្រហារលោក صلوات الله عليه والسلام ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "លោកច្បាស់ជាធ្វើតាមបញ្ជាទេ ?" ខ៏លីដ្ជបានថា៖ "សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះ ﷻ ខ្ញុំប្រាកដជាធ្វើតាមបញ្ជា ទោះជាគាត់មិនបានថា៖ "ចូរកុំធ្វើ" ក៏ដោយក៏ខ្ញុំនឹងសម្លាប់លោកក្រោយឲ្យសាឡាមដែរ ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "អ្ហ្ម៉ាលី صلوات الله عليه والسلام បានចាប់ខ៏លីដ្ជផ្ជួលលើដី មនុស្សម្នាបានចោមរោម ។ ម្ហ៊ីម៉ារបានថា៖ "សូមស្បថចំពោះព្រះម្ចាស់កាកុ៌បាសុ៌ សម្លាប់វា صلوات الله عليه والسلام ទៅ!" ប្រជារាស្ត្របានថា៖ "អាប៊ូ អាល់-ហ្ជាសាន់ صلوات الله عليه والسلام អ៊ីយ អល់ឡោះ ﷻ អល់ឡោះ ﷻ សូមគិតដល់បុគ្គ លដែលនៅក្នុងផ្ទះនេះផង!" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានលែងខ៏លីដ្ជឲ្យរួចខ្លួន ហើយបានបែរមករកអ្ហ៊ីម៉ារ បានចាប់ករ៉ាវ ម្ហ៊ីម៉ារ ហើយមានវចន:ថា៖ "កូនរបស់ស្ត្ហ្ជាកុ៌អ៊ីយ បើមិនមានសម្ជរ៉ាសូលុលឡោះ ﷺ និងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះ ﷻ នៅពីមុខខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام នេះទេ លោកច្បាស់ជាដឹងថាអ្នកណាខ្លះមាន *[៧២:២៤] ជំនួយខ្សោយជាងគេ មានគ្នាតិចជាងគេ ។"* បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានចូលផ្ទះវិញ ។" (تفسير القمّي 2: 155)

وَمَآ ءَاتَيْتُم مِّن رِّبًا لِّيَرْبُوَاْ فِيٓ أَمْوَٰلِ ٱلنَّاسِ فَلَا يَرْبُواْ عِندَ ٱللَّهِ ۖ وَمَآ ءَاتَيْتُم مِّن زَكَوٰةٍ تُرِيدُونَ وَجْهَ ٱللَّهِ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُضْعِفُونَ ﴿٣٩﴾

៣៩. អ្វីដែលពួកអ្នកបានឲ្យទៅជាព្រឹទ្ធិកម្មដើម្បីនឹងឲ្យទ្រព្យរបស់មនុស្សរីកចម្រើននោះ វានឹងមិនរីកចម្រើនទេសម្រាប់អល់ឡោះ ។ [តែ]អ្វីដែលពួកអ្នកបរិច្ចាគជាទាន (ស្ហ្ជាកាតុ៌) ដោយស្វែងរកព្រះភ័ក្ត្រអល់ឡោះ (ដើម្បីគាប់ចិត្តអល់ឡោះ) ជនទាំងនោះបានចម្រើនកើនឡើង ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ៌ ៣៩

1. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنِ اَلْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ اَلْمِنْقَرِيِّ، عَنْ حَفْصِ بْنِ غِيَاثٍ، قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): «اَلرِّبَا رِبَاءَانِ: أَحَدُهُمَا حَلاَلٌ، وَ اَلْآخَرُ حَرَامٌ، فَأَمَّا اَلْحَلاَلُ فَهُوَ أَنْ يُقْرِضَ اَلرَّجُلُ أَخَاهُ قَرْضاً طَمَعاً أَنْ يَزِيدَهُ وَ يُعَوِّضَهُ بِأَكْثَرَ مِمَّا يَأْخُذُهُ، بِلاَ شَرْطٍ بَيْنَهُمَا، فَإِنْ أَعْطَاهُ أَكْثَرَ مِمَّا أَخَذَهُ عَلَى غَيْرِ شَرْطٍ بَيْنَهُمَا فَهُوَ مُبَاحٌ لَهُ، وَ لَيْسَ لَهُ عِنْدَ اَللَّهِ ثَوَابٌ فِيمَا أَقْرَضَهُ، وَ هُوَ قَوْلُهُ: فَلاَ ''يَرْبُوا عِنْدَ اَللّٰهِ''، وَ أَمَّا اَلرِّبَا اَلْحَرَامُ، فَالرَّجُلُ يُقْرِضُ قَرْضاً وَ يَشْتَرِطُ أَنْ يَرُدَّ أَكْثَرَ مِمَّا أَخَذَهُ، فَهَذَا هُوَ اَلْحَرَامُ».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٣٤٩ ؛ تفسير القمّيّ ٢:١٥٩)

1. [...] ទទួលបានពី ហ្ជាប៉ូស្ស ប៊ិន ក៏យ៉ាស្ស ដែលបានថា អាប៊ូ អ្ហ្ជ ឌ្ជុលឡោះ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "ព្រឹទ្ធិកម្ម (ការប្រាក់) មានពីរប្រភេទគឺ៖ មួយត្រូវអនុញ្ញាត ឯមួយទៀតត្រូវហាម ។ ព្រឹទ្ធិកម្មដែលត្រូវអនុញ្ញាតគឺ៖ បុគ្គលម្នាក់ឲ្យគេខ្ចីដើម្បីចង់បានច្រើនលើសពីអ្វីដែលខ្លួនបានឲ្យគេខ្ចីនោះ ដោយមិនដាក់លក្ខខណ្ឌរវាងបុគ្គលទាំងពីរទេ ។ ដូច្នេះបើបុគ្គលឲ្យលើសពីអ្វីដែលខ្លួនបានទទួល ដោយមិនមានលក្ខខណ្ឌរវាងអ្នកទាំងពីរទេនោះ គេអនុញ្ញាតចំពោះអ្នកនោះ ។ សម្រាប់អល់ឡោះ ﷻ មិនមានរង្ហាន់សម្រាប់អ្នកនោះទេ ពាក់ព័ន្ធនឹងអ្វីដែលខ្លួនបានឲ្យគេខ្ចីនោះ នេះគឺព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ ﷻ *[៣០:៣៩] វានឹងមិនរីកចម្រើនទេសម្រាប់អល់ឡោះ ។* រីឯព្រឹទ្ធិកម្មដែលត្រូវហាមគឺ៖ មនុស្សម្នាក់ឲ្យគេខ្ចី ដោយដាក់លក្ខខណ្ឌថានឹងឲ្យមកវិញលើសពីអ្វីដែលខ្លួនបានឲ្យខ្ចី ។ នេះគឺអ្វីដែលត្រូវហាម ។"
(تفسير القمّي 2: 159)

***

2**. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ حَمَّادِ بْنِ عِيسَى، عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ عُمَرَ الْيَمَانِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «الرِّبَا رِبَاءَانِ: رِبًا يُؤْكَلُ، وَ رِبًا لاَ يُؤْكَلُ، فَأَمَّا الَّذِي يُؤْكَلُ فَهَدِيَّتُكَ إِلَى الرَّجُلِ تَطْلُبُ مِنْهُ الثَّوَابَ أَفْضَلَ مِنْهَا، فَذَلِكَ الرِّبَا الَّذِي يُؤْكَلُ، وَ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ''وَ ما آتَيْتُمْ مِنْ رِباً لِيَرْبُوَا فِي أَمْوالِ النّاسِ فَلا يَرْبُوا عِنْدَ اللهِ''،

2**. អ្ហាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ្ស៊ីមបានរាយការណ៍តមកពីឪពុកលោក តមកពី ហ្ចាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ៊ីសា តមកពី អ៊ីបរ៉ហ្ចីម ប៊ិន អ៊ីម៉ារ អាល់-យ៉ាម៉ានី តមកពី អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ចា៑ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា៖ "ព្រឹទ្ធិកម្ម មានពីរប្រភេទ ព្រឹទ្ធិកម្មដែលអាចបរិភោគបាន និងព្រឹទ្ធិកម្មដែលមិនអាចបរិភោគបាន ។ ព្រឹទ្ធិកម្មដែលអាចបរិភោគបានគឺអំណោយដែលឲ្យទៅអ្នកណាម្នាក់ ។ ប្រាថ្នាព្រះរង្ងាន់ពីព្រឹទ្ធិកម្មប្រភេទនេះប្រសើរជាង[បរិភោគ]ពីព្រឹទ្ធិកម្មនេះ ។ ដូច្នេះព្រឹទ្ធិកម្មនេះជាព្រឹទ្ធិកម្មដែលអាចបរិភោគបាន នេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ចា៑ عز وجل *[៣០:៣៩] អ្វីដែលពួកអ្នកបានឲ្យទៅជាព្រឹទ្ធិកម្មដើម្បីនឹងឲ្យទ្រព្យរបស់មនុស្សរីកចម្រើននោះ វានឹងមិនរីកចម្រើនទេសម្រាប់អល់ឡោះហ្ចា៑ ។*

وَ أَمَّا الَّذِي لاَ يُؤْكَلُ فَهُوَ الرِّبَا الَّذِي نَهَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَنْهُ، وَ أَوْعَدَ عَلَيْهِ النَّارَ».** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٣٤٩ ؛ الكافي ٥:٦/١٤٥)

ចំណែកឯព្រឹទ្ធិកម្មដែលមិនអាចបរិភោគបាននោះវិញ នោះគឺព្រឹទ្ធិកម្មដែលអល់ឡោះហ្ចា៑ عز وجل ហាម ព្រះអង្គ عز وجل ត្រៀមទុកនូវភ្លើងនរកសម្រាប់ព្រឹទ្ធិកម្មនេះ ។" (អាល់-កាហ្ជ ៥)

***

3*. عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ هِشَامِ بْنِ سَالِمٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ دِرْهَمٌ رِبًا أَشَدُّ مِنْ سَبْعِينَ زَنْيَةً كُلُّهَا بِذَاتِ مَحْرَمٍ . (الكافي : المجلد الخامس صفحة ١٤٤)

3**. មិត្តយើងច្រើននាក់បានតំណាលតមកពី អាស្ស៊ីម៉ាដ្ធ ប៊ិន មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ៊ីសា តមកពី អ៊ីបន្ទ អាប៊ូ អ៊ីម៉ៃ៉ រ តមកពី ហ្ជ៊ីស្ចាំ ប៊ិន សាលិម តមកពី អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ចា៑ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា៖ "ព្រឹទ្ធិកម្ម មួយដ្ជៀរហ្ចាំធ្ងន់ជាងកំហុសផ្ជូវភេទចិតសិបលើបុគ្គលដែលព្រះហាម (ពោលគឺ ជាមួយសាច់លោហិតដែលមិនអាចរៀបការជាមួយបាន) ។" (អាល់-កាហ្ជ ៥)

***

4**. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ ابْنِ أَبِي نَجْرَانَ عَنْ عَاصِمِ بْنِ حُمَيْدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ قَيْسٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) قَالَ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) آكِلُ الرِّبَا وَ مُؤْكِلُهُ وَ كَاتِبُهُ وَ شَاهِدُهُ فِيهِ سَوَاءٌ . (الكافي : المجلد الخامس صفحة ١٤٤)

4**. អ្ហាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ្ស៊ីមបានរាយការណ៍តមកពីឪពុកលោក តមកពី អ៊ីបន្ទ អាប៊ូ ណាជ្ចរ៉ន់ តមកពី អ្ហាស្ស៊ីម ប៊ិន ហ្ជ៊ីម៉ៃ ដ្ធ តមកពី មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន ក្ជ៊ីយ៉ាស់ តមកពី អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ចា៑ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "អ្នកស៊ីការប្រាក់ អ្នកបង់ការប្រាក់ អ្នកជួញដូរការប្រាក់ និងអ្នកធ្វើសាក្ស៊ីការប្រាក់ ស្មើគ្នាក្នុងរឿងការប្រាក់នេះ ។" (អាល់-កាហ្ជ ៥)

***

5**. مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى عَنْ مَنْصُورٍ عَنْ هِشَامِ بْنِ سَالِمٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ سَأَلْتُهُ عَنِ الرَّجُلِ يَأْكُلُ الرِّبَا وَ هُوَ يَرَى أَنَّهُ لَهُ حَرَامٌ قَالَ لَا يَضُرُّهُ حَتَّى يُصِيبَهُ مُتَعَمِّداً فَإِذَا أَصَابَهُ مُتَعَمِّداً فَهُوَ بِالْمَنْزِلَةِ الَّتِي قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ

جَلَّ . (الكافي : المجلد الخامس صفحة ١٤٤)

5**. មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ់ ប៊ិន យ៉ាស្ចុយ៉ាបានរាយការណ៍តមកពី អាស្ចុម៉ាដ្ធ់ ប៊ិន មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ់ តមកពី មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ់ ប៊ិន អ៊ីសា តមកពី ម៉ាន់ស្ស៊ូរ តមកពី ហ្ជ៊ីស្ចាំ ប៊ិន សាលិម តមកពី អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ជ៊ា صلوات الله عليه والسلام ថាខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អំពីបុរសម្នាក់ដែលស៊ីការប្រាក់ដោយដឹងថាវាជាអំពើដែលត្រូវហាម ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "មិនអាក្រក់សម្រាប់បុរសនោះទេ លុះត្រាតែបុរសនោះធ្វើដោយចេតនា ។ ដូច្នេះ បើបុរសនោះឈានទៅដល់ដំណាក់ការស៊ីការប្រាក់ដោយចេតនា បុរសនោះនៅក្នុងខដែលអល់ឡោះហ្ជ៊ា عز وجل ចែង ។" (អាល់-ការ៉ាហ្ជ៊ី ៥)

***

6**. وَ عَنْهُ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ اِبْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ مَنْصُورِ بْنِ يُونُسَ، عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، قَالَ: «مَكْتُوبٌ عَلَى بَابِ اَلْجَنَّةِ: اَلصَّدَقَةُ بِعَشَرَةٍ، وَ اَلْقَرْضُ بِثَمَانِيَةَ عَشَرَ».** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٥ , الصفحة ٢٨٩ ؛ الكافي ١:٣٣/٤)

6**. [មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ់ ប៊ិន យ៉ាកុ៌ប្ជូបបានរាយការណ៍តមកពី] អ៊ាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ្ជ៊ីម តមកពីឪពុកលោក តមកពី អ៊ីបនូ អាប៊ូ អ៊ូមែ៉រ តមកពី ម៉ាន់ស្ស៊ូរ ប៊ិន យូនុស តមកពី អ៊ីសហ្ចាកុ ប៊ិន អ៊ាំម៉ារ តមកពី អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ជ៊ា صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា៖ "មានចារនៅលើទ្វារឋានសួគ៌ថា៖ "ការដាក់ទាន (គឺស្ម៊ីដ្ធាកោ:ត្ធ៌) [ត្រូវបានទ្វេទ្បើង] ដប់ដង រីឯការឲ្យខ្ចី[ត្រូវបានទ្វេទ្បើង]ដប់ប្រាំបីដង ។" (អាល់-ការ៉ាហ្ជ៊ី ៥)

ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ۖ هَلْ مِن شُرَكَآئِكُم مَّن يَفْعَلُ مِن ذَٰلِكُم مِّن شَىْءٍ ۚ سُبْحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٠﴾

៤០. អល់ឡោះហ្ជ៊ាជាអ្នកបង្កើតពួកអ្នក ផ្តត់ផ្ចង់ពួកអ្នក នឹងធ្វើឲ្យពួកអ្នកស្លាប់ បន្ទាប់មកនឹងធ្វើឲ្យពួកអ្នករស់ឡើងវិញ ។ ដៃគូមួយណាក្នុងចំណោមដៃគូរបស់ពួកអ្នក (គឺអ្វីដែលពួកអ្នកហ៊ានហាយជាមួយអល់ឡោះហ្ជ៊ា) អាចធ្វើអ្វីមួយបានដូចនេះដែរ ? សូមថ្វាយសេចក្ដីរុងរឿងចំពោះព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គមហាខ្ពង់ខ្ពស់ហួសវិស័យលើសអ្វីៗដែលពួកគេយកមកចូលរួមហ៊ានហាយនោះ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៤០

1. ابْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ مَاجِيلَوَيْهِ (رَحِمَهُ اللَّهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ بْنِ هَاشِمٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ يَاسِرٍ الْخَادِمِ، قَالَ: قُلْتُ لِلرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): مَا تَقُولُ فِي التَّفْوِيضِ؟ فَقَالَ: «إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى فَوَّضَ إِلَى نَبِيِّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) أَمْرَ دِينِهِ، فَقَالَ: ''مَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَ مَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا''، فَأَمَّا الْخَلْقُ وَ الرِّزْقُ فَلاَ».

1. ទទួលបានពី យ៉ាសៀរ អាល់-ខ៏ឌ្ធីម ដែលបានថា ខ្ញុំបានទូលអាល់-រ៉ីដ្ធ៌ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "តើព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام យល់ឃើញយ៉ាងណាអំពីការផ្ទេរអំណាច ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "អល់ឡោះហ្ជ៊ាتعالى បានផ្ទេររឿងសាសនាឲ្យទៅព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم ព្រះអង្គ عز وجل ។ ព្រះអង្គ عز وجل មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[៥៩:៧] ចូរពួកអ្នកទទួលយកនូវអ្វីមួយដែលព្រះសាស្តាឲ្យពួកអ្នក ចូរពួកអ្នកចៀសអ្វីដែលគេហាមពួកអ្នក* គឺមិនមែនការ

បង្កើតនិងការផ្គត់ផ្គង់នោះទេ ។"

ثُمَّ قَالَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «إِنَّ اللهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: ''اَللهُ خالِقُ كُلِّ شَيْءٍ''، وَ هُوَ يَقُولُ: ''اَللهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ هَلْ مِنْ شُرَكائِكُمْ مَنْ يَفْعَلُ مِنْ ذٰلِكُمْ مِنْ شَيْءٍ سُبْحانَهُ وَ تَعالىٰ عَمّا يُشْرِكُونَ''».** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٤٥٠ . عيون أخبار الرّضا (عليه السّلام) ٢:٣/٢٣٠)

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ៊្ញ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[១៣:១៦] អល់ឡោះហ៊្ញជាអ្នកបង្កើតសព្វសារពើ ។* ហើយព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[៣០:៤០] អល់ឡោះហ៊្ញជាអ្នកបង្កើតពួកអ្នក ផ្គត់ផ្គង់ពួកអ្នក នឹងធ្វើឲ្យពួកអ្នកស្លាប់ បន្ទាប់មកនឹងធ្វើឲ្យពួកអ្នករស់ឡើងវិញ ។ ដៃគូមួយណាក្នុងចំណោមដៃគូរបស់ពួកអ្នកអាចធ្វើអ្វីមួយបានដូចនេះដែរ ? សូមថ្វាយសេចក្ដីរុងរឿងចំពោះព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គមហាខ្ពង់ខ្ពស់ហួសវិស័យលើសអ្វីៗដែលពួកគេយកមកចូលរួមហ៊ុនហាយនោះ ។"*
(عيون أخبار الرضا (عليه السلام) 2: 203/ 3)

ظَهَرَ ٱلْفَسَادُ فِى ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِى ٱلنَّاسِ لِيُذِيقَهُم بَعْضَ ٱلَّذِى عَمِلُوا۟ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤١﴾

៤១. សេចក្ដីវិនាសបានកើតមានឡើងនៅលើដីនិងសមុទ្រ ដោយសារអ្វីដែលដៃមនុស្សបានសាង ។ ព្រះអង្គនឹងឲ្យពួកគេបានភ្លក្ស[លទ្ធផលនៃ]មួយចំណែកអំពើដែលពួកគេបានប្រព្រឹត្ត ដើម្បីពួកគេនឹងត្រឡប់វិញ [មករកព្រះអង្គដោយស្មារលាលែងធ្វើកំហុសទៀត] ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៤១

1. مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ النُّعْمَانِ عَنِ ابْنِ مُسْكَانَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ ''ظَهَرَ الْفَسادُ فِي الْبَرِّ وَ الْبَحْرِ بِما كَسَبَتْ أَيْدِي النّاسِ'' قَالَ ذَاكَ وَ اللهِ حِينَ قَالَتِ الْأَنْصَارُ مِنَّا أَمِيرٌ وَ مِنْكُمْ أَمِيرٌ. (الكافي , الجزء ٨ , الصفحة ٥٨)

1. [...] ទទួលបានពី មូហាំម៉ាដ់ ប៊ិន មុស្លីម ដែលទទួលបានពី អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារ ﷺ ដែលមានវចនៈ: អំពីព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង *[៣០:៤១] សេចក្ដីវិនាសបានកើតមានឡើងនៅលើដីនិងសមុទ្រដោយសារអ្វីដែលដៃមនុស្សបានសាង* ថា៖ "សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ៊្ញ ﷻ នេះគឺកាលពួកអាន់ស្វារបានថា៖ "យើងគួរតែមានអាមៀរ (អ្នកដឹកនាំ) មួយ អស់លោកក៏គប្បីមានអាមៀរមួយ (ចង់និយាយអំពីព្រឹត្តិការណ៍សាគីហ្វាស់) ។"" (الكافي 8: 58/ 19)

***

2. علي بن إبراهيم، قال: ... و قَالَ الصَّادِقُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «حَيَاةُ دَوَابِّ الْبَحْرِ بِالْمَطَرِ، فَإِذَا كُفَّ الْمَطَرُ ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَ الْبَحْرِ، وَ ذَلِكَ إِذَا كَثُرَتِ الذُّنُوبُ وَ الْمَعَاصِي».** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٤٥١ . تفسير القمّيّ ٢:١٦٠)

2. អាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីមបានថា អាល់-ស្វ៉ាឌិក្ក ﷺ មានវចនៈថា៖ "ជីវិតសត្វសមុទ្រអាស្រ័យលើភ្លៀង ។ បើភ្លៀងត្រូវឃាត់ សេចក្ដីវិនាសនឹងកើតមាននៅលើដីនិងសមុទ្រ ។ អ្វីទាំងនេះនឹងកើតមានឡើងពេលណាសម្បូរបាបនិងការមិនស្ដាប់បង្គាប់ ។" (تفسير القمّي 2: 160)

قُلْ سِيرُواْ فِى ٱلْأَرْضِ فَٱنظُرُواْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلُ ۚ كَانَ أَكْثَرُهُم مُّشْرِكِينَ ﴿٤٢﴾

๔២. ចូរអ្នកថា៖ "ចូរអស់លោកចរត្រាច់លើផែនដី ហើយពិនិត្យមើលចុះថាអវសានរបស់ជនមុននោះយ៉ាងណាខ្លះ ពួកគេភាគច្រើនជាអ្នកពហុទេពនិយម ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស៉ុ ៤២

1. مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ وَ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ جَمِيعاً عَنِ النَّضْرِ بْنِ سُوَيْدٍ عَنْ يَحْيَى الْحَلَبِيِّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُسْكَانَ عَنْ زَيْدِ بْنِ الْوَلِيدِ الْخَثْعَمِيِّ عَنْ أَبِي الرَّبِيعِ الشَّامِيِّ قَالَ

1. មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ់ បិន យ៉ាស្ស៉យ៉ាបានតំណាលតមកពីអាស្ស៉ម៉ាដ្ទ់ បិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ់ បិន អ្ស៊ីសា តមកពីមូហ្ហាំម៉ាដ្ទ់ បិន ខ្ស៊ីលិដ្ទ និង អាល់-ហ្ហ្ហសៃន៍ បិន សាអ្ស៊ីដ្ទ តមកពីអាល់-ណាដ្ទ៉ូរ៍ បិន ស្វៃវ៉ែដ្ទ៍ តមកពីយ៉ាស្ស៉យ៉ា បិន អាល់-ហ្ហាល់ប៊ី តមកពីអ្ស៉ាប់ឌ្ទុលឡោះហ្ទ៍ បិន មុសកាន់ តមកពីស្ស៉ៃដ្ទ៍ បិន អាល់-វ៉ាលិដ្ទ អាល់-ខ្ស៉ស្ស៉អ្ស៉មី តមកពីអាប្ទ អាល់-រ៉ប៊ីអ៉ុ អាល់-ស្ហ្ហមីដែលបានថា

قَالَ وَ سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ "قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ كانَ عاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلُ" فَقَالَ عَنَى بِذَلِكَ أَيِ انْظُرُوا فِي الْقُرْآنِ فَاعْلَمُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَ مَا أَخْبَرَكُمْ عَنْهُ. (الكافي , الجزء ٨ , الصفحة ٢٤٨)

លោក (គឺអ្នកអធិប្បាយ) បានថា៖ "ខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ទ៍ عز وجل *[៣០:៤២] ចូរអ្នកថា៖ "ចូរអស់លោកចរត្រាច់លើផែនដី ហើយពិនិត្យមើលចុះថាអវសានរបស់ជនមុននោះយ៉ាងណាខ្លះ ។"* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "មានន័យន័យថា ចូរមើលក្នុងគ្ទូរអាន ពួកអ្នកនឹងដឹងថាអវសានរបស់ជនមុនៗពួកអ្នកនោះយ៉ាងណាខ្លះ វានឹងឲ្យពួកអ្នកបានដឹងអ្វីខ្លះអំពីរឿងនេះ ។"

(الكافي 8: 248/ 349) 3:137-138; 6:4-18; 35:38-45

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ ٱلْقَيِّمِ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِىَ يَوْمٌ لَّا مَرَدَّ لَهُۥ مِنَ ٱللَّهِ ۖ يَوْمَئِذٍ يَصَّدَّعُونَ ﴿٤٣﴾

๔៣. ចូរអ្នកបែរមុខមករកសាសនារបស់ព្រះអភិបាល (ឬ សាសនាត្រង់មិនលំអៀង) មុនថ្ងៃមួយនឹងមកដល់ពីអល់ឡោះហ្ទ៍ ដែលមិនអាចច្រានចេញបាន ។ ថ្ងៃនោះពួកគេនឹងត្រូវបែងចែក ។

مَن كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُۥ ۖ وَمَنْ عَمِلَ صَٰلِحًا فَلِأَنفُسِهِمْ يَمْهَدُونَ ﴿٤٤﴾

๔៤. អ្នកណាមួយបានបដិសេធសទ្ធា [លទ្ធផលរបស់]បទបដិសេធសទ្ធារបស់អ្នកនោះនឹងបានលើអ្នកនោះ ។ អ្នកណាប្រព្រឹត្តអំពើល្អ [ផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់សង្គមមនុស្ស និងប្រព្រឹត្តដើម្បីអល់ឡោះហ្ទ៍] អ្នកនោះប្រុងប្រៀបដើម្បីខ្លួនឯង ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៉ុ ៤៣-៤៤

1. الْحُسَيْنُ بْنُ سَعِيدٍ فِي (كِتَابِ الزُّهْدِ): عَنِ ابْنِ النُّعْمَانِ، عَنْ دَاوُدَ بْنِ فَرْقَدٍ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَقُولُ: «إِنَّ الْعَمَلَ الصَّالِحَ لَيَذْهَبُ إِلَى الْجَنَّةِ، فَيَمْهَدُ لِصَاحِبِهِ، كَمَا يَبْعَثُ الرَّجُلُ غُلاَماً فَيَفْرُشُ لَهُ، ثُمَّ قَرَأَ: ''وَ مَنْ عَمِلَ صٰالِحاً فَلِأَنْفُسِهِمْ يَمْهَدُونَ''».** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٤٥٤ . الزهد: ٤٦/٢١)

១. [...] ទទួលបានពី ដាវូដ ប៊ិន ហ្វារកូដ់ដែលបានថាខ្ញុំបានឮអាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ៍ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ទង្វើល្អនឹងនាំ[អ្នកធ្វើ]ទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។ ទង្វើល្អនេះនឹងធ្វើឲ្យម្ចាស់វាងាយស្រួល ដូចបុគ្គលឲ្យអ្នកបម្រើទៅរៀបចំកន្លែងដេកឲ្យខ្លួនអញ្ចឹងដែរ ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានសូត្រថា៖ *[៣០:៤៤] អ្នកណាប្រព្រឹត្តអំពើល្អ អ្នកនោះប្រុងប្រៀបដើម្បីខ្លួនឯង ។"* (الزهد: 21/ 46)

لِيَجْزِىَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِن فَضْلِهِۦٓ ۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٤٥﴾

៤៥. ព្រះអង្គតបស្នងដោយនូវព្រះមេត្តាប្រណីព្រះអង្គជនណាដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លា [ចំពោះព្រះអង្គ] ដែលធ្វើអំពើល្អ [ផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនឯងនិងដល់សង្គមមនុស្ស] ដូច្នេះឯង ។ ព្រះអង្គមិនសព្វព្រះហឫទ័យជនបដិសេធសទ្ធាទេ (ពួកបង្កវិនាស) ។

وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَن يُرْسِلَ ٱلرِّيَاحَ مُبَشِّرَٰتٍ وَلِيُذِيقَكُم مِّن رَّحْمَتِهِۦ وَلِتَجْرِىَ ٱلْفُلْكُ بِأَمْرِهِۦ وَلِتَبْتَغُواْ مِن فَضْلِهِۦ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٤٦﴾

៤៦. សញ្ញាមួយក្នុងចំណោមបណ្តាសញ្ញាព្រះអង្គនោះគឺ ព្រះអង្គចាត់បញ្ជូនខ្យល់ដែលនាំមកនូវដំណឹងល្អ ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកបានភ្លក្សព្រះមេត្តាធម៌របស់ព្រះអង្គ ដើម្បីនឹងធ្វើឲ្យនាវារអឹលទៅមុខតាមព្រះបញ្ជាព្រះអង្គ និងដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកស្វែងរកព្រះអំណោយព្រះអង្គ ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកដឹងគុណ ។

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَجَآءُوهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَٱنتَقَمْنَا مِنَ ٱلَّذِينَ أَجْرَمُواْ ۖ وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾

៤៧. [សាស្តា(មូហាំម៉ាដ់)អើយ !] យើងបានចាត់បញ្ជូនបណ្តាសាសនៈទូតទៅរកប្រជារាស្ត្រពួកគេមុនអ្នក ។ ព្រះសាសនៈទូតទាំងនោះបានមករកពួកគេជាមួយបណ្តាភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់ ហើយយើងបានសងសឹកជនដែលប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋ ។ ជួយសង្គ្រោះបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាជាភារកិច្ចរបស់យើងជានិច្ច ។

ٱللَّهُ ٱلَّذِى يُرْسِلُ ٱلرِّيَٰحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُۥ فِى ٱلسَّمَآءِ كَيْفَ يَشَآءُ وَيَجْعَلُهُۥ كِسَفًا فَتَرَى ٱلْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَٰلِهِۦ ۖ فَإِذَآ أَصَابَ بِهِۦ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦٓ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٨﴾

៤៨. អល់ឡោះហ៍ជាអ្នកចាត់បញ្ជូនខ្យល់មកឲ្យដំឡើងពពក ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គវាតពង្រីកពពកនោះលើមេឃតាមតែព្រះហឫទ័យព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គបំបែកវាជាដុំ អ្នកនឹងបានឃើញភ្លៀងចេញពីខាងក្នុងវា ។ ពេលព្រះអង្គធ្វើឲ្យវាហូរធ្លាក់លើអ្នកណាមួយក្នុងចំណោមបាវព្រះអង្គ ស្រេចតែព្រះអង្គ អ្នកនោះត្រេកអរ

وَإِن كَانُواْ مِن قَبۡلِ أَن يُنَزَّلَ عَلَيۡهِم مِّن قَبۡلِهِۦ لَمُبۡلِسِينَ ٤٩

៤៩. ទោះបីពួកគេព្រួយបារម្ភអំពីទឹកភ្លៀង កាលពីមុនទឹកភ្លៀងនោះហូរធ្លាក់មកលើពួកគេក៏ដោយ ។

فَٱنظُرۡ إِلَىٰٓ ءَاثَٰرِ رَحۡمَتِ ٱللَّهِ كَيۡفَ يُحۡيِ ٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَآۚ إِنَّ ذَٰلِكَ لَمُحۡيِ ٱلۡمَوۡتَىٰۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ٥٠

៥០. ចូរអ្នកមើលប្រសិទ្ធិភាពនៃព្រះមេត្តាធម៌របស់អល់ឡោះហ្ចុះ (អំណោយដែលបានប្រទានមក) ថាព្រះអង្គបានធ្វើឲ្យដីរស់វិញក្រោយពីវាបានស្លាប់ទៅហើយដូចម្តេចខ្លះ ។ ការពិត នេះគឺ [អល់ឡោះហ្ចុ៍] ព្រះដែលធ្វើឲ្យអ្នកស្លាប់រស់វិញ ។ ព្រះអង្គមានសព្វានុភាពលើសព្វសារពើ ។

وَلَئِنۡ أَرۡسَلۡنَا رِيحٗا فَرَأَوۡهُ مُصۡفَرّٗا لَّظَلُّواْ مِنۢ بَعۡدِهِۦ يَكۡفُرُونَ ٥١

៥១. បើសិនជាយើងបញ្ជូនខ្យល់ទៅ ហើយពួកគេយើញ[ដំណាំ]មានពណ៌លឿង [ដោយសាររាំងស្ងួត] ពួកគេនឹងនៅតែមិនមានសទ្ធាក្រោយពីនោះ ។

فَإِنَّكَ لَا تُسۡمِعُ ٱلۡمَوۡتَىٰ وَلَا تُسۡمِعُ ٱلصُّمَّ ٱلدُّعَآءَ إِذَا وَلَّوۡاْ مُدۡبِرِينَ ٥٢

៥២. ព្រោះអ្នក (មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ់) មិនអាចធ្វើឲ្យអ្នកស្លាប់ឲ្យបានទេ អ្នកមិនអាចធ្វើឲ្យអ្នកថ្លង់ឲ្យការហៅបានទេពេលពួកគេបែរក្រោយគេចចេញ[ដោយទទឹងរឹងរូស] ។

وَمَآ أَنتَ بِهَٰدِ ٱلۡعُمۡيِ عَن ضَلَٰلَتِهِمۡۖ إِن تُسۡمِعُ إِلَّا مَن يُؤۡمِنُ بِـَٔايَٰتِنَا فَهُم مُّسۡلِمُونَ ٥٣

៥៣. អ្នកមិនអាចដឹកនាំអ្នកខ្វាក់ចេញពីសេចក្តីវង្វេងរបស់ពួកគេបានទេ ។ អ្នកបានត្រឹមតែធ្វើឲ្យជនដែលជឿបណ្តាសញ្ញាយើងនោះបានឲ្យប៉ុណ្ណោះ ជនទាំងនេះជាជនចុះចូល ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៉ុ ៤៥-៥៣

1. مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ رِئَابٍ وَ هِشَامِ بْنِ سَالِمٍ عَنْ أَبِي بَصِيرٍ قَالَ سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنِ الرِّيَاحِ الْأَرْبَعِ الشَّمَالِ وَ الْجَنُوبِ وَ الصَّبَا وَ الدَّبُورِ وَ قُلْتُ إِنَّ النَّاسَ يَذْكُرُونَ أَنَّ الشَّمَالَ مِنَ الْجَنَّةِ وَ الْجَنُوبَ مِنَ النَّارِ فَقَالَ إِنَّ لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ جُنُوداً مِنْ رِيَاحٍ يُعَذِّبُ بِهَا مَنْ يَشَاءُ مِمَّنْ عَصَاهُ وَ لِكُلِّ رِيحٍ مِنْهَا مَلَكٌ مُوَكَّلٌ بِهَا فَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ أَنْ يُعَذِّبَ قَوْماً بِنَوْعٍ مِنَ الْعَذَابِ أَوْحَى إِلَى الْمَلَكِ الْمُوَكَّلِ بِذَلِكَ النَّوْعِ مِنَ الرِّيحِ الَّتِي يُرِيدُ أَنْ يُعَذِّبَهُمْ بِهَا قَالَ فَيَأْمُرُهَا الْمَلَكُ فَيَهِيجُ كَمَا يَهِيجُ الْأَسَدُ الْمُغْضَبُ

មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ់ ប៊ិន យ៉ាស្ប៉យ៉ាបានរាយការណ៍តមកពីអាស្ប៉ម៉ាដ្ទ់ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ់ ប៊ិន អ៊ីសាតមកពី អាល់-ហ្ហាសាន់ ប៊ិន ម៉ាស្ប៉ប៊ុប តមកពីអ៊ាលី ប៊ិន រីណាប់និងហ្ចុ៊ីស្ហាំ អ៊ីបន្ទ សាលិម តមកពីអាប៊ូ បាស្ជៀរដែលបានថាខ្ញុំបានសួរអាប៊ូ យ៉ាក្ប៉ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام អំពីខ្យល់បួនប្រភេទ ខ្យល់ជើង ខ្យល់ត្បូង អាល់-ស្ប៊ីបា និងអាល់-ដ្ទាប៊ូរ ។ ខ្ញុំបានថាគេបានថាខ្យល់ជើងមកពីឋានសួគ៌ ខ្យល់ត្បូង មកពីឋាននរក ។" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ចុ៍ عز وجل មានទ័ពខ្យល់ ។ ព្រះអង្គ عز وجل ដាក់ទណ្ឌកម្មអ្នកណាដែលប្រឆាំងព្រះអង្គ عز وجل

ដោយខ្យល់នោះស្រេចតែព្រះអង្គ ﷻ ។ ខ្យល់នីមួយៗសុទ្ធតែមានទេវតាមួយអង្គគ្រប់គ្រងវា ។ ប្រសិនបើអល់ឡោះហ្គ៌ﷻមានព្រះបំណងដាក់ទណ្ឌកម្មប្រជារាស្ត្រណាមួយ ដោយទណ្ឌកម្មបែបណាមួយ ព្រះអង្គ ﷻនឹងបើកឲ្យទេវតាដែលគ្រប់គ្រងខ្យល់ប្រភេទពិសេសនោះជ្រាប ឲ្យទៅដាក់ទណ្ឌកម្មប្រជារាស្ត្រដែលព្រះអង្គﷻទ្រង់មានព្រះបំណងធ្វើទណ្ឌកម្មដោយខ្យល់នោះ ។ ទេវតានឹងបញ្ជូវា វានឹងជ្រួលខ្លាំងដូចរាជសីជ្រួលពេលត្រូវគេរំខាន ។"

قَالَ وَ لِكُلِّ رِيحٍ مِنْهُنَّ اسْمٌ أَ مَا تَسْمَعُ قَوْلَهُ تَعَالَى "كَذَّبَتْ عادٌ فَكَيْفَ كانَ عَذابِي وَ نُذُرِ إِنَّا أَرْسَلْنا عَلَيْهِمْ رِيحاً صَرْصَراً فِي يَوْمِ نَحْسٍ مُسْتَمِرٍّ" وَ قَالَ الرِّيحَ الْعَقِيمَ وَ قَالَ رِيحٌ فِيها عَذابٌ أَلِيمٌ وَ قَالَ فَأَصابَها إِعْصارٌ فِيهِ نارٌ فَاحْتَرَقَتْ وَ مَا ذُكِرَ مِنَ الرِّيَاحِ الَّتِي يُعَذِّبُ اللَّهُ بِهَا مَنْ عَصَاهُ

ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ "ខ្យល់នីមួយៗសុទ្ធតែមានឈ្មោះមួយ ។ លោកមិនដែលបានឮព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ទេ *[៥៤:១៨] ពួកអ៊ីដ្ជបានបដិសេធ ។ តើការផ្ដន្ទាទោសរបស់អញនិងការដាស់តឿនរបស់អញនោះដូចម្ដេចខ្លះ ? [៥៤:១៩] យើងបានចាត់បញ្ជូនខ្យល់ឃោរឃៅទៅលើពួកគេ ក្នុងថ្ងៃអកុសលឥតឈប់ឈរ ។"* ព្រះអង្គﷻមានព្រះបន្ទូលថា *[៥១:៤១] កាលយើងបានចាត់បញ្ជូនខ្យល់បង្ហិនបង្ហោចទៅលើពួកគេ ។* ព្រះអង្គﷻមានព្រះបន្ទូល ថា *[៤៦:២៤] ខ្យល់ដែលនាំមកនូវទណ្ឌកម្មដ៏ឈឺចាប់ ។* ព្រះអង្គﷻមានព្រះបន្ទូលថា *[២:២៦៦] ខ្យល់ភ្លូចដែលមានភ្លើងនៅក្នុងនោះសង្ត្រាប់លើចម្ការនោះ ឆេះអស់គ្មានសល់ ?* មានខ្យល់ច្រើនទៀតដែលមិនបានលើកមកអធិប្បាយដែលអល់ឡោះហ្គ៌ﷻចាត់បញ្ជូនទៅធ្វើទណ្ឌកម្មពួកណាដែលមិនស្ដាប់បង្គាប់ព្រះអង្គ ﷻ ។

قَالَ وَ لِلَّهِ عَزَّ ذِكْرُهُ رِيَاحُ رَحْمَةٍ لَوَاقِحُ وَ غَيْرُ ذَلِكَ يَنْشُرُهَا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ مِنْهَا مَا يُهَيِّجُ السَّحَابَ لِلْمَطَرِ وَ مِنْهَا رِيَاحٌ تَحْبِسُ السَّحَابَ بَيْنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ وَ رِيَاحٌ تَعْصِرُ السَّحَابَ فَتَمْطُرُهُ بِإِذْنِ اللَّهِ وَ مِنْهَا رِيَاحٌ مِمَّا عَدَّدَ اللَّهُ فِي الْكِتَابِ

ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្គ៌ ព្រះដ៏មានព្រះរាជបន្ទូលឧត្ដុង្គឧត្ដម មាននូវខ្យល់មេត្ដាធម៌ដែលប្រាកដឡើង និងខ្យល់ឯទៀតដែលបង្ហាញឲ្យឃើញនូវព្រះមេត្ដាធម៌ព្រះអង្គ ﷻ ។ ក្នុងចំណោមខ្យល់ទាំងនេះ មានខ្យល់ដែលធ្វើឲ្យមានដុំពពកភ្លៀង មានខ្យល់ទ្រដុំពពកក្នុងចន្លោះមេឃនិងដី មានខ្យល់ដែលរឹតដុំពពកឲ្យវាភ្លៀងដោយការអនុញ្ញាតពីអល់ឡោះហ្គ៌ ﷻ មានខ្យល់ដែលអល់ឡោះហ្គ៌ﷻរាយរាប់នៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ﷻ ។

فَأَمَّا الرِّيَاحُ الْأَرْبَعُ الشَّمَالُ وَ الْجَنُوبُ وَ الصَّبَا وَ الدَّبُورُ فَإِنَّمَا هِيَ أَسْمَاءُ الْمَلَائِكَةِ الْمُوَكَّلِينَ بِهَا فَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يُهِبَّ شَمَالًا أَمَرَ الْمَلَكَ الَّذِي اسْمُهُ الشَّمَالُ فَيَهْبِطُ عَلَى الْبَيْتِ الْحَرَامِ فَقَامَ عَلَى الرُّكْنِ الشَّامِيِّ فَضَرَبَ بِجَنَاحِهِ فَتَفَرَّقَتْ رِيحُ الشَّمَالِ حَيْثُ يُرِيدُ اللَّهُ مِنَ الْبَرِّ وَ الْبَحْرِ

អំពីខ្យល់ទាំងបួននោះ ខ្យល់ជើង ខ្យល់ត្បូង ខ្យល់ស្ង៊ីបា និងខ្យល់ដ្ឋាប៊ីរ ទាំងនេះជាព្រះនាមរបស់អស់ទេវតាដែលត្រូវចាត់ឲ្យមកគ្រប់គ្រងខ្យល់ទាំងនោះ ។ ដូច្នេះ ប្រសិនបើអល់ឡោះហ្គ៌ﷻមានព្រះបំណងឲ្យខ្យល់ជើងបក់ ព្រះអង្គﷻបញ្ជាទេវតាដែលមានព្រះនាមថាទិសខាងជើង (អាល់-ស្ស៊ីម៉ាល) ទេវតាអង្គនេះនឹងចុះមកលើព្រះមហាវិមានពិសិដ្ឋ (អាល់-បៃត៌ អាល់-ហ្ការ៉ម) មកឈរនៅឯ *អាល់-ស្ហ្ស៊ីមី*

ជ្រុងមួយនៃព្រះមហាវិមានពិសិដ្ឋនេះ បក់ស្លាប ។ ដូច្នេះ ខ្យល់ជើងនឹងបក់រប៉ាត់រប៉ាយលើដីនិងលើសមុទ្រចំត្រង់ណាដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាល ទ្រង់មានព្រះបំណង ។

وَ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَبْعَثَ جَنُوباً أَمَرَ الْمَلَكَ الَّذِي اسْمُهُ الْجَنُوبُ فَهَبَطَ عَلَى الْبَيْتِ الْحَرَامِ فَقَامَ عَلَى الرُّكْنِ الشَّامِيِّ فَضَرَبَ بِجَنَاحِهِ فَتَفَرَّقَتْ رِيحُ الْجَنُوبِ فِي الْبَرِّ وَ الْبَحْرِ حَيْثُ يُرِيدُ اللَّهُ

ប្រសិនបើអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាលទ្រង់បម្រុងចាត់បញ្ជូនខ្យល់ត្បូង ព្រះអង្គ ﷻ បញ្ជាទេវតាដែលមានព្រះនាមថា ទិសខាងត្បូង (អាល់-យ៉ាំនុប) ទេវតាអង្គនេះនឹងចុះមកលើព្រះមហាវិមានពិសិដ្ឋ (អាល់-បៃត៌ អាល់-ហ្ការ៉ម) មកឈរនៅឯ *អាល់-ស្ហាមី* ជ្រុងមួយនៃព្រះមហាវិមានពិសិដ្ឋនេះ បក់ស្លាប ។ ដូច្នេះខ្យល់ត្បូងនឹងបក់រប៉ាត់រប៉ាយលើដីនិងលើសមុទ្រចំត្រង់ណាដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាលទ្រង់មានព្រះបំណង ។

وَ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَبْعَثَ رِيحَ الصَّبَا أَمَرَ الْمَلَكَ الَّذِي اسْمُهُ الصَّبَا فَهَبَطَ عَلَى الْبَيْتِ الْحَرَامِ فَقَامَ عَلَى الرُّكْنِ الشَّامِيِّ فَضَرَبَ بِجَنَاحِهِ فَتَفَرَّقَتْ رِيحُ الصَّبَا حَيْثُ يُرِيدُ اللَّهُ جَلَّ وَ عَزَّ فِي الْبَرِّ وَ الْبَحْرِ

ប្រសិនបើអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាលទ្រង់បម្រុងចាត់បញ្ជូនខ្យល់ *អាល់-ស្ស៊ីបា* ព្រះអង្គ ﷻ បញ្ជាទេវតាដែលមានព្រះនាមថា *អាល់-ស្ស៊ីបា* ទេវតាអង្គនេះនឹងចុះមកលើព្រះមហាវិមានពិសិដ្ឋ (អាល់-បៃត៌ អាល់-ហ្ការ៉ម) មកឈរនៅឯ *អាល់-ស្ហាមី* ជ្រុងមួយនៃព្រះមហាវិមានពិសិដ្ឋនេះ បក់ស្លាប ។ ដូច្នេះខ្យល់ *អាល់-ស្ស៊ីបា* នឹងបក់រប៉ាត់រប៉ាយលើដីនិងលើសមុទ្រចំត្រង់ណាដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាលទ្រង់មានព្រះបំណង ។

وَ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَبْعَثَ دَبُوراً أَمَرَ الْمَلَكَ الَّذِي اسْمُهُ الدَّبُورُ فَهَبَطَ عَلَى الْبَيْتِ الْحَرَامِ فَقَامَ عَلَى الرُّكْنِ الشَّامِيِّ فَضَرَبَ بِجَنَاحِهِ فَتَفَرَّقَتْ رِيحُ الدَّبُورِ حَيْثُ يُرِيدُ اللَّهُ مِنَ الْبَرِّ وَ الْبَحْرِ

ប្រសិនបើអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាលទ្រង់បម្រុងចាត់បញ្ជូនខ្យល់ *អាល់-ដ្ហាប៊ីរ* ព្រះអង្គ ﷻ បញ្ជាទេវតាដែលមានព្រះនាមថា *អាល់-ដ្ហាប៊ីរ* ទេវតាអង្គនេះនឹងចុះមកលើព្រះមហាវិមានពិសិដ្ឋ (អាល់-បៃត៌ អាល់-ហ្ការ៉ម) មកឈរនៅឯ *អាល់-ស្ហាមី* ជ្រុងមួយនៃព្រះមហាវិមានពិសិដ្ឋនេះ បក់ស្លាប ។ ដូច្នេះខ្យល់ *អាល់-ដ្ហាប៊ីរ* នឹងបក់រប៉ាត់រប៉ាយលើដីនិងលើសមុទ្រចំត្រង់ណាដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាលទ្រង់មានព្រះបំណង ។

ثُمَّ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عليه السلام) أَ مَا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِ رِيحُ الشَّمَالِ وَ رِيحُ الْجَنُوبِ وَ رِيحُ الدَّبُورِ وَ رِيحُ الصَّبَا إِنَّمَا تُضَافُ إِلَى الْمَلَائِكَةِ الْمُوَكَّلِينَ بِهَا. (الكافي : المجلد ٨ صفحة ٩١)

បន្ទាប់មក អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ឯសម្តីដែលលោកឮគឺ ខ្យល់ជើង ខ្យល់ត្បូង ខ្យល់អាល់-ដ្ហាប៊ីរ និងខ្យល់អាល់-ស្ស៊ីបា នោះគឺទេវតានានាដែលត្រូវចាត់ឲ្យគ្រប់គ្រងខ្យល់ទាំងនេះ ។"
(الكافي ហ្ការ៉ាឌ្ជ៉ីស 14511 ឬ 63 /91 :8 (الكافي) 30:45-53, 51:38-47, 54:17-21, 69:1-8, 89:5-13

***

2. عَنْهُ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنِ ابْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانٍ عَنْ مَعْرُوفِ بْنِ خَرَّبُوذَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) قَالَ إِنَّ لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ رِيَاحَ رَحْمَةٍ وَ رِيَاحَ عَذَابٍ فَإِنْ شَاءَ اللَّهُ أَنْ يَجْعَلَ الْعَذَابَ مِنَ الرِّيَاحِ رَحْمَةً فَعَلَ قَالَ وَ لَنْ يَجْعَلَ الرَّحْمَةَ مِنَ الرِّيحِ عَذَاباً قَالَ وَ ذَلِكَ

أَنَّهُ لَمْ يَرْحَمْ قَوْماً قَطُّ أَطَاعُوهُ وَ كَانَتْ طَاعَتُهُمْ إِيَّاهُ وَبَالًا عَلَيْهِمْ إِلَّا مِنْ بَعْدِ تَحَوُّلِهِمْ عَنْ طَاعَتِهِ

២. [...] ទទួលបានពី ម៉ាក្ពុ៌រុហ្ម ប៊ិន ខារ៉ាប៊ីដ្ធ ដែលបានថា អាប៊ូ យ៉ាក្ពុ៌ហ្ជារ ﷺ មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ជ៑ ﷻ មានខ្យល់ធម៌មេត្តានិងខ្យល់ទណ្ឌកម្មដែរ ។ បើអល់ឡោះហ្ជ៑ ﷻ មានព្រះបំណងបំបែរខ្យល់ទណ្ឌកម្មឲ្យទៅជាខ្យល់ធម៌មេត្តា ព្រះអង្គ ﷻ ច្បាស់ជាធ្វើដូច្នេះ ។ តែព្រះអង្គ ﷻ មិនធ្វើឲ្យព្រះធម៌មេត្តាព្រះអង្គ ﷻ បែរទៅជាខ្យល់ទណ្ឌកម្មនោះជាដាច់ខាត ។" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "មិនដែលកើតមានឡើងឡើយ ដែលព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះមេត្តាប្រណីចំពោះមនុស្សទាំងអស់ដែលស្តាប់បង្គាប់ព្រះអង្គ ﷻ ហើយការស្តាប់បង្គាប់ព្រះអង្គ ﷻ នោះក្លាយទៅជាទុក្ខវេទនាសម្រាប់ពួកគេនោះ រ៉ៀងលែងតែពួកគេបែរចេញពីការស្តាប់បង្គាប់នោះ ។"

قَالَ كَذَلِكَ فَعَلَ بِقَوْمِ يُونُسَ لَمَّا آمَنُوا رَحِمَهُمُ اللَّهُ بَعْدَ مَا كَانَ قَدَّرَ عَلَيْهِمُ الْعَذَابَ وَ قَضَاهُ ثُمَّ تَدَارَكَهُمْ بِرَحْمَتِهِ فَجَعَلَ الْعَذَابَ الْمُقَدَّرَ عَلَيْهِمْ رَحْمَةً فَصَرَفَهُ عَنْهُمْ وَ قَدْ أَنْزَلَهُ عَلَيْهِمْ وَ غَشِيَهُمْ وَ ذَلِكَ لَمَّا آمَنُوا بِهِ وَ تَضَرَّعُوا إِلَيْهِ

ព្រះអង្គ ﷻ មានវចនៈថា៖ "ព្រះអង្គ ﷻ បានប្រព្រឹត្តចំពោះប្រជារាស្ត្ររបស់យូនុស ﷺ បែបនេះឯង ។ ពេលពួកគេមានសទ្ធា អល់ឡោះហ្ជ៑ ﷻ បានប្រទានព្រះធម៌មេត្តាមកលើពួកគេបន្ទាប់ពីបានបញ្ជាឲ្យមានទណ្ឌកម្មលើពួកគេហើយ ។ ព្រះអង្គ ﷻ បានសម្រេចព្រះហឫទ័យ ហើយក៏បានដាក់ពួកគេនៅក្នុងរង្វង់ព្រះធម៌មេត្តាព្រះអង្គ ﷻ ។ ដូច្នេះព្រះអង្គ ﷻ បានធ្វើឲ្យទណ្ឌកម្មដែលត្រូវបានកំណត់មកលើពួកគេរួចពីមុនមកហើយនោះទៅជាព្រះធម៌មេត្តាវិញ ។ ព្រះអង្គ ﷻ បានបំបែរទណ្ឌកម្មនោះពីពួកគេ ។ ទណ្ឌកម្មនោះបានចុះមកលើពួកគេហើយ បានសន្ធប់លើពួកគេហើយ តែពួកគេបានអង្វរព្រះអង្គ ﷻ ។"

قَالَ وَ أَمَّا الرِّيحُ الْعَقِيمُ فَإِنَّهَا رِيحُ عَذَابٍ لَا تُلْقِحُ شَيْئاً مِنَ الْأَرْحَامِ وَ لَا شَيْئاً مِنَ النَّبَاتِ وَ هِيَ رِيحٌ تَخْرُجُ مِنْ تَحْتِ الْأَرَضِينَ السَّبْعِ وَ مَا خَرَجَتْ مِنْهَا رِيحٌ قَطُّ إِلَّا عَلَى قَوْمِ عَادٍ حِينَ غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ فَأَمَرَ الْخُزَّانَ أَنْ يُخْرِجُوا مِنْهَا عَلَى مِقْدَارِ سَعَةِ الْخَاتَمِ

ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "ចំណែកឯខ្យល់បំផ្លិចបំផ្លាញវិញ (អាល់-អ៊ុគ្ជីម) វាជាខ្យល់ទណ្ឌកម្ម ។ វាមិនដាក់អ្វីទៅក្នុងស្បូន ឬក្នុងគ្រាប់ពូជនោះទេ ។ វាជាខ្យល់ដែលចេញមកពីក្រោមដីទីប្រាំពីរ ។ មិនដែលមានខ្យល់ណាចេញមកទីនោះទៅលើប្រជារាសស្ត្រណាមួយ ក្រៅពីលើប្រជារាស្ត្រអ៊ុដ្ធនោះ ឡើយកាលអល់ឡោះហ្ជ៑ ﷻ ទ្រង់ព្រះពិរោធពួកគេ ។ ដូច្នេះព្រះអង្គ ﷻ បានបញ្ជាឲ្យបណ្តាឆ្មាំយកចេញមកពីខ្យល់នោះនូវមួយទំហំ (អត្រាឥទ្ធិពល) ប៉ុនចិញ្ចៀន ។"

قَالَ فَعَتَتْ عَلَى الْخُزَّانِ فَخَرَجَ مِنْهَا عَلَى مِقْدَارِ مَنْخِرِ الثَّوْرِ تَغَيُّظاً مِنْهَا عَلَى قَوْمِ عَادٍ قَالَ فَضَجَّ الْخُزَّانُ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ مِنْ ذَلِكَ فَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّهَا قَدْ عَتَتْ عَنْ أَمْرِنَا إِنَّا نَخَافُ أَنْ تُهْلِكَ مَنْ لَمْ يَعْصِكَ مِنْ خَلْقِكَ وَ عُمَّارِ بِلَادِكَ

ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "ខ្យល់នោះបះបោរប្រឆាំងពួកឆ្មាំ ។ ដូច្នេះ ចេញមកពីខ្យល់នោះគឺ ទំហំ (អត្រាឥទ្ធិពល) នៃច្រមុះបាគោដែលខឹងច្រឡោតទៅលើពួកអ៊ុដ្ធ ។" ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "ពួកឆ្មាំបានតួ្ពញប្រាប់អល់ឡោះហ្ជ៑ ﷻ អំពីរឿងនេះថា៖ "ព្រះម្ចាស់ ﷻ អើយ ខ្យល់នោះប្រឆាំងបញ្ជាអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។ អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំខ្លាចតែវាកម្ទេចពួកដែលមិនបានល្មើសបង្គាប់ព្រះអង្គ ﷻ នោះទេ

ក្នុងចំណោមសត្វលោកទាំងឡាយដែលបានសាងសង់ស្រុករបស់ព្រះអង្គ عز وجل នោះ ។""

قَالَ فَبَعَثَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَيْهَا جَبْرَئِيلَ (عليه السلام) فَاسْتَقْبَلَهَا بِجَنَاحَيْهِ فَرَدَّهَا إِلَى مَوْضِعِهَا وَ قَالَ لَهَا اخْرُجِي عَلَى مَا أُمِرْتِ بِهِ قَالَ فَخَرَجَتْ عَلَى مَا أُمِرَتْ بِهِ وَ أَهْلَكَتْ قَوْمَ عَادٍ وَ مَنْ كَانَ بِحَضْرَتِهِمْ. (الكافي , الجزء ٨ , الصفحة ٩٢)

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្វ៉ា عز وجل ក៏បានចាត់បញ្ជូនយ៉ូ្ចបរ៉ាអ៊ីល عليه السلام ទៅជួបទល់មុខខ្យល់នោះ ដោយស្លាបពីរ ហើយបាននាំខ្យល់នោះមកកាន់កន្លែងវាវិញ ។ យ៉ូ្ចបរ៉ាអ៊ីល عليه السلام បានប្រាប់ខ្យល់នោះថា៖ "ចូរអ្នកកុំយកប៉ះពាល់អ្នកណាដែលគេមិនបានដាក់បញ្ជាទណ្ឌកម្មមកលើទេ ។ ចូរអ្នកកម្ទេចពួកអ៊ីដ្ទនិងជនទាំងឡាយណាដែលនៅជាមួយពួកគេ (គឺពួកគាំទ្រពួកគេ) ។"
(الكافي 8: 91/ 64 ឬ 14512 អាល់-ការ៉ូ ហ្ការ៉ូ)

***

3. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ:عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، أَوْ غَيْرِهِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْفُضَيْلِ، عَنْ أَبِي حَمْزَةَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: ... كَانَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ) يَقُولُ: مَا لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ آيَةٌ هِيَ أَكْبَرُ مِنِّي، وَ لاَ لِلَّهِ مِنْ نَبَأٍ أَعْظَمُ مِنِّي». (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٤ صفحة : ٢٣٧ ؛ الكافي ١:٣/١٦١.)

3**. មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ប៊ិន យ៉ាកុ៊ុ្ជបមានប្រសាសន៍តមកពីមូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ប៊ិន យ៉ាស្ស៊ីយ៉ា តមកពី អាស្ស៊ីម៉ាដ្ទ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ តមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ប៊ិន អាប៊ូ អ៊ូ្ចម៉ែរ៉ ឬ ម្នាក់ទៀត តមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ប៊ិន អាល់-ហ្ស៊ីដ្ទយ៉ល៍ តមកពី អាប៊ូ ហ្ការ៉ាស្ការ៉ ។ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ុ្ជហ្ការ៉ា صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "មិនមាន "ព្រះសញ្ញា" របស់អល់ឡោះហ្វ៉ា عز وجل ណាមួយធំជាងខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ទេ ហើយក៏មិនមានព្រះដំណឹងណាមួយធំជាងខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ទេដែរ !" (អាល់-ការ៉ូ)

***

4. و قال عليّ بن إبراهيم: ... الآيات: أمير المؤمنين و الأئمّة (عليهم السلام)، و الدليل على ذلك قَوْلُ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «مَا لِلَّهِ آيَةٌ أَكْبَرُ مِنِّي». (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٣ , الصفحة ١٥ ؛ تفسير القمّيّ ١:٣٠٩)

4**. អ៊ីលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ៊ីមមានប្រសាសន៍ថា៖ "សញ្ញាគឺអាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام និងអ៊ីមុាំ عليهم السلام ។ ភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់រឿងនេះគឺសម្តីរបស់អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام គឺ៖ "មិនមានសញ្ញាណាមួយរបស់អល់ឡោះហ្វ៉ា عز وجل ធំជាងខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ទេ !" (تفسير القمّيّ)

***

**5. قَالَ وَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ: كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا فِي بَطْنِ الْقُرْآنِ أَنْ كَذَّبُوا بِالْأَوْصِيَاءِ كُلِّهِمْ. (تفسير القمى , الجزء ١ , الصفحة ١٩٩)

5**. លោក (គឺអ្នកអធិប្បាយ) មានប្រសាសន៍ថាខ្ញុំបានឮព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام (គឺ អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ុ្ជហ្ការ៉ា صلوات الله عليه والسلام) មានវចនៈថា៖ "ពួកគេប្រកែកសញ្ញាទាំងអស់របស់យើង عليهم السلام នៅក្នុងអត្ថន័យក្នុងរបស់គ្ពីរអាន ។ ពួកគេប្រកែកបណ្តាអ្នកស្នងទាំងអស់ عليهم السلام របស់យើង عليهم السلام ។" (تفسير القمى)

***

**6. ثُمَّ قَالَ إِنَّ اَلْمُسَلِّمِينَ هُمُ اَلْمُنْتَجَبُونَ يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ هُمْ أَصْحَابُ اَلْحَدِيثِ . (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , الجزء ١ , الصفحة ٥٢٤)

6**. បន្ទាប់មក អ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "អ្នកចុះចូល[ចំពោះហ្ជាឌ្ជីស្ស]នោះគឺបណ្ដាអ្នកដែលត្រូវជ្រើសរើសក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។ ជនទាំងនេះគឺជនហ្ជាឌ្ជីស្ស ។" (بصائر الدرجات)

***

7**. اَلْعَيَّاشِيُّ: عَنْ عَبْدِ اَللَّهِ بْنِ عَطَاءٍ اَلْمَكِّيِّ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِ اَللَّهِ: ''رُبَمَا يَوَدُّ اَلَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ''. قَالَ: «يُنَادِي مُنَادٍ يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ يُسْمِعُ اَلْخَلاَئِقَ: أَنَّهُ لاَ يَدْخُلُ اَلْجَنَّةَ إِلاَّ مُسْلِمٌ. ثُمَّ يَوَدُّ سَائِرُ اَلْخَلْقِ أَنَّهُمْ كَانُوا مُسْلِمِينَ».**

(البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٣ , الصفحة ٣٣٢ . تفسير العيّاشي ٢:١/٢٣٩)

៧**. អាល់-ម៉ៃយ៉ាស្ស៊ីមានប្រសាសន៍តមកពី អ៊ុប៉ាន ខ្ពស់ អាល់-ម៉ាក់គីដែលបានរាយការណ៍ថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ យ៉ាកុ៎ហ្ជារ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ﷻ *[១៥:២] ជួនកាល ពួកបដិសេធ សន្ធាចង់ទៅជាមុស្លីម ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "អ្នកប្រកាសនឹងប្រកាសចំពោះអស់សត្វលោកក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រះថា៖ "ពុំមានអ្នកណាមួយនឹងបានចូលឋានសួគ៌ទេក្រៅពីអ្នកចុះចូល (គឺមុស្លីម) ។" មនុស្សឯទៀតនឹងប៉ងប្រាថ្នាយ៉ាងខ្លាំងចង់ទៅជាអ្នកចុះចូល[ចំពោះវីឡាយ៉ាសុ់រប់អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام] ។"
(تفسير العيّاشي)

ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَكُم مِّن ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنۢ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنۢ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۚ وَهُوَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْقَدِيرُ ﴿٥٤﴾

៥៤. អល់ឡោះហ្ស៊ាជាអ្នកបង្កើតពួកអ្នកពីភាពទន់ខ្សោយ ។ បន្ទាប់មក ព្រះអង្គប្រទានឲ្យនូវកម្លាំងក្រោយពីភាពទន់ខ្សោយ ។ បន្ទាប់មក ព្រះអង្គប្រទានឲ្យនូវភាពទន់ខ្សោយនិងសក់សក្រោយពីភាពមានកម្លាំង ។ ព្រះអង្គបង្កើតអ្វីស្រេចតែអង្គចង់ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណ ព្រះអង្គទ្រង់មានអានុភាព ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ់ ៥៤

1. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عِدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ، عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي هَاشِمٍ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَسِّنٍ الْمِيثَمِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي حَدِيثٍ يَتَضَمَّنُ الِاسْتِدْلاَلِ عَلَى الصَّانِعِ سُبْحَانَهُ وَ تَعَالَى، قَالَ ابْنُ أَبِي الْعَوْجَاءِ – فِي الْحَدِيثِ بَعْدَ مَا ذَكَرَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) الدَّلِيلَ عَلَى الصَّانِعِ تَعَالَى – فَقُلْتُ لَهُ: مَا مَنَعَهُ إِنْ كَانَ الْأَمْرُ كَمَا تَقُولُونَ أَنْ يَظْهَرَ لِخَلْقِهِ، وَ يَدْعُوَهُمْ إِلَى عِبَادَتِهِ حَتَّى لاَ يَخْتَلِفَ مِنْهُمْ اثْنَانِ، وَ لِمَ احْتَجَبَ عَنْهُمْ، وَ أَرْسَلَ إِلَيْهِمُ الرُّسُلَ، وَ لَوْ بَاشَرَهُمْ بِنَفْسِهِ كَانَ أَقْرَبَ إِلَى الْإِيمَانِ بِهِ؟

១. [...] ទទួលបានពី អាស្ស<u>ម</u>ាដ្ស ប៊ិន មុះហ្ស<u>ម</u>ាស៊ុន ដែលទទួលបានពី អាប៊ូ អ៊ុប៉ាន ខ្ពស់ អាល់-ម៉ាក់គីហ្ជារ صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន ម<u>ហ</u>ាំ<u>ម</u>ាដ្ស صلوات الله عليه والسلام នៅក្នុងហ្ជាឌ្ជីស្ស<u>ម</u>ួយដែលមានចែងបំភ្លឺអំពីព្រះអ្នកបង្កបង្កើត ព្រះដ<u>ម</u>ហារុងរឿង ព្រះដ<u>ម</u>ហាខ្ពង់ខ្ពស់ ។ អ៊ីបនូ អាប៊ូ អ<u>ម</u>ៃយ៉ាអ<u>ម</u>ុ<u>ន</u>បានទូលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام នៅក្នុងហ្ជាឌ្ជីស្ស បន្ទាប់ពីអាប៊ូ អ<u>ម</u>ាប់ឌ<u>ុ</u>ល<u>ឡ</u>ោះ<u>ហ</u>ាវ៉ា صلوات الله عليه والسلام <u>ម</u>ានវចន:<u>ប</u>ំភ្លឺអំពីព្រះអ្នកបង្កបង្កើត ព្រះដ<u>ម</u>ហារុងរឿង ព្រះដ<u>ម</u>ហាខ្ពង់ខ្ពស់ ថា៖ "<u>អ</u>ីទៅដែលរ<u>ា</u>ក<u>ាំ</u>ងព្រះអង្គ ﷻ <u>ប</u>ើដូចព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام <u>ម</u>ានវចន:<u>ម</u>ែន<u>ន</u>ោ៎ (<u>គ</u>ឺ<u>ថ</u>ា<u>ម</u>ានអ<u>ល</u>់ឡ<u>ោ</u>ះ<u>ហ</u>ាវ៉ា ﷻ <u>ម</u>ែន) <u>ប</u>ើ<u>ព</u>្រ<u>ះ</u>អ<u>ង</u>្ក<u>ច</u>ង់<u>ប</u>ង្ហា<u>ញ</u>ខ្ល<u>ួ</u>ន<u>ចំ</u>ពោ<u>ះ</u>ស<u>ត</u>្ว<u>ល</u>ោ<u>ក</u>ر<u>ប</u>ស់<u>ព</u>្ر<u>ះ</u>អ<u>ង</u>្ک ﷻ <u>ហ</u>ៅ<u>ព</u>ួ<u>ក</u>គ<u>ម</u>ក<u>គ</u>ោ<u>ព</u>ស<u>ក</u>ា<u>ر</u>:<u>ព</u>្ر<u>ះ</u>អ<u>ង</u>្ک ﷻ

លុះត្រាតែមិនមានសល់អ្នកណាម្នាក់ ទាំងបុគ្គលទាំងពីរអ្នកនោះដែរដែលឈ្លោះប្រកែកគ្នា បើព្រះអង្គ عز وجل មិនកំបាំងខ្លួនពីពួកគេទេ ព្រះអង្គ عز وجل ចាត់បញ្ជូនព្រះសាស្តា عليهم السلام មកឯពួកគេ ហើយបើព្រះអង្គ عز وجل អាចផ្តល់ដំណឹងល្អដល់ពួកគេដោយព្រះអង្គ عز وجل ឯងផ្ទាល់តែម្តងនោះ ពួកគេប្រាកដជានៅជិតជំនឿបំផុត អាស្រ័យហេតុនេះ ?"

فَقَالَ لِي: «وَيْلَكَ، وَ كَيْفَ احْتَجَبَ عَنْكَ مَنْ أَرَاكَ قُدْرَتَهُ فِي نَفْسِكَ:نُشُوءَكَ وَ لَمْ تَكُنْ، وَ كِبَرَكَ بَعْدَ صِغَرِكَ، وَ قُوَّتَكَ بَعْدَ ضَعْفِكَ، وَ ضَعْفَكَ بَعْدَ قُوَّتِكَ، وَ سُقْمَكَ بَعْدَ صِحَّتِكَ، وَ صِحَّتَكَ بَعْدَ سُقْمِكَ، وَ رِضَاكَ بَعْدَ غَضَبِكَ، وَ غَضَبَكَ بَعْدَ رِضَاكَ، وَ حُزْنَكَ بَعْدَ فَرَحِكَ، وَ فَرَحَكَ بَعْدَ حُزْنِكَ، وَ بُغْضَكَ بَعْدَ حُبِّكَ، وَ حُبَّكَ بَعْدَ بُغْضِكَ، وَ عَزْمَكَ بَعْدَ أَنَاتِكَ، وَ أَنَاتَكَ بَعْدَ عَزْمِكَ، وَ شَهْوَتَكَ بَعْدَ كَرَاهِيَتِكَ، وَ كَرَاهِيَتَكَ بَعْدَ شَهْوَتِكَ، وَ رَغْبَتَكَ بَعْدَ رَهْبَتِكَ، وَ رَهْبَتَكَ بَعْدَ رَغْبَتِكَ، وَ رَجَاءَكَ بَعْدَ يَأْسِكَ، وَ يَأْسَكَ بَعْدَ رَجَائِكَ، وَ خَاطِرَكَ بِمَا لَمْ يَكُنْ فِي وَهْمِكَ، وَ عُزُوبَ مَا أَنْتَ مُعْتَقِدُهُ عَنْ ذِهْنِكَ».

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់ខ្ញុំថា៖ "អបមង្គលលើលោក ព្រះអង្គ عز وجل កំបាំងខ្លួនពីលោកបានដូចម្តេចទៅ ព្រះដែលបង្ហាញព្រះតេជ:ព្រះអង្គ عز وجل នៅក្នុងខ្លួនលោកនោះ ព្រះដែលធ្វើឲ្យលោកទៅជាអ្វីមួយកាលដែលលោកមិនមានអត្ថិភាពទេនោះ ព្រះដែលបានធ្វើឲ្យលោកធំបន្ទាប់ពីតូច ព្រះដែលផ្តល់កម្លាំងឲ្យលោកបន្ទាប់ពីលោកខ្សោយ ដែលធ្វើឲ្យលោកខ្សោយបន្ទាប់ពីមានកម្លាំង ព្រះដែលធ្វើឲ្យលោកឈឺបន្ទាប់ពីលោកមានសុខភាពល្អ ដែលធ្វើឲ្យលោកមានសុខភាពល្អបន្ទាប់ពីលោកឈឺ ព្រះដែលធ្វើឲ្យលោកសប្បាយចិត្តបន្ទាប់ពីលោកក្រោធ ដែលធ្វើឲ្យលោកក្រោធបន្ទាប់ពីលោកសប្បាយចិត្ត ព្រះដែលធ្វើឲ្យលោកមានទុក្ខសោកបន្ទាប់ពីលោករីករាយ ដែលធ្វើឲ្យលោករីករាយបន្ទាប់ពីលោកមានទុក្ខសោក ដែលធ្វើឲ្យលោកស្អប់បន្ទាប់ពីស្រឡាញ់ ដែលធ្វើឲ្យលោកស្រឡាញ់បន្ទាប់ពីស្អប់ ដែលធ្វើឲ្យលោកមានសេចក្តីប្តេជ្ញាចិត្តបន្ទាប់ពីរារែក ដែលធ្វើឲ្យលោករារែកបន្ទាប់ពីមានសេចក្តីប្តេជ្ញាចិត្ត ដែលធ្វើឲ្យលោកចង់បានខ្លាំងបន្ទាប់ពីស្អប់ខ្លាំង ដែលធ្វើឲ្យលោកស្អប់ខ្លាំងបន្ទាប់ពីចង់បានខ្លាំង ដែលធ្វើឲ្យលោកមានសង្ឃឹមបន្ទាប់ពីញញើត ដែលធ្វើឲ្យលោកញញើតបន្ទាប់ពីមានសង្ឃឹម ដែលធ្វើឲ្យលោកបានធូរស្បើយបន្ទាប់ពីបារម្ភ ដែលធ្វើឲ្យលោកបារម្ភបន្ទាប់ពីបានធូរស្បើយ ដែលធ្វើឲ្យអ្វីដែលលោកគិតមិនដល់នោះកើតមាននៅក្នុងអារម្មណ៍លោក ដែលលុបបំបាត់អ្វីដែលលោកទុកនៅក្នុងអារម្មណ៍លោក ។

وَ مَا زَالَ يُعَدِّدُ عَلَيَّ قُدْرَتَهُ الَّتِي هِيَ فِي نَفْسِي الَّتِي لاَ أَدْفَعُهَا حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ سَيَظْهَرُ فِيمَا بَيْنِي وَ بَيْنَهُ.** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٣٥٤ . الكافي ١:٢/٥٨)

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មិនឈប់រាយរាប់ឲ្យខ្ញុំស្តាប់ទេ អំពីព្រះតេជ:ព្រះអង្គ عز وجل ដែលនៅក្នុងខ្លួនខ្ញុំនោះ ខ្ញុំមិនអាចប្រកែកបានទេ ទាល់តែខ្ញុំគិតថាព្រះអង្គ عز وجل នឹងបង្ហាញខ្លួនឡើងរវាងខ្ញុំនិងព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام តែម្តង ។"
(الكافي 1: 58/ 2)

وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يُقْسِمُ ٱلْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا۟ غَيْرَ سَاعَةٍ ۚ كَذَٰلِكَ كَانُوا۟ يُؤْفَكُونَ ﴿٥٥﴾

๕๕. ថ្ងៃដែលម៉ោងនឹងកើតមានឡើង (ថ្ងៃគ្ឋីយ៉ាម៉ាស្ស៉ុ) ជនឧក្រិដ្ឋនឹងស្បថថាខ្លួនបានអាស្រ័យនៅ[ក្នុងលោកនិងក្នុងផ្ទូរ]តែមួយម៉ោងប៉ុណ្ណោះ ។ ពួកគេតែងតែបោកប្រាស់បែបនេះឯង [និងបានបែរក្រោយដាក់ការពិតកាលពួកគេនៅមានជីវិត] ។

وَقَالَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ وَٱلۡإِيمَٰنَ لَقَدۡ لَبِثۡتُمۡ فِي كِتَٰبِ ٱللَّهِ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡبَعۡثِۖ فَهَٰذَا يَوۡمُ ٱلۡبَعۡثِ وَلَٰكِنَّكُمۡ كُنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ ٥٦

៥៦. រីឯជនដែលគេប្រទានឲ្យនូវអភិញ្ញានិងជំនឿនឹងថា៖ "អស់លោកបានអាស្រ័យនៅស្របតាមព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ៊ារហូតដល់ថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ (ថ្ងៃគ្ពីយ៉ាម៉ាស៊ុ) ។ [ថ្ងៃ]នេះគឺថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ (ថ្ងៃគ្ពីយ៉ាម៉ាស៊ុ) តែអស់លោកមិនបានដឹងទេ ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ៥៥-៥៦

1. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ أَبِي مُحَمَّدٍ اَلْقَاسِمِ بْنِ اَلْعَلاَءِ، رَفَعَهُ، عَنْ عَبْدِ اَلْعَزِيزِ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنِ اَلرِّضَا (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): فِي حَدِيثِ وَصْفِ اَلْإِمَامِ، وَ مَنْ لَهُ اَلْإِمَامَةُ، وَ يَسْتَحِقُّهَا دُونَ سَائِرِ اَلْخَلْقِ – إِلَى أَنْ قَالَ اَلرِّضَا (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): «فَلَمْ تَزَلْ فِي ذُرِّيَّتِهِ – يَعْنِي اَلْإِمَامَةَ فِي ذُرِّيَّةِ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) – يَرِثُهَا بَعْضٌ عَنْ بَعْضٍ، قَرْناً فَقَرْناً، حَتَّى وَرَّثَهَا اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ اَلنَّبِيَّ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، فَقَالَ جَلَّ وَ تَعَالَى: ''إِنَّ أَوْلَى اَلنَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَلَّذِينَ اِتَّبَعُوهُ وَ هَٰذَا اَلنَّبِيُّ وَ اَلَّذِينَ آمَنُوا وَ اَللَّهُ وَلِيُّ اَلْمُؤْمِنِينَ''،

១. [...] ទទួលបានពី អ្ហាប់ឌុលអ្ហ្ស៊ីស ប៊ិន មុស្លីម ដែលទទួលបានមកពី អាល់-រីដ្ធ៊ីsalawat allah alayhi wa-l-salam នៅក្នុងហ្ជាឌ្ធ៊ីស្ស រៀបរាប់អំពីអ៊ីមុាំsalawat allah alayhi wa-l-salam និងបុគ្គលដែលគ្មានអ៊ីមុាំsalawat allah alayhi wa-l-salam និងអំពីការដែលព្រះអង្គsalawat allah alayhi wa-l-salam សក្ដិសមជាអ៊ីមុាំsalawat allah alayhi wa-l-salam ជាងសត្វលោកឯទៀត ។ អាល់-រីដ្ធ៊ីsalawat allah alayhi wa-l-salam មានវចន:ថា៖ "តែងតែនៅក្នុងបណ្ដាកូនចៅព្រះអង្គ ﷺ មានន័យថាអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ុនៅក្នុងបណ្ដាកូនចៅរបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ ស្នងគ្នាពីមួយទៅមួយ ពីជំនាន់មួយទៅជំនាន់មួយ លុះត្រាតែអល់ឡោះហ្ជ៑ៅ ﷻ បានឲ្យព្រះសាស្ដា ﷺ ទទួលអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ុនេះជាកេរមរតក ។ ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[៣:៦៨] មនុស្សជិតស្និទ្ធបំផុតនឹងអ៊ីបរ៉ហ៊ីមគឺបណ្ដាអ្នកដែលតាមគេ ព្រះសាស្ដានេះនិងបណ្ដាអ្នកដែលមានសទ្ធា ។ អល់ឡោះហ្ជ៑ៅជាព្រះអភិបាលរបស់បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធា[មុមីនីន] ។*

فَكَانَتْ لَهُ خَاصَّةً، فَقَلَّدَهَا رَسُولُ اَللَّهِ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) عَلِيّاً (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) بِأَمْرِ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَى رَسْمِ مَا فَرَضَ اَللَّهُ، فَصَارَتْ فِي ذُرِّيَّتِهِ اَلْأَصْفِيَاءِ اَلَّذِينَ آتَاهُمُ اَللَّهُ اَلْعِلْمَ وَ اَلْإِيمَانَ بِقَوْلِهِ جَلَّ وَ عَلاَ: ''وَ قَالَ اَلَّذِينَ أُوتُوا اَلْعِلْمَ وَ اَلْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِي كِتَابِ اَللَّهِ إِلَىٰ يَوْمِ اَلْبَعْثِ''، فَهِيَ فِي وُلْدِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) خَاصَّةً إِلَى يَوْمِ اَلْقِيَامَةِ، إِذْ لاَ نَبِيَّ بَعْدَ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)».** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٣٥٥ . الكافي ١:١/١٥٤)

អ៊ីម៉ាម៉ាស៊ុនោះបានលើព្រះអង្គ ﷺ ដាច់មុខ ។ រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា ﷺ បានដាក់អ៊ីម៉ាម៉ាស៊ុនេះមកលើអ្ហាលីsalawat allah alayhi wa-l-salam តាមព្រះបញ្ជាអល់ឡោះហ្ជ៑ៅ ﷻ អាស្រ័យលើព្រះបញ្ញត្ដិព្រះអង្គ ﷻ ដែលបានតម្រូវមក ។ ដូច្នេះអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ុបានមកលើបណ្ដាកូនចៅព្រះអង្គsalawat allah alayhi wa-l-salam បុគ្គលalayhim-salam ដែលត្រូវជម្រះបន្សុទ្ធ បុគ្គលalayhim-salam ដែលអល់ឡោះហ្ជ៑ៅ ﷻ ប្រទានឲ្យនូវព្រះអភិញ្ញានិងសទ្ធា តាមរយ:ព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ *[៣០:៥៦] រីឯជនដែលគេប្រទានឲ្យនូវអភិញ្ញានិងជំនឿនឹងថា៖ "អស់លោកបានអាស្រ័យនៅស្របតាមព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្ជ៑ៅរហូតដល់ថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ ។* អាយ៉ាស៊ុនេះស្ដីអំពីអ្ហាលីsalawat allah alayhi wa-l-salam និងរាជបុត្រalayhim-salam ព្រះអង្គsalawat allah alayhi wa-l-salam ដាច់មុខ រហូតដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។ ចាប់តាំងពីពេលនោះមកមិនមានសាស្ដា ﷺ ទេ អ៊ីត់ពី

មូហាំម៉ាដ្ជ ទៅ ។" (الكافي 1: 154 /1)3:68

***

2**. أَبُو مُحَمَّدٍ الْقَاسِمُ بْنُ الْعَلَاءِ رَحِمَهُ اللَّهُ رَفَعَهُ عَنْ عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ مُسْلِمٍ قَالَ كُنَّا مَعَ الرِّضَا (عليه السلام) بِمَرْوَ فَاجْتَمَعْنَا فِي الْجَامِعِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فِي بَدْءِ مَقْدَمِنَا فَأَدَارُوا أَمْرَ الْإِمَامَةِ وَ ذَكَرُوا كَثْرَةَ اخْتِلَافِ النَّاسِ فِيهَا فَدَخَلْتُ عَلَى سَيِّدِي (عليه السلام) فَأَعْلَمْتُهُ خَوْضَ النَّاسِ فِيهِ

២**. អាប៊ូ មូហាំម៉ាដ្ជ អាល់-ក៉ស៊ីម ប៊ិន អាល់-អាឡាអ៊ុបានរាយការណ៍តមកពី អាប់ឌុល អាស៊ីស ប៊ិន មូហាំម៉ាដ្ជដែលបានរាយការណ៍ថា យើងបាននៅជុំជាមួយ អាល់-រីដ្ហ៊ នៅឯស្រុកម៉ារវ៉ា (ឬ ម៉ារូ) ។ យើងបានចូលរួមក្នុងអង្គប្រជុំនៅកណ្តាលម៉ាស់ឃ្ជិដ្ជ ថ្ងៃសុក្រ កាលយើងបានមកដល់ភ្លាម ។ ពួកគេ (គឺមនុស្ស) បានចោមរោមរឿងអ៊ីម៉ាម៉ាស់ គេបានលើកឡើងនូវភាពខុសគ្នាយ៉ាងច្រើនរវាងប្រជារាស្ត្រ អំពីរឿងនេះ ។ ខ្ញុំបានទៅជួបម្ចាស់ខ្ញុំ ទូលព្រះអង្គអំពីការប្រកែកគ្នារបស់ប្រជារាស្ត្រអំពីរឿងនេះ ។

فَتَبَسَّمَ (عليه السلام) ثُمَّ قَالَ يَا عَبْدَ الْعَزِيزِ جَهِلَ الْقَوْمُ وَ خُدِعُوا عَنْ آرَائِهِمْ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ لَمْ يَقْبِضْ نَبِيَّهُ (صلى الله عليه وآله) حَتَّى أَكْمَلَ لَهُ الدِّينَ وَ أَنْزَلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنَ فِيهِ تِبْيَانُ كُلِّ شَيْءٍ بَيَّنَ فِيهِ الْحَلَالَ وَ الْحَرَامَ وَ الْحُدُودَ وَ الْأَحْكَامَ وَ جَمِيعَ مَا يَحْتَاجُ إِلَيْهِ النَّاسُ كَمَلًا

ព្រះអង្គញញឹម ហើយមានវចនៈថា៖ "អាប់ឌុល អាស៊ីស៊ីស៊ីអើយ ប្រជារាស្ត្រមិនដឹងអ្វីទេ ភាន់ច្រឡំអំពីមតិខ្លួនឯង ។ អល់ឡោះហ្វ៍មិនបានចាប់វិញ្ញាណព្រះសាស្តាព្រះអង្គមុនព្រះអង្គបានធ្វើឲ្យព្រះសាសនាមានលក្ខណៈពេញលេញបរិបូរសម្រាប់ព្រះសាស្តា មុនដាក់ព្រះគម្ពីរគួរអានមកឲ្យព្រះអង្គដែលមានការអធិប្បាយបំភ្លឺសព្វសារពើនោះសិនទេ ។ នៅក្នុងព្រះគម្ពីរនោះមានការអធិប្បាយបំភ្លឺអំពីអ្វីដែលគេអនុញ្ញាត អំពីអ្វីដែលគេហាម អំពីច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ អំពីការវិនិច្ឆ័យ និងអំពីអ្វីៗសព្វគ្រប់ទាំងអស់ដែលមនុស្សអាចត្រូវការ ។

... فَلَمْ تَزَلْ فِي ذُرِّيَّتِهِ يَرِثُهَا بَعْضٌ عَنْ بَعْضٍ قَرْناً فَقَرْناً حَتَّى وَرَّثَهَا اللَّهُ تَعَالَى النَّبِيَّ (صلى الله عليه وآله) فَقَالَ جَلَّ وَ تَعَالَى إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْراهِيمَ لَلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَ هذَا النَّبِيُّ وَ الَّذِينَ آمَنُوا وَ اللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ

... ដូច្នេះអ៊ីម៉ាម៉ាត្ជមិនដាច់ចាកពីព្រះរាជបុត្ររាជនត្តារបស់ព្រះអង្គ (គឺព្រះសាស្តាអ៊ីបរ៉ហ៊ីម) ទេ ជាកេរមរតកស្នងពីម្នាក់ទៅម្នាក់ ពីជំនាន់មួយទៅជំនាន់មួយ លុះអល់ឡោះហ្វ៍បានចាត់តាំងព្រះសាស្តាជាអ្នកទទួលអ៊ីម៉ាម៉ាត្ជនេះជាកេរមរតក ។ ដូច្នេះព្រះដ៏មហារុងរឿង ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[៣:៦៨] បណ្តាជនជំនិតបំផុតរបស់អ៊ិបរ៉ហ៊ីមគឺបណ្តាអ្នកដែលតាមគេ ព្រមទាំងសាស្តានេះនិងបណ្តាអ្នកមានសទ្ធា ។ អល់ឡោះហ្វ៍ជាអ្នកថែរក្សា [ជាមិត្តនិងជាអ្នកដឹកនាំ] អ្នកមានសទ្ធាទាំងពួង ។*

فَكَانَتْ لَهُ خَاصَّةً فَقَلَّدَهَا (صلى الله عليه وآله) عَلِيّاً (عليه السلام) بِأَمْرِ اللَّهِ تَعَالَى عَلَى رَسْمِ مَا فَرَضَ اللَّهُ فَصَارَتْ فِي ذُرِّيَّتِهِ الْأَصْفِيَاءِ الَّذِينَ آتَاهُمُ اللَّهُ الْعِلْمَ وَ الْإِيمَانَ بِقَوْلِهِ تَعَالَى وَ قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَ الْإِيمانَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِي كِتابِ اللَّهِ إِلى يَوْمِ الْبَعْثِ

ដូច្នេះអ៊ីម៉ាម៉ាតុ៌បានលើព្រះអង្គ ﷺ ដាច់មុខ ហើយព្រះអង្គ ﷺ បានបំពាក់អ៊ីម៉ាម៉ាតុ៌នេះឲ្យទៅអ៊ីម៉ាលី صلوات الله عليه والسلام តាមព្រះបញ្ញាអល់ឡោះ ﷻ អាស្រ័យព្រះរាជក្រឹត្យដែលអល់ឡោះ ﷻ តម្រូវមក ។ ដូច្នេះអ៊ីម៉ាម៉ាតុ៌នេះ បានមកឯព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា عليهم السلام របស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បុគ្គលបរិសុទ្ធ ឥតខ្ចោះ គឺអស់បុគ្គលដែលអល់ឡោះ ﷻ ប្រទានឲ្យនូវព្រះអភិញ្ញានិងព្រះជំនឿ (អ៊ីម៉ាន់) នៅក្នុងព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ *[៣០:៥៦] រីឯជនដែលគេប្រទានឲ្យនូវអភិញ្ញានិងជំនឿនឹងថា៖ "អស់លោកបានអាស្រ័យនៅស្របតាមព្រះគម្ពីរអល់ឡោះ ហ៊ារហ្ជ ដល់ថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ ។*

فَهِيَ فِي وُلْدِ عَلِيٍّ (عليه السلام) خَاصَّةً إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِذْ لَا نَبِيَّ بَعْدَ مُحَمَّدٍ (صلى الله عليه وآله) فَمِنْ أَيْنَ يَخْتَارُ هَؤُلَاءِ الْجُهَّالُ إِنَّ الْإِمَامَةَ هِيَ مَنْزِلَةُ الْأَنْبِيَاءِ وَ إِرْثُ الْأَوْصِيَاءِ إِنَّ الْإِمَامَةَ خِلَافَةُ اللَّهِ وَ خِلَافَةُ الرَّسُولِ (صلى الله عليه وآله) وَ مَقَامُ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) وَ مِيرَاثُ الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ (عليهما السلام). (الكافي : المجلد ١ صفحة ١٩٨)

ហេតុដូច្នេះ អ៊ីម៉ាម៉ាតុ៌នឹងបានទៅឯបណ្តាព្រះរាជបុត្ររបស់អ៊ីម៉ាលី صلوات الله عليه والسلام ដាច់មុខ រហូតដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះ កាលដែលនឹងពុំមានព្រះសាស្តា عليه السلام ទៀតទេអត់ពីមូហ្ម៉ាម៉ាដ្ស៊ូ ﷺ ទៅនោះ ។ ដូច្នេះ តើពួកមនុស្សខ្លៅទាំងនេះត្រូវជ្រើសរើសមកពីណា ? អ៊ីម៉ាម៉ាតុ៌ជាហាន:របស់ព្រះសាស្តា عليه السلام ជាកេរមរតករបស់ព្រះឧត្តរាធិការី عليهم السلام ។ អ៊ីម៉ាម៉ាតុ៌ជាខ្ជ៊ីលីហ្វាស៊ូ់របស់អល់ឡោះ ﷻ និងជាខ្ជ៊ីលីហ្វាស៊ូ់រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ ជាតំណែងរបស់អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ជាកេរមរតករបស់អាល់-ហ្ហាសាន់ صلوات الله عليه والسلام និងអាល់-ហ្ហ៊ូសែន صلوات الله عليه والسلام ។" (الكافي : المجلد ١ صفحة ١٩٨)

***

3**. وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ مُوسَى النَّوْفَلِيُّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ، عَنْ زَكَرِيَّا الْمَوْصِلِيِّ، عَنْ جَابِرٍ الْجُعْفِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ): «أَنَّ النَّبِيَّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) قَالَ لِعَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): يَا عَلِيُّ، ... وَ الْمُجْرِمُونَ هُمُ الْمُنْكِرُونَ لِوَلَايَتِكَ...** (البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٥ صفحة : ٥٣٠ ؛ تأويل الآيات ٢:٩/٧٣٨)

3**. លោកមានប្រសាសន៍ថាអាស់ម៉ាដ្ស៊ូ ប៊ិន មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ស៊ូ ប៊ិន មូសា អាល់-ណៅហ្ហ្លាលី បានតំណាលប្រាប់យើងតមកពីមូហ្ម៉ាម៉ាដ្ស៊ូ ប៊ិន អ៊ុប់ឌុលឡោះហ៊ូ តមកពីឪពុកលោក តមកពីអាល់-ហ្ហាសាន់ ប៊ិន ម៉ាស្ប៉ាប តមកពី ស៊ាការីយ៉ា អាល់-ម៉ៅស្ស៊ីលី តមកពី យ៉ាប៊ៀរ អាល់-យ៉ូអ៊ូ៉ហ្ជ៊ីដែលមានប្រសាសន៍ថា អាប៊ូ យ៉ាក្ភ ហ្ជ៊ារ عليه السلام មានវចន:តមកពីព្រះបិតា صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រះអយ្យកោ صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "ព្រះសាស្តា ﷺ មានព្រះវចន:ប្រាប់អ៊ីម៉ាលី صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "អ៊ីម៉ាលី صلوات الله عليه والسلام អ៊ីយ ជនឧក្រិដ្ឋគឺជនដែលបដិសេធវ៉ីឡាយ៉ាស៊ូ់អ្នក صلوات الله عليه والسلام ។" (អាល់-ប៊ូរហ្ហាន ដុំទី ៥ ហ្ហាឌ្ជ៊ីស ៥៣០)

فَيَوْمَئِذٍ لَّا يَنفَعُ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٥٧﴾

៥៧. ថ្ងៃនោះការនិយាយដោះសានឹងមិនមានប្រយោជន៍ឡើយសម្រាប់ជនទុច្ចរិត គេនឹងមិនអនុញ្ញាតឲ្យពួកគេកែខ្លួនទេ (គេនឹងមិនទទួលការកែខ្លួនរបស់ពួកគេទេ) ។

وَلَقَدۡ ضَرَبۡنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ مِن كُلِّ مَثَلٖۚ وَلَئِن جِئۡتَهُم بِـَٔايَةٖ لَّيَقُولَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِنۡ أَنتُمۡ إِلَّا مُبۡطِلُونَ ٥٨

๕๘. យើងបានបង្ហាញមនុស្សនូវគំរូ (គឺមេរៀនចាំបាច់និងគ្រប់គ្រាន់) គ្រប់យ៉ាងនៅក្នុងគ្ចូរអាននេះ ។ បើសិនជាអ្នកមករកពួកគេជាមួយសញ្ញាមួយ ពួកបដិសេធសទ្ធា [និងពួកទុច្ចរិត ទទឹងរឹងរូស ។ ល ។] នឹងថា៖ "អស់លោក [អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា] មិនមែនជាអ្នកណាក្រៅពីអ្នកក្លែងបន្លំទេ !"

كَذَٰلِكَ يَطۡبَعُ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ ٱلَّذِينَ لَا يَعۡلَمُونَ ٥٩

๕៩. ដូចនេះឯងដែលអល់ឡោះហ្ចាំបិទជិតស្លុងដួងចិត្តជនដែលមិនដឹង [ការពិតពីព្រោះពួកគេបានបំផ្លិចបំផ្លាញអាត្មីនខ្លួនឯង] ។

فَٱصۡبِرۡ إِنَّ وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقّٞۖ وَلَا يَسۡتَخِفَّنَّكَ ٱلَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ ٦٠

๖០. [មូហ្ចាំម៉ាដ្ទ់អឺយ] ចូរអ្នកអត់ធ្មត់[នៅលើមាគ៉ាអល់ឡោះហ្ចាំ] ។ ព្រះសន្សារបស់អល់ឡោះហ្ចាំជាការពិត (គឺព្រះសច្ចធម៌) ។ ចូរកុំឲ្យជនដែលមិនជឿជាក់ទេនោះមើលស្រាលមកលើរូបអ្នក ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ទ់ ៥៧-៦០

1. علي بن إبراهيم: ... قَالَ: كَانَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) يُصَلِّي وَ اِبْنُ اَلْكَوَّاءِ خَلْفَهُ، وَ أَمِيرُ اَلْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) يَقْرَأُ، فَقَالَ اِبْنُ اَلْكَوَّاءِ: ''وَ لَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَ إِلَى اَلَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَ لَتَكُونَنَّ مِنَ اَلْخَاسِرِينَ'' فَسَكَتَ أَمِيرُ اَلْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ) حَتَّى سَكَتَ اِبْنُ اَلْكَوَّاءِ، ثُمَّ عَادَ فِي قِرَاءَتِهِ، حَتَّى فَعَلَ اِبْنُ اَلْكَوَّاءِ ثَلاَثَ مَرَّاتٍ، فَلَمَّا كَانَ فِي اَلثَّالِثَةِ، قَالَ أَمِيرُ اَلْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ): « فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اَللهِ حَقٌّ وَ لاٰ يَسْتَخِفَّنَّكَ اَلَّذِينَ لاٰ يُوقِنُونَ ».** (البرهان في تفسير القرآن , الجزء ٤ , الصفحة ٣٥٦ . تفسير القمّيّ ٢:١٦٠)

១. អ្ចាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ្ចាីមបានថា៖ "អ្ចាលី ប៊ិន អាប៊ូ ត្ថ៌លិបៗ្ចកំពុងតែបំពេញស្ថ៌ឡាត្ទ់ អ៊ីបនូ អាល់-ការ៉ាអ៌ូនៅពីក្រោយព្រះអង្គ ។ អាមីរុល-មុមីនីន ៗ្ចបានសូត្រ អ៊ីបនូ អាល់-ការ៉ាអ៌ូបានថា៖ *"[៣៩:៦៥] ពិតណាស់គេបានបើកឲ្យអ្នកនិងជនទាំងឡាយកាលពីមុនអ្នកដឹងថា៖ "បើអ្នកយកអ្វីផ្សេងមកចូលរួម ការប្រព្រឹត្តិរបស់អ្នកនឹងវិនាសសូន្យបង់ អ្នកនឹងនៅក្នុងចំណោមអ្នកវិនាសខាតបង់ទាំងឡាយ ។"* អាមីរុល-មុមីនីន ៗ្ចមិនមាត់ទេ លុះត្រាតែអ៊ីបនូ អាល់-ការ៉ាអ៌ូស្ចាត់មាត់ ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ៗ្ចសូត្រម្តងទៀត ។ អ៊ីបនូ អាល់-ការ៉ាអ៌ូបានថាបែបនេះទៀតបីដង ។ ពេលគាត់បានថាបីដង (គឺបានឈប់) អាមីរុល-មុមីនីន ៗ្ចមានវចនៈថា៖ *"[៣០:៦០] ចូរអ្នកអត់ធ្មត់[នៅលើមាគ៉ាអល់ឡោះហ្ចាំ] ។ ព្រះសន្សារបស់អល់ឡោះហ្ចាំជាការពិត ។ ចូរកុំឲ្យជនដែលមិនជឿជាក់ទេនោះមើលស្រាលមកលើរូបអ្នក ។"* (تفسير القمّي 2: 160)

22/07/2016

ពាក្យរាយ

-អ៊ីម៉ាម៉ាត្ទ់នៅក្នុងវង្សត្រកូលអ៊ីបរ៉ហ្ទ៊ីមរហូតមកដល់មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ់ [៣០:៥៥-៥៦] ។ 54
-បុណ្យបារមីរបស់ព្រះនាងហ្វាទ្ទ៊ីម៉ាស្ទ់ سلام الله عليها [៣០:១-៦] ។ 9
-ឌ្ទូអ្ទាអ៍ុពេលព្រឹកនិងពេលល្ងាច [៣០:១៧] ។ 18
-រឿងស្ម៍ឡាត្ទ់ទាំង 5 [៣០:១៧] ។ 16
-អាប៊ូ បាការ និង អ៊ូម៉ារ ប៉ងសម្លាប់ អ៊ីមុាំ អ្ទាលី صلوات الله عليه والسلام [៣០:៣១-៣៨] ។ 39
-អាប៊ូ បាការប្លន់មរតករបស់ហ្វាទ្ទ៊ីម៉ាស្ទ់ سلام الله عليها [៣០:៣១-៣៨] ។ 34
-អាយ៉ាស្ទ់ត្រូវកាត់ចោល [៣០:៣] ។ 6

Revision: 05/02/2018, 12/08/2019, 24/12/2019, 19/02/2020, 27/12/2020, 09/04/2022, 08/11/2023(30:18-20), 05/06/2024(30:55-56)